

జై. ఎ. సిమ్సన్,
జ్యోత్సు కంట్రాల్రు, బి. యన్. రైల్వే

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుత్తని
(స్వకీయవిలేఖరి)

కార్తికకృత్తిక మహోత్సవము

నవంబరు 30:— ఈయూరియంగుల శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామివారి కార్తికకృత్తిక దీపమహోత్సవము 29-11-25 వ తేదీని జరిగినది. నాడుదయము వర్షము తుంపరులుగా రాలు మండినను మధ్యాహ్నము 11 గంటలనుండియు వాతావరణము చక్కగా నుండినందున యాత్రికుల కేమియు కష్టములేకయుండెను. నానాప్రాంతముల నుండియు, యాత్రికులు విశేషముగా వచ్చియుండిరి.

యూనియన్ బోర్డు

కార్తికమహోత్సవ సమయమున యాత్రికులకు గావలసిన ఆరోగ్యవిషయములకు సహాయములను నీయూరి యూనియన్ బోర్డువారు విరవిగా జేసియుండిరి.

రైల్వేవసతి

యం-యన్-యమ్-రైల్వేస్థితి జిల్లాట్రాన్సిక్వారును యీసంవత్సరము, గతవత్సరములకంటె అనేకవిధముల యెక్కుడగు వసతులు గలిగించి ఉత్సవమునకు వచ్చిన ప్రయాణీకులకు అనేకవిధముల సహాయము గావించిరి.

ప్రత్యేకపు రైళ్లు - బందోబస్తు

దీపములవెలుగు విశేషములుగా నుండి కార్యవిధానమును తానే స్వయముగా పీక్షించుచును తానొక నేపథ్యముగా నుండి జేసినవనియు, ట్రాన్సిక్ నూపరిండుటవారికి శ్రద్ధ యెంతయు గొనియాడబడియున్నది.

చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు
(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లాబోర్డుమీటింగు

తిరుత్తని, నవంబరు 30:— చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు సాధారణసమావేశము, బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత బి. మనుస్వామినాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్., ఎం. ఎల్. సి., వారి యాజమాన్యముక్రింద చిత్తూరు లోకభండు ఆఫీసులో 28-11-25 వ తారీఖు ఉదయము 8 గంటలకు జరిగినది. ఆనాడు కార్యక్రమపట్టియందు గల 45 విషయములను చర్చించి తీర్మానించిరి. అం దీ విషయములు ముఖ్యములుగా నుండినవి

పి. యం. ఎ. వెళ్లయప్పకెట్టియారుగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు, పి. చిన్నమరెడ్డిగారు ఈ ముగ్గురు జిల్లా బోర్డుసభ్యులు వరుసగా మాడునెలలు 3 మార్లు బోర్డుమీటింగులకు హాజరు గాకపోయినందున వారిసభ్యత్వములు నిలుపుదల గావించబడెను.

మదరాస్ లోకభండు ఆఫీసు 1920 సం॥ క్షేత్రము 56 (4) ను అనుసరించి మైమువ్యూరు సభ్యులను మరల జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా బోర్డువారు అంగీకరించిరి.

ఈచిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్ష నియామకమునకుజిల్లాబోర్డు సభ్యులే అధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవును కోరవలసినదిగా తీర్మానించిన 31-3-23 తేదీగల తీర్మానమునే మరల చేయుచు, సదరు తీర్మానమును సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగా అమలులోనికి దేవలయునని ప్రభుత్వము వారిని కోరడమయినది.

వైశ్యవ్యాపారముకళాశాల-గుంటూరు

ఈకళాశాల గుంటూరు వైశ్యవేదాసంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీయుత పోలిసెట్టి ఆదినారాయణుప్రగారిచే 1925 సం॥ ఆగస్టునెలలో స్థాపించబడినది. ఈ కళాశాల 40 మంది విద్యార్థులతో దినదినాభివృద్ధి నొందుచున్నది.

నేరెళ్ల వెంకటసుబ్బారావు,
అధ్యక్షుడు.

రాజమండ్రి
(స్వకీయవిలేఖరి)

సానుభూతిసభ

నవంబరు 29:—ఆంధ్రదేశముందు గ్రంథాలయోద్యమమునకు చాలపాటుబడినట్టియు, గౌతమీగ్రంథాలయముఖ్యసాఫల్యాలలో నొకరును అగు శ్రీయుత అద్దంకి సత్యనారాయణశర్మ గారు 17-11-25 తేదీని స్వర్గస్థులై నందువలన వారి ఆకాల మరణమునకు పౌరుల విషాదమును వెలిబుచ్చుటగాను 26-11-25 సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ప్రార్థనసమాజ భవనమున సభ జరిగెను. మ. రా. రా. ముత్తంగి జగ్గారావు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుత అడవి శంకరరావుగారు కీర్తికేఘలకు సత్యనారాయణ శర్మగారు చేసిన నేపథ్య కొని యాడుచు ముచ్చటించిరి. పిమ్మట యీక్రింది తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా సభవారు అంగీకరించిరి.

తీర్మానము:—

“ఆంధ్రదేశమున గ్రంథాలయోద్యమమునకు చాల పాటుపడినట్టియు గౌతమీగ్రంథాలయసాఫల్యాలలో నొకరును అగు శ్రీ అద్దంకి సత్యనారాయణశర్మగారి ఆకాలమరణమునకు తమ విషాదమును ఈపౌరసభవారు వెల్లబుచ్చుచు వారికుటుంబమునకును, శ్రీమదాది సుబ్బారాయణుగారికిని తమ సానుభూతిని తెలియ జేయుచున్నారు.” అంటె సభ ముగిసెను.

ఇంకొక సభ

ఆనాడే ఏ. ఇ. యల్. రిషింగురూమువారి యాజమాన్యముక్రింద వారి రీడింగురూములో కలకత్తా వై. యం. సి. యమ్ సహాయకార్యదర్శిగారు ధర్మగారు “నేపథ్యమును” గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఈసభకు మల్లెంపూడి అప్పారావు బి. ఏ. బి. యల్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

మునిసిపల్

ది 26 వ తారీఖున మునిసిపల్. చైరుమన్గారు శ్రీ యుత డాక్టరు పాలకోడేటి గుర్రమూర్తిగారు తొమ్మిదిమాసములనుండి ఘయసుల కార్యమును ఇంటిపన్నురివిజను అప్పీళ్లలో 66 ను విని ఘయసులు చేసిరి.

సోంపేట
(ఒక విలేఖరి)

ఈ నెల 24 వ తేదీని బరంపురం తాలూకా బోర్డునకు ప్రెసిడెంటుగ మరల నెన్నుకొనబడిన శ్రీయుత పాకల వెంకట నారాయణరావు పాత్రులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిని గౌరవించుటకై సోంపేట యూనియన్ బోర్డువారు రోక సభను గావించిరి. రైలుప్రేక్షకులనుండి వచ్చుచున్న నారాయణరావుగారిని యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటు శ్రీ. డోకి చంద్రశేఖరంగారు బ్యాండు వాయిద్యములతో మిత్రబృందముతో నెదురేగి నారాయణరావుగారిని పుష్పకర్పూర మాలాలంకృతులుగా జేసి తోడుకొని వచ్చిరి. మార్గమధ్యమున సత్సంగవర్ధనీ సమాజ కార్యదర్శి కొంబాడ కృష్ణమూర్తిగారు సమాజము తరపున ప్రసిడెంటుగారిని పుష్పమాలాలంకృతులుగా జేసిరి. సభ బాలికా పాఠశాలయందు జరుపబడెను. వక్రీళ్లు, ఉపాధ్యాయులు, ప్రజలు విశేషముగా సభ నలంకరించిరి. సుప్రసిద్ధ క్షేత్రము న్యాయవాదులు నగు శ్రీయుత గరిమెళ్ల సీతారామమూర్తి పంతులు గారధ్యక్షులుగా వహించిరి. పిమ్మట యూనియన్ బోర్డువారు సన్మానప్రక్రమము చదివిరి. దు. ఆదినారాయణ పట్నాయకు గారు పద్యములను చదివిరి. తదుపరి బోర్డు ఉపాధ్యాయులు అభినందనప్రక్రమము సమర్పించిన పిమ్మట తల్లావర్షుల గంగాధర కృష్ణస్వామి పంతులుగారును, నాగవరపు జగన్నాధరావు పంతులుగారును, కె. అప్పన్నపంతులుగారును ప్రసిడెంటుగారిని గూర్చి కొంతవరకు ఉపన్యసించిరి. బలివాద నారాయణ మూర్తిగారు నారాయణరావుగారి గుణగణాభివర్ణిత మగు దండక మొకటి చదివిరి. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసమున నారాయణరావుగారు బ్రాహ్మజేతరులయ్య బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణ భేదములకు లోనుగాక కార్యములను నిర్వహించుచున్నారనియు సమభావు లనియు స్వార్థత్యాగు లనియు చెప్పిరి. సభ రాత్రి 7 గంటలకు పూర్తియయ్యెను. ప్రేక్షకులకు ఉపాహారములు పంచిపెట్టబడెను.

నవంబరు నెల 25 వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు సోంపేట శ్రీ సత్సంగవర్ధనీ సమాజమందిరమున బరంపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు, శ్రీయుత పాకల వెంకటనారాయణరావు పాత్రులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద, సోంపేట తాలూకాప్రజలు, కీర్తికేఘలైన మార్కెట్ గంగరాజు

పంతులుగారి నిర్మాణమును గూర్చి సభచేసి, ఈ క్రిందితీర్మానములను గావించిరి.

(1) సోంపేటతాలూకా ప్రజలు కీర్తికేఘలైన, మ-రా-రా-శ్రీ మార్కెట్ గంగరాజు పంతులుగారి ఆకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు, వారు చేసిన ప్రజాసేవను కొనియాడుచు వారి యాత్మకు శాంతి నొసంగుగాక యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలియ జేయుచున్నారు.

(2) కీర్తికేఘలైన మ-రా-రా-శ్రీ మార్కెట్ గంగరాజు పంతులుగారి జ్ఞాపకార్థము బరంపురం తాలూకాలో నున్న యావన్మంది ప్రజలు తమ కీర్తికొలది విరాళముల ప్రాసజేసి, యీ మూలధనము నిధిగా బోర్డువారి యాధీనమున దుంచి ప్రతి సంవత్సరమునందును ప్రాథమిక పాఠశాలలోని తగిన విద్యార్థులకు బహుమతు లిచ్చుటగాను, ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

కాకినాడ
(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు పార్టీ కార్యవిధానము

నవంబరు 28:— కాకినాడ కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు పార్టీ యీనెల 22 వ తేదీని సమావేశ మయ్యెను. ఈక్రింది తీర్మానములను గావించిరి.

పురపాలనములో పురపాలక సభ్యులు పరిచయము కలిగియుండు నుద్దేశముతోను మ్యూనిసిపలు సంస్థను ప్రజాస్వామ్యము చేయు నుద్దేశముతోను యీక్రింది విధముగా తీర్మానించడమైనది.

1. (1) ఆర్థికము, పన్నులు (2) విద్య (3) రోడ్లు వగైరా పనులు, నీటిసదుపాయములు (4) పారిశుధ్యము వీని నిమిత్తము స్థాయిసంఘములు నియమింపబడవలెను. సదరు సంఘముల మూలముననే సాధ్యమైనంతవరకు పరిపాలనము జరిపింపబడవలెను.

2. కాలానుసరణిని సలహా-నిచ్చుటకు సభ్యేతరులు గల సలహాసంఘములు నియమింపబడవలెను.

3. తమ వార్డులలో నిర్మాణములు చేయునపుడు గాని బాగులు చేయునపుడు గాని సదరు విషయములు ముందుగానే సభ్యులందరకును తెలియజేయబడవలెను.

4. పట్టణ ఆవశ్యకముల గుర్తించి సంవత్సరములో జరుగవలసిన పనుల జాబితా ముందుగా తయారుచేయబడి సభ్యులకు అందజేయబడవలెను. ప్రత్యేకకారణము లున్నప్పుడు తప్ప, అవసరక్రమమున పనులు నిర్వహింపబడుటకు పార్టీ వారు మాడవలెను.

5. పట్టణ పారిశుధ్యస్థితిని అభివృద్ధిచేయుటకు, ముఖ్యముగా ఆహారపదార్థముల విషయములలోను జనసమృద్ధిమైన సందులు విషయములలోను పార్టీవారు ప్రత్యేకప్రయత్నములు చేయవలెను.

6. త్రాగుడు మాన్యుటకు ప్రచారము చేయవలెను.

7. పాఠశాల సమీపముననుండి చెడ్డప్రతిష్ట గల గృహములను తీసివేయించుటకు ప్రయత్నించవలెను.

8. బీదబిడ్డలకు స్వచ్ఛమైన పాలను ఉచితముగా నొకచోట సప్లయ చేయించుటకు ప్రారంభించవలెను.

9. ఆటస్థలములను సంపాదించుటకు ప్రయత్నించవలెను.

10. పశువులు మేయుటకు మంచినీటిమును, సంపాదించవలెను.

11. మిక్కిలి చెడ్డస్థితిలోనున్న ప్రదేశములందు మరుగునీటి సదుపాయపద్ధతిని అభివృద్ధిచేసి వ్యాప్తముచేయించవలెను.

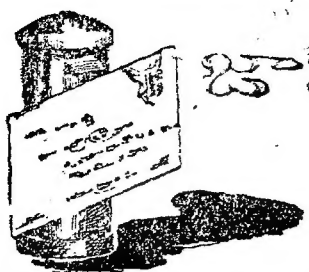
12. విద్యను జాతీయముచేయుటకు ప్రప్రథమముగా అన్ని మ్యూనిసిపలు పాఠశాలలలోను జాతీయీకరణను చేర్చవలెను

ఈ పార్టీ యొక్క నడవడిక పద్ధతిని (పాలిసిస్) నిరూపించుటకును కార్యక్రమము ప్రారంభించు నిమిత్తమును కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు పార్టీ యాజమాన్యమున కాకినాడ పౌర మహాసభ జరుపుటకు తీర్మానించడమైనది.

కాకినాడ, కోటిపల్లి రైల్వే

కాకినాడ, కోటిపల్లి బ్రాంచి రైల్వేను నిర్మించుటకు ఇదివరలో ఎస్సీ మేట్లు వేయబడియుండెను. పట్టణ వర్కుస్ డిపార్టుమెంటుతో ఆలోచించి సదరు ఎస్సీ మేట్లు రివైజు చేయుటకు మదరాసు సదరన్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెనీ ఇంజనీర్లు ఇద్దరు కాకినాడకు వచ్చిరి. తూర్పు గోదావరి డెల్టాలో 5 పెద్ద కాలువల మీదనుండియు 3 పెద్దమరుగు కాలువల మీదనుండియు యింకను అనేకపిల్ల కాలువలమీద నుండియు రైలు మార్గ మేర్పడవలసి యుండుటచేత వానిపై వంతెనల కట్టుటను గురించి నాలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

జాబులు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకవర్గసభ

డిశంబరు నెల 16 వ తారీఖున మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు నెల్లూరులో ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకవర్గసభ జరుగును. శ్రీకాన సభ్యులందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు. సభ జరుగుటలము ముందు తెలుపబడును.

దుర్గి గోపాలకృష్ణయ్య కార్యదర్శి

30-11-25

అఖిలభారత మహిళాసభ, గుంటూరు

క్రొధన సంగీత మార్గశిర శు ౧౨ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము ప్రతీద్వాదశనాడును జరుగువాడుకప్రకారం మూడు గంటలకు శ్రీ శ్రీసనాతనధర్మమండలి హాల్ నందు శ్రీమతి గోళ్ళమాడి రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి యాజమాన్యమున మూడు ౬౦ మంది మహిళామతల్లులతో సభ సమావేశపడుటచేసినది.

శ్రీమతి ఇప్పగుంట వెంకటమాంబగారు అన్యజాత్యైక్యతను గూర్చియు శ్రీలధర్మములను వారు నడచుకొనవలసిన విధులను మనుజుడు దైవమగుమార్గము మొదలగు వివిధవిషయములను విపులముగను సుబోధముగను శ్రోతలయెల్లములు పల్లవించులాగున యుపన్యసించిరి.

పిమ్మట శ్రీమతి గోకులపాటి సత్యభామగారు అతిబాల్యవివాహ సమస్య అంత అవునరమయినదికాదని కొన్నియుదాహరణముల గనపరచి విరమించిరి.

తరువాత పైవిషయములను అధ్యక్షురాలు యుక్తియుక్తముగ సమర్థించుచు యింకను కొన్నిముఖ్యవిషయములను జెప్పి తమ యుపన్యాసమును ముగించినపిమ్మట సంగీతము, భజనలు, మంగళహారతులతో సభ ముగించిరి.

ఏకా వెంకటరత్నమ్మ,

శ్రీసనాతన ధర్మమండలి, గుంటూరు, 29-11-25.

అనంతపురం జిల్లా ఐక్యరాజ్యీయ సమావేశము

5-12-25 లేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటల నుండి సైసమావేశము అనంతపురమున జరుగును. రావు సాహెబ్ మిడతల హాంపయ్య గారు అధ్యక్షత వహింతురు. జిల్లాలోని అన్నిరాజకీయ పక్షముల వారును దయచేసి జయప్రదముగా సభజరుగుటకు తోడ్పడ వలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

- 1 వాటి కంకరరావు. (N. H. R. L. క్రిటికరి. సేవనల్ కక్ వెకవ నిష్టు.)
- 2 టి శివశంకరం పిల్లే. పెనుగొండతా|| బో|| ప్రెసిడెంటు (ఇండిపెండెంట్)
3. బి. వోబశేకప్ప యం. యల్. సి. (ఇండి పెండెంట్.)
4. గౌనవారి పల్లె రామిరెడ్డి బి.సి. (డి.)
- 5 రావుసాహెబ్ పులమతి ఆదిమూర్తి రావు డిప్యూటీ సెక్రటరీ కాంసిల్ ప్రెసిడెంటు (లిబరల్)
6. అమలిసేనికొండప్ప. అనంతపురం తా|| బో|| ప్రెసిడెంటు. (జస్టిస్)
- 7 సి. ఓవిరెడ్డి. అనంతపురం జిల్లా బో|| వైస్. ప్రెసిడెంటు. (జస్టిస్)
- 8 జి చెన్నారెడ్డి ధర్మవరం తా|| బో|| ప్రెసిడెంటు. (డి.)
- 9 హట్టిశివరావు. అనంతపురం స్థానిక కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు.
10. గార్లదిన్నె రామేశ్వరరావు. యం. యల్. సి. (స్వరాజ్య)
- 11 మాసేపల్లి. నారాయణరావు మునిసిపల్ కాంసిల్. (డి.)
- 12 S. శ్రీనివాసులు బి. ఎ. (డి.)
13. R. వెంకట సుబ్బయ్య. ధర్మవరం తా|| బో|| వైస్ ప్రెసిడెంటు. (డి.)
14. చందుబూరు రామచంద్రయ్య కెట్టి. (డి.)

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రము సేవించిన తెల్లవారి రెండువిరేచనములు కాగలవు. వికారము వైత్ర్యములేదు. సేవాశ్రము చేర్చబడలేదు అమృతాంజనం డిబో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

సభ్యులకు నెం 20 రు

జిల్లాసంఘములకు హెచ్చరిక

1. (క) కాకినాడనుండి 13, 19 నెంబర్ల సభ్యులపేర్లు యిదివరలో మీకు పంపియున్నాను. వాటి ప్రకారము మార్చి లగాయతు నెవ్వెంబరు ఆఖరువరకు నూలు యిచ్చిన సభ్యుల జాబితా పంపించవలయు నని కోరియున్నాను. వెంటనే పంప గలందులకు కోరుచున్నాను.

(చ) వి జిల్లానుండి రాష్ట్రసంఘమునకును ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘమునకునుకలిసి 250/0 కావలసిన నూలుకోటాను గాని ప్రకమును గాని వెంటనే పంపవలయును.

2. అక్టోబరులగాయతు యిప్పటివరకు ఎంతమంది 0-4-0 లు సభ్యులను చేర్చినది వెంటనే తెలియపర్చవలెను.

3. లోగడ కాకినాడనుండి పంపిన నెం 18 సభ్యులకు ప్రకారం అనగా ఆయాజిల్లాలనుండి 40 వ దేశీయమహాజన సభకు యెన్నుకొనవలసిన ప్రతినిధులను ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క నిబంధనల ననుసరించి జిల్లాసంఘములవారు యెన్నుకొని ప్రతినిధులపట్టికను 6-12-25 లేదీ లోగా మా కార్యస్థానమునకు అందునట్లు పంపవలెను.

దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, కార్యదర్శి.

ప్రథమ వైశ్యవిద్యార్థి మహాసభ

జనవరి 1,2,3ి లేదులలో జరుగనున్న 18 వ వైశ్యమహాసభతోపాటు వైశ్యశ్రీలసభనుమాత్రము జరుగునటుల ఆహ్వాన సంఘమువారు ప్రయత్నించియున్నారు. ఆసభతోబాటుప్రథమ వైశ్యవిద్యార్థిమహాసభనుగూడ సమావేశము జేయుట అవసరమని నాయభిప్రాయము. సేను భారతదేశమును పారితోత్త్రము నుండి యుద్ధరించవలసిన భాధ్యత ప్రతిసంఘమునందును గలదు. అట్టిభాధ్యత వైశ్యసంఘముపై యెక్కువగా నున్నదని జెప్పుచున్నాడను. ద్రిటిభువారు పనదేశమును కేవలము వర్తకరీత్యా జయించియున్నారు. సేదు వారి వాణిజ్యవైభవముపైనే వారి సామ్రాజ్యనిర్వహణ మధారపడియున్నది. వైశ్యులు మరల తమ వాణిజ్యము నభివృద్ధికి తెచ్చినగాని మనదేశ వైశ్యముతో తులనాగ జాలదు. అప్పుడుగాని భారతదేశము స్వతంత్ర దేశము గాజాలదు. అందుకే మహాత్ముడు రాటము, ఖద్దరులకై తమ సర్వకర్తల నుపయోగించుచున్నాడు. ఇది వర్తకరీత్యా యోచించి పెట్టినదే. మహాత్ముడు వైశ్యుడే. సేదు వైశ్యయవకు లభ్యసించు విషయ వైశ్యసంఘమునకు గాని, భారతదేశమునకు గాని పనికివచ్చునదిగాను. ఇట్టి విద్యార్థులు భావివైశ్యసంఘ నాయకత్వము వహించినచో మనకు దాస్యవిముక్తి యెన్నటికి గలగ జాలదు. కానవైశ్యవిద్యార్థుల విద్యావిధానము మారవలసి యున్నది. మహాత్ముడు ఆంగ్లపాఠశాలల బహిష్కారము నటుండ నిండు. వైశ్యసంఘాభివృద్ధికిని యిది ప్రతిబంధముగ నున్నది గాన వర్తకమునకు పనికి వచ్చు విద్యాలయముల నెలకొల్పవలసి యున్నవి. అట్టివి, గురుకులముల రూపమున గాని మరేరూప మునగాని పరియే. వైశ్యవిద్యార్థులు సేర్పడి విద్య, వైశ్యసంఘ మునకు, తద్వారా భారతదేశమునకు మోక్షము నిచ్చునదిగా నుండవలయును. వ్యవహారమునకు ఆంగ్ల భాష అవసరము గావచ్చును గాని ఆంగ్లవిధానముమట్టుకు జరిగిరాదు. కాన సేదు వైశ్యవిద్యార్థుల విద్యావిధాన మెట్టిదో, వైశ్య సంఘమునకు యెట్టివిద్య యావశ్యకమో, యెట్టివిద్యాలయముల స్థాపింప వలెనో, దేశక్షేమమును దృష్టియందుకొనినిర్ణయింపవలసినసమ యము వచ్చినది గాన మరల భారతదేశవాణిజ్యమును వృద్ధిపరచి భారతదేశమును దాస్యమునుండి విడవాడజేయవలసినది వైశ్యులే, కాన ఈవిషయములను బాగుగ నాలోచించి ఆహ్వాన సంఘము వారు వైసభలతోబాటు వైశ్యవిద్యార్థి మహాసభను యేర్పాటు జేయ గోరుచున్నాను.

చీరాల పోలీసెట్టి ఆదినారాయణగుప్త

పంజాబులో కాలువలు

లాహోరు, డిసం 1:— అలెగ్జాండ్రా రాణి మరణించి నందున శంఖుస్థాపన జరుగకుండ నిలిపివేయబడిన గ్రేకాలువ కును, బికనీరుగంగు కాలువకును డిసంబరు 5 లేదీన పంజాబు గవర్నరును బికనీరు మహారాజును శంఖుస్థాపన చేసెవరు. (ఆ. ప్రె.)

13 వ ఆర్యవైశ్యమహాసభ చెన్నపురి

13 వ ప్రకటనము

జనవరి మాసము 1, 2,3ి వ తారీఖులందు సమావేశము కానున్న ఆర్యవైశ్యమహాసభకు బహుసంఖ్యాకులుగ రావలసిన భాధ్యత వైశ్యులయందున్నదని అంజనేయ కవిగారు వ్రాసిన పద్యములను వైశ్యులకు ఆహ్వానాంజులతోడ సమర్పించుచున్నారము.

పశ్చిమమున బల్లారి మైసూరు ప్రాంతములందుండియు, దక్షిణమున మధుర, రామేశ్వరము పర్యంతమున్న ప్థలములందుండియు వాయవ్యదిశ నున్న నైజామురాష్ట్రమునందుండియు ఉత్తరమున గంజాము మండలమునకు విస్తరించియున్న ప్రదేశమునుండియు ప్రతినిధుల సేకులు రానున్నారు. కావున అన్ని ప్రాంతములందలి వైశ్యపాదరుల కలసికొని అన్యోన్యభావైక్య కృతలకు చక్కనిపునాదులచైచి, పరస్పరము సంవర్కమువలన కలుగగల లాభములను పొందగల చక్కని సమయమును పోగొట్టుకొనక ఎల్లరును విచ్చేసి పరోపకారపాఠితను, సేవాసం సిద్ధతలను కనబజుతురుగాకయని విశ్వసించుచున్నారము

తాటికొండ రామచంద్రరావు.

సుంకు సుబ్రహ్మణ్యం.

బచ్చు పాపయ్య.

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం.

ఆంధ్రపత్రిక

పంచరత్నములు

కా|| శ్రీకాంలేశ సురావనీధరమహాచింతామణి శ్రీపపు శ్రీకల్పద్రుమరాజమహా సురగణాధీశ్వ సద్భాసిన నీకానోకహాసంతతిం గ్రమమునం దీవించుభాతిం దగం రాకేందుం డుడుపాటి వెల్లుగతి వార్తాప్రతికాశిం బ్రభా శ్రీకీర్తుల్ గల నిన్ను నెప్పవశమే శ్రీయాంధ్రపత్రికా. ముఖ్య వ్యాసాని వ్రాయుదుప్తజనసత్కర్తాసురాదిత్యు లా పృకింపంజన మేరుకైల మిల శుభశ్రేష్ఠత్రాంబుధిం బరగంబెట్టి మధింపబట్టినశతప్రాజ్ఞా! త్రిలింగాభిజా తరభాక్షి యన వెల్లునాంధ్రవరవార్తాప్రతికారత్నమా!

సీ|| ఆంధ్రభాధితు వైన నాంధ్రజనుల క్షే సంతోషము నొసంగు సరసతయను ద్రుడిమ మూఢులకైన కడుజ్ఞానమలనడఁ జేసెడు ప్రతిభావిశేషతయను పరమహీనుల కైన భక్తితత్త్వము నింతఁ బరగఁజేయగ నొప్పు భక్తిగుణము త్రికటుకంబులుగ వేదేశాలవస్తుల ధర డెల్పు వాణిజ్యధర్మమాది

గీ|| కామలగుణభాసితములౌ వ్యాసగణము రాణగలిగియు ధరణిలో రమణ చెలిగి కవులపాలిటి వరకల్పకరరు వగుఁడ బరగు శ్రీయాంధ్రపత్రికా! పత్రతిలక!

ఉ|| ఎన్నిన నెన్ని యెని గలవేటికి యాంధ్రమునందుఁ బ్రతిఁతో! ఎన్నగ వానిలోన నొకఁడెనియు నీసరికిఁ ద్రిం గాంచెనే! సన్నుతి నాంధ్రబృందములు సల్పగ చెల్లెడు నాంధ్రపత్రికా మిన్నపు నిన్ను నెన్ను తరమే వరమేదిని నాంధ్రపత్రికా!

చ|| అమనిపరోపకారకర జైకగణాధరణార్జునా! భవ త్కవనప్రభాగుణోన్నతి దానవశత్రుఁడు మెచ్చి నీకు నా భవనజనేత్రుఁడాభువనబృందకరుండు చిరాయురున్నతుతో కవరపులుండుదాక నిడుగాకటు దప్పక నాంధ్రపత్రికా వైశ్యహృదయ కీర్తపాకు

అం. సుబ్బరాయశ్రేష్ఠి.

గొ|| భాదుమా సాహెబు గారు

గుంటకల్, డిసం 1:— గౌరవనీయులగు యస్. యం. భాదుమా సాహెబు బహుమారు గారు సేదు బొంబాయి మెయిలులో నిచ్చటికి వచ్చిరి. ఇచ్చటి మహమ్మదీయులు స్టేషనులో సాహెబు గారికి స్వాగత మొసంగిరి. బల్లారిలోకూడ పురి పౌరులు స్టేషనులో స్వాగత మొసంగిరి. స్టేటు కాన్సిలు ఎన్నిక లలో గెలుపొందినందుకు గాను సాహెబుగారి గౌరవార్థము బల్లారిపౌరులు 2 లేదీ బుధవారమునా డి౦క్ తోట విం. (నేర్పాటు జేసిరి. (ఆ. ప్రె)

ఎంగుయిండియాలో మహాత్ముని వ్యాసములు

నిరాడంబరమగు దేశసేవ

శ్రీ శ్రీ శ్రీయ్యత సెగోరీలూలు హజ్రాగారు

"నాస్తియ మిత్తడగు హజ్రాగారు యీనెల 11 వ తేదీ రాత్రి 2 గంటలకు ప్రశాంతముగా కాంతి పడము చేరిరి. సేనాత నిని కడసారి చూచు భాగ్యముగూడ నాకు లభించలేదు. అతనికి గ్రామపానులయందు అధికమగు ప్రేమయును నిశ్చలమగు సాను భూతియును గూడ నుండుటవలన సకల జనులను ఆతనిని చాల ప్రేమించుచుండిరి. ఆకేంద్రమునందలి సకల జనులకును ఆతడు ఉపచారమొనర్చుచుండెను. గ్రామములో ఎవరికి జబ్బు చేసినను గూడ ఆతడచటికికి ఆరమర లేకుండ సకల విధముల సేవ చేయుచుండెను. అతని కందరును అన్ని వర్ణముల వారును గూడ సమానలే. అతనికి నూలునడుకుటయందును బట్టలు నేయుటయందును గూడ మంచి ప్రావీణ్యముల వడెను. భగవంతు డతనిని ఉత్తమ నేతకొరకు యిప్పుడు తీసుకొని పోయెను. అతని తిరిదండ్రులును సోదరులును జీవించియుండుటచే వారతని మరణమునకు మిగుల దుఃఖితులగుచున్నారు"

అని వంగరాష్ట్రమున హుగ్లీ మండలమున ఆరంభాగు ఖద్దరు కేంద్రమునుండి యొకరు నాకు వ్రాసిరి. వంగరాష్ట్రమునందొక మండలమున మన్య జ్వర ములు తీవ్రముగా నుండినపుడు హజ్రాగారు ను అతని మిత్రులును జ్వరపీడితులకు సేవచేయుట కచటికి వెళ్లిరి. ఆచట వాడ ఖద్దరుప్రచారమునుగూడ ప్రారంభించిరి. హజ్రాగారి ఆత్మకు సర్వేశ్వరుడు కాంతిసంపన్నుగాక. అతడు ప్రారంభించిన పనిని ఆతని తిరిదండ్రులును సోదరులును కొనసాగించుట వలన ఆతని ఆత్మకు తృప్తి కలిగింతురుగాక. ఆతని ఆత్మ శ్రాతికళిర నిర్బంధావశ్యకత తీరిపోవుటచే భగవంతు డాపని త్రాత్మకు స్వసాన్నిధ్యమునకు గొని వచ్చెననియు సేవ తలంచెదను. ఏదేమనగాని ఉత్తములకు దేశీయుల నామములన్నియు గ్రంథస్థములై యుండవు. ఉత్తమ గ్రంథకర్తల నామములు వారి గ్రంథముల వలన కాశ్యపముగా నిలచియుండునటుల ఉత్తమదేశాధికారుల నామములు వారు చేసిన కార్యములవలన నే నిలచియుండును. ఉత్తముగూడ దేశసేవ చేసినవారు పలువురు యువకులు ప్రసిద్ధిని బడయకుండనే పరమపదించుచుందురు. హజ్రాగారిజీవితంలో నొకరు.

(మో. క. గాంధీ - ఎంగుయిండియా, 26-11-25).

భారత తంతుకారక సంఘము

చిరుతల శాఖ

కొందరు బాలురును బాలికలును ప్రతిదినమును నూలు నడుకుచు ఖద్దరు కట్టుచున్నారు. అట్టివారినిగూడ సభ్యులుగా ఏల చేర్చుకొనగూడదని వారడుగుచున్నారు. తొమ్మిది ఏండ్ల పాఠిక యొక్కతె సరిగా నూలునడుకుచున్నది. అందువలన చిరుతలశాఖ సేర్పరుచుటకు గూర్చి శ్రద్ధగా ఆలోచన జరుగుచున్నది. ఆ బాలిక తిరిదండ్రుల అనుమతిని బడయుటకు సేను ప్రయత్నించుచున్నాను. చాలమంది సంరక్షకులు పూనుకొనినగాని యీశాఖ సేర్పరుచుటవలన లాభములేదు. ప్రభుత్వ పాఠశాలలను యితర పాఠశాలలను గూడ యిందులకు సహాయముచేయవచ్చును. ఖద్దరు బాగుగా వ్యాపించినచో విదేశీ బట్టల వ్యాపార మంతరించు నను భయము గలవారు తప్ప తక్కినవారందరును ముఖ్యముగా సహాయముచేయవచ్చును. నిజముగా నీ చిరుతలశాఖ యేర్పడినచో యిది సార్థకమగు శాఖ యగును. ఏలననగా నిరుదేశలగు కోట్ల కొలది ప్రజల దురవస్థను తొలగించుటకు చిరుతలు సహాయము చేయుట చాల ప్రశంసనీయును. (మో. క. గాంధీ - ఎంగుయిండియా - 26-11-25)

ఐరోపా ఖండమున తంతుకరణము

లాట్రేవేనాడోనీ త్రికలో 29-8-1925 వ తేదీని

ప్రకటించబడిన వ్యాసము

ఇండ్లలో బట్టలు నేయుట అను శిక్షకతో డాక్టరు ఎ. డ్యేస్టు లాయగారు వ్రాసినవ్యాసము లాసేనులో ప్రకటించబడుచున్న లాట్రే వేనాడోనీ త్రికలో 29-8-25 వ తేదీని వెలువడిన సంచికలో యిటుల ప్రకటించబడెను:

"అలప్పు పర్వత ప్రాంతములలో హిమంతము 7-8 నెలలుండును. ఆగోజులలో స్త్రీలకు ముఖ్యముగా పనియుండెను. అందువలన జీవనము జరుగక వారి తర ప్రదేశములకు పోవలసి వచ్చున్నదిగాన వారికి ఆదాయమును కలిగించునట్టి గృహ పరిశ్రమ నెవరైన కనుగొన జాలినచో మహాపకారము జేసిన వారగుదురు. ఆ ప్రాంతములలో యిప్పటికిని చాల మంది నూలునడుకుట బట్టలు నేయుట మున్నగు పనులను చేయుచునే యున్నారు. కాని వాడుపయోగించుచున్న మగ్గములు క్రొత్త రకము కావు.

న్యూరెనుబర్గ ప్రదర్శనమున నేనొక క్రొత్తరకము మగ్గమును చూచితిని. జర్మనీ ఆస్ట్రీయా దేశములలో పల్లెటూళ్ల వారి ట్టి మగ్గముల మీద బట్టలు నేయుచుందురు. ఆ ప్రాంతమున యీ నేతపరిశ్రమను మరల ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు పని చాల జయప్రదముగా జరుగుచున్నదని గూడ సేవ వినియుంటిని.

టింబులో సేతుగుర్చి నేర్చుచున్నారు. అచటికి మాలోనొకరిని పంపవలసింది. అచట వ్యవసాయదారుల కుమార్తెలు 17-18 సంవత్సరములలో నూలు నడుకుటయును నేతపరిశ్రమయును గూడ బాగుగా నేర్చుకొనగలిగిరి. వారు నేసిన బట్టలు గూడ బాగుగానున్నవి; గాననిది మంభిగృహపరిశ్రమ యని మేము నిశ్చయించి రెండుమగ్గములను కొని అలప్పు మండలములకు తెచ్చి పలురకముల బట్టలను నేయించితిమి.

బెర్లిన్లో స్విట్జర్లండువారు ప్రదర్శనమున జగపదలించిరి. కాన నచటమేము ఒక మగ్గముపై నేతనేని చూపవలసింది. స్విట్జర్లండు కర్నకుల సంఘమువ తయారైన వానినిగూడ నచట ప్రదర్శించెదరు. లాస్సెంటులునుండివచ్చిన ఒక తంతుకారకుడు గూడ ఉన్నితో ధారముతీసి చూపించెను.

వ్యవసాయాభివృద్ధికాఖలో మేమిమ్మును ప్రదర్శించెదము. చాలమంది వచ్చి దానినిచూచి దానినిగూర్చి శ్రద్ధబావి మరిల ఈగృహపరిశ్రమను విస్తారముగా ఆచరణలోనికి తేగోరెదము. అందువలన అత్యధికమగులాభము కలుగగలదని మేమాశించెదము.

చాలవ్యవసాయశాఖలవారు చెరి 10 - 20 మగ్గములను నెలకొల్పి నేతపనినేర్పెదరు. ప్రతిగ్రామమునను ఒకటిరెండుమగ్గములు యుండవలెను. స్త్రీలందరును తమకు కావలసిన బట్టలను అనుగ్గములమీదనే స్వయముగా నేనుకొనుచుండవలెను. అమృతముకొరకు నేయుట అంతముఖ్యమైనదికాదు.

సహకారపద్ధతిని పలువురు కలసి మగ్గముల నేర్పరచి వానినందరును ఉపయోగించుకొనుచుండునట్టి పద్ధతి యేర్పడవలెను. అందులకేదో కొంతరుసుము యేర్పరుపవలెను.

వ్యవసాయసంఘములు ముఖ్యముగా యీవిషయమున తగిన యేర్పాటులనున్నట్టిని చేయవలెను. ఊలుకొనుట దానికి రంగువేయుట మున్నగుపనులను చేయుటకు యంత్రకాలల వారి నేర్పాటుచేయించియు ఆనూలును విక్రయించుటకు గూడ ఆపసరమైన యేర్పాటులను చేయుట మున్నగు పనుల నన్నిటిని వ్యవసాయసంఘములే చేయవలెను.

వెనుక పల్లెటూళ్ల వారు కట్టుచుండెడు ముతకబట్టలను మరిల కట్టునట్టి ఏర్పాటుగూడ ఆచరణలోనికి వచ్చుచున్నది. ఈపరిశ్రమకును దానికిని పరస్పరసంబంధము కలదు. పనిచేయునపుడు కట్టుకొను ఖద్దరు దుస్తులును ఆదివారమునాడు కట్టుకొను ఖద్దరు దుస్తులును చెర్చి ప్రదర్శనమున చూపించ బడును. గ్రామములలో యీ పరిశ్రమ ప్రబలింపకొలదియు యీవాడుకగూడ హెచ్చగలదు.

దీనివలన చాల లాభము కలుగగలదు గాన వ్యవసాయ సంఘములవారును వ్యవసాయపాఠశాలలవారును అధికమగుశ్రద్ధను చూపవలెను. కావున అందరును బెర్లిన్ ప్రదర్శనమునకువచ్చి చూడవలెనని మరియొకసారి కోరెదము." అని ఆ పత్రికలోనున్నది (మో. క. గాంధీ. ఎంగుయిండియా 26-11-25)

అహమదాబాదులో తక్కిలి

నూలునడుకుట

శ్రీమతి అనసూయాబాయిగారు పోటీపరీక్ష

నేర్పరుచుట

అహమదాబాదులో కార్మిక సంఘమువారేర్పరచిన పాఠశాలలో వదువుచున్న విద్యార్థులకు తక్కిలి పోటీపరీక్షను

నవంబరు నెల 18 వ తేదీని అనసూయాబాయిగారు కార్మిక నవోలులో జరిపిరి. శ్రీమాన్ పి. రాజగోపాలాచారిగారుగూడ ఆహూయమునలై ఆ ప్రదర్శనమునకు వెళ్లిరి. ప్రదర్శనమును గూర్చి చాల అవ్యవధిగా విద్యార్థులకు తెలుపుటచే 202 మంది బాలురు మాత్రమే రాగలిగిరి. ఫలితము చాల ప్రశంసనీయుముగాన భారతదేశమునందలి అన్ని పాఠశాలలవారును ముఖ్యముగా గమనించి అనుసరింపవలెను.

ఆరు నెలల క్రితము మహాత్ముడు యీబాలురకు బహుమానముల నిచ్చెను. అప్పుడు వారాయనయెదుట నూలు వడికిరి. అప్పుడు గంటకు 50 గజములకంటె హెచ్చుగా నెవరును వడికియుండలేదు. ఇప్పుడు చాల హెచ్చుగా పలువురు వడికిరి. ఆరు నెలలలోనే అధికమగు అభివృద్ధి కలిగినది.

202 మంది బాలురలోను ఆర్గరికి మాత్రమే 15 ఏండ్లు వయసు కలదు. తక్కినవారందరును 7-12 వత్సరములకు మన్య యీడుగలవారే. ఒకగంటనేపు పోటీ జరిగినది. ప్రతి అంత ప్రశస్తమైనదిగారు. నూలును ప్రవీణుడు పరీక్ష చేసెను

28 మంది బాలురు 18 నంబరు (కొంటు) నూలును చెరి 115 గజములు వడికిరి. వారిలో ఒకడు 15 నంబరు నూలు 189 గజములు వడికెను. ఇదియే మిక్కిలి హెచ్చుమొత్తము ఈ 28 మందిలోను కనీసపక్షము ఒకడు 15 నంబరు నూలు 101 గజములు వడికెను. అదియే మిక్కిలి కొద్దిమొత్తము ఒకడు 17 నంబరును ఒకడు 18 నంబరును ఒకడు 19 నంబరును ఒకడు 27 నంబరును వడికెను.

31 మంది 75-100 గజముల మన్యగా వడికిరి అధమును 74, అధికము 96 గజములు.

52 మంది 52-75 మన్యగా వడికిరి. అధమును, 52 అధికము 74.

36 మంది 40-50 మన్య వడికిరి. 21 మంది 30-40 మన్య వడికిరి. 15 మంది 20 గజములలోపుగా వడికిరి. 12 గురు నూలును పరీక్షకుల కియ్యలేదు. 6 గురు దారమును చాల చిక్కువరచినందున పరీక్షింప వీలు కాలేదు.

ఈకడపటి తరగతుల వారందరును 8 ఏండ్ల యీడుగలవారు.

168 మంది మంచి నూలు వడికిరి.

ఈ 202 మందిలోను 2, 3 మంది మాత్రము మహామ్మదీయులుగాని తక్కినవారందరును నిమ్నజాతులవారే. వారి తిరిదండ్రులు మిల్లులలో తంతుకారకులుగా పనిచేయుచున్నారు ఈబాలురు వడికిన నూలుతోనే వారికి ముందువర్సము బట్టల నేయించియున్నవలెనని అనసూయాబాయిగారు నిశ్చయించిరి

ఈపాఠశాలలోనే తక్కిలిపని బాగుగా జరుగుచున్నది. ప్రతి మంచిదైనచో నూలు ఇంకను బాగుగా నుండును రాజగోపాలాచారిగారు చాల మెచ్చుకొనిరి. అన్ని జాతీయపాఠశాలలలోను ఈపద్ధతి అనుసరింపబడవలెనని తెలిపిరి. ఈబాలురు మహాత్ముని దత్తపుత్రులు. వీరు స్వరాజ్య మహాసేనలోని యోధులు అని ఆచార్యులుగారు నడిపిరి. న్యూనిసెలను కమిషనరులు గమనింతురు గాక. (ఎంగుయిండియా 26-11-25)

ద్రవిడరాష్ట్రమున ఖద్దరు

30-9-1925 వ తేదీతో అంతమైన సంవత్సరమున జరిగిన పని

నిర్మాణము	(1924-25)	(1923-24)
ఖద్దరుబోర్డు రూపాయలు	8,08,126	2,90,148
ఇతరసంఘములు స్వతంత్రముగా		
ఖద్దరుబోర్డు సహాయము	(1924-25)	(1923-24)
తోను రూపాయలు	8,96,962	1,82,216
మొత్తము రూపాయలు	7,05,788	4,72,364

1924-25 లో చిల్లర అమృతమువలన మాత్రమే 4,45,324. మొత్తము అమృతము 8,82,846. 1923-24 లో మొత్తము అమృతము 8,65,858.

1923-24 లో కంటె 24-25 లో నిర్మాణమును విక్రయమునుగూడ 100 కి 50 వంతున హెచ్చినది. విక్రయము ద్విగుణముకంటెనుగూడ హెచ్చినది.

తిరుపతిలో 153 మంది స్వయంముగా నూలు వడుకుచున్నారు

18 నెలలనుండి 153 మంది తిరుపతి (నాస్యగ్రామము) లో స్వయంముగా నూలు వడుకుచున్నారు. ఈ 18 నెలలలోను వారు వడికిన నూలుతో 1783 గజముల పొడుగుగల ఖద్దరు బట్టలను నేయించిరి. అబట్టల వెడల్పు గజముపావు అనగా 45 అంగుళములు.

వడుకుచున్నవారి హోదాల వివరము.

- 1 ఒకరు పైకొట్ట వకిలు ఎం. ఎల్. ఏ.
- 2 ఇద్దరు ఎం. ఎల్. సి. లు సకుటుంబముగా వడుకుచున్నారు.
- 11 మంది వకిల్లు (వీరిలో 10 మంది గ్రామ్యులేటలు)
- 2 ఇద్దరు (వి. ఏ. ఎల్. టి) ఉపాధ్యాయులు.
- 2 ఇద్దరు (ఎస్. సి. ఓ) లాయరులు.
- 1 ఒకరు హానర్స్ విద్యార్థి.
- 1 ఒకరు డాక్టరు (ఎల్. ఎం. సి)
- 4 నలుగురు వకిలుగూర్తులు
- 8 ముగ్గురు స్త్రీలు
- 14 మంది లోపరుగ్రేడు ఉపాధ్యాయులు
- 1 ఒకరు భూస్వామి, మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరు
- 9 మంది పాఠశాలవిద్యార్థులు
- 51 ,, చిన్నవర్తకులు, గూర్తులు
- 50 ,, మ్యూనిసిపల్ పాఠశాల విద్యార్థులు.
- 152

ఈజాబితాను బట్టి అన్ని దర్జాలవారును గూడ స్వయంముగా నూలు వడుకుచున్నారని తెలియగలదు. వీరు తిరుపతి కాలములో మాత్రమే నూలు వడికెదరు. 20 (కొంట్లు) సంబంధ నూలు వడికెదరు. వీరిలో ఒకరు స్వీడకుగా పనిచేయుచుండియు నూలువడుకుచున్నారు. ఆయన సకుటుంబముగా వడికిన నూలుతో 151 గజముల బట్టలను వారి కుటుంబముకొరకు నేయించిరి" అని ఒకరు తిరుపతి నుండి వ్రాసిరి.

ఖద్దరు ప్రచారము నిమిత్తము నీరైతినిటుల సడిచవచ్చును లేకుండ జరుగుచునే యున్నదని దీని వలన స్పష్టముగా తెలియగలుగు చుట్టి తంతుకారకులను నేను అన్ని స్థలముల యందును చూచుచునే యున్నాను. తిరుపతిలో జరుగుచున్న పని చాల ప్రశంసనీయును. ఒకసంపు మేదియు లేకుండ వ్యక్తులిటుల శ్రద్ధగా పనిచేయుట చాల క్లాసునీయును. కావున అసతికాలమున నే ఖద్దరు దేశమునందంతటను వ్యాపింపగలదని నేను తలచుచున్నాను. ఈకీతిగా ప్రజలు అనిర్బంధముగా ఖద్దరును ధరింపనారంభించినపుడు నిక మరలేవియును గూడ పోటీ చేయజాలవు. (ఎంగలయిండియా-26-11-25)

క్రొను థియేటరు

6-15 గం 2-12-25 బుధవారము 9-80 లకు

ఒక రోజు మాత్రమే

మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్ వారు

మే ముక్రయొక్క విభిన్నమైన మిక్కిలి నూతన ప్రదర్శనములనుండి తయారుచేయబడిన 8 భాగములు గల

"స్వి కా క్ ఆ ల్"

అను అద్భుతమైన నాటకమును,

పెరిషియా దేశపు నాట్యకత్తె చూపు వినోదమైన నృత్యములును

ఇతర చిన్న ఫీల్ములను చూపబడును.

ఎల్లవేళలందున ఇంగ్లీషు వాయిద్యముందును.

చేతిమగ్గుము వర్తకులకు మాత్రమే

చేతిమగ్గుమునకు కావలసిన పరికరములన్నియు న్యాయమైనదల చూపున మేము సరఫరా చేయుదుము. తక్షణమే కడప ఆర్డరును ఈదినగ విలాసమునకు పంప కోరెదము.

Messrs. Industries Stores Supply Co
1396/ 434, Thakurdwar, Bombay No.2.

షెన్ యింకి

ఫౌన్ టైప్ నేనాలు విరకాలము చక్కగా వ్రాయగలకు షెన్ యింకును వాడుడు. ప్రతిచోటను దొరకును. వివరముల కిట్లు వ్రాయుడు.

షెన్ యింకువర్కు, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

బారిసాలు కళాశాల

పోలీసు గూఢచారులచర్యలు

బారిసాలులో ప్రజామోహన కళాశాల ప్రిన్సిపాలు ను తరుణసంఘాధ్యక్షుడు నగు శ్రీయుత సతీశచంద్ర ఛటర్జీగారిని 27 వ తేదీ ఉదయమున బారి సాలు లో మా ప్రత్యేక (ఫార్వర్డు-కలకత్తా) విలేజిరి సందర్శింపగా అతడిటుల తెలిపెను.

మా కళాశాలలో వి. ఏ. సీనియరు క్లాసులో కైలేజ్ ధారు అను నొక విద్యార్థి కలడు. అతనివవర్తన అనుమానాస్పదముగా నున్నదని ఆ క్లాసులోనే చదువుచున్న కైలేజర్ చక్రవర్తియును. ఎఫ్. ఏ. సీనియరులో చదువుచున్న తారా పదభూషను తెలిపిరి. అతనిని నా కడకు కొనిరెండునీ నేను వారితో తెలిపితిని. వారి కొన్నిరోజులకు కైలేజ్ ధారును తారా పదభూషను నారాయణ. ప్రసాదభుటను నాకడకువచ్చిరి. నేనపుడు నిజము తెలిసింపుమని ధారు వడిగితిని. అతడిటుల తెలిపెను.

"నాక్లాసు లో నే చదువుచున్న కృష్ణకాంత హలధరు అను నతనికి స్వయాపకతి పోలీసు స్టేషనుకు చేరిన ఒక గ్రామములో కొందరు మాయ వెండినాణెములను తయారు చేయుచున్నారని తెలిసినది. పోలీసు సి. వి. డి. యిన్ స్పెక్టరు బాబు రేపటి మోహన నేనుగారి కతాదాసంగతి తెలియజేసెను. అపుడు కృష్ణకాంతుడు నన్నుగూడ రమ్మనగా నేనును అతనితో గూడ పోలీసు యిన్ స్పెక్టరు యొద్దకు వెళ్లితిని. అందులకు యిన్ స్పెక్టరు చాల సంతసించెను. నీవుగూడ తరుణసంఘమున చేరి సభ్యుల చర్యలను కనిపెట్టుమండవలెనని నేను కృష్ణకాంతుని కరిగించితిని. ఈసంగతి నేను తారా పదభూషనుకు కైలేజర్ చక్రవర్తికి గూడ తెలియ చేసితిని. నేను పోలీసు గూఢచారినిగాను. తరుణ సంఘాధ్యక్షికి ప్రభుత్వమువారు ధనమును వినియోగించునటుల చేయుటకే యిటుల చేసితిని. అని కైలేజ్ ధారు నా కరిగించెను. నీవు దొరతనమునో తరుణసంఘమునో మోపగించుమండక తప్పదు. ఇది మంచిపనిగాదు. నీకు పోలీసువారితో నిటుపై నెట్టి సంబంధమును నుండగూడదు. లేనిచో నీకు చాల వత్తము కలుగగలదు. అని నేను ధారును గట్టిగా మందలించితిని. తాను తారా పదభూషనుకు ఉత్తము వ్రాసినటుల ధారే నాయెటుట తెలిపెను. కాని నేనా లేఖను చూడలేదు.

రును బాబు అని పిలువబడు కైలేజర్ నాధదాసగుప్త గారు తరుణసంఘము నేర్పరచిరి. అది విద్యార్థుల మేలును కోరు సంఘము. ఆరంభము నుండియు సంఘమువారు ప్రజల కత్యధికమున నేవచేయుచునే యున్నారు. రోగులకు ఉపచర్య, వరదల వలనను కాటకముల వలనను నష్టపడిన వారికి సహాయము మున్నగు ననేకధర్మకార్యములను చేసిరి. ఒక గ్రంథపఠశాల యము గూడ కలదు. అది నెమ్మదికొని నిరుడు రుసుబాటును ఆ రెమ్మచేసి యింటర్ను చేసిరి. అప్పటినుండియు నేను అధ్యక్షుడనుగా నున్నాను. అని ప్రిన్సిపాలు ఎరిగించెను. (కలకత్తా ఫార్వర్డు)

రెస్పాన్సివు సహకారము

కలకత్తాకుగూడ బ్రాకుట

కలకత్తా, డిశంబరు 1:—

రెస్పాన్సివు సహకారధర్మముమీద నితరపక్షములలో గలసి పని చేయుటను గూర్చి ఆలోచించుటకై స్వతంత్రబాతీయవాదులసభయొకటి నేడు వి. చక్రవర్తిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. బిహిచ్ చంద్రపాలు, వి. వి. నేక్, మెచ్. య్. దత్తుగారులుగాక చాలమంది సభ్యులు చర్యయందు పాల్గొనిరి. కాని యింకను నిర్ణయ మేమియు గాలేదు. ఈవిషయము అది వారమునాడు జాతీయవాదులందర సభలో మరల చర్చింపబడి యొకకార్యవిధానము నిర్ణయింపబడును. (ఆ. వె)

"యెంకి పాటలు"

నాచే రచింపబడిన "యెంకిపాటలు" లను గ్రంథమును నా అనుమతిలేక పైక్లొష్టేర్ దీసి యెహో విక్రయించుచున్నట్లు తెలిసినది. అట్లు చేసినవారు అన్ని సివిలు క్రిమినలు చర్యలకు బాధ్యులు కాగలరని యందు మూలముగా తెలియపరచడమైనది.

సంఘారి వెంటట నుబ్బారావు.

రాజమోహన హేరాయలు

మంచి మనాసన, తలకు రాచుటకు శ్రేష్ఠమయినది, మెడదుకు చల్లదనమును కలిగించి వెంట్రుకలను నల్లబరిచి వృద్ధిబొందించును. సీసారు 1-0-0 వి. పి. చార్జి అ-5 రి. పి. 2. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసహజం పెరిడేసి, నెల్లూరుజిల్లా

నూతన ప్రత్తి మార్కెట్టు

ప్రారంభోత్సవము

సర్ లెస్లీ విల్ సన్సు గారి ఉపన్యాసము

రాజప్రతినిధి సందేశము

బొంబాయి, డిశంబరు 1:— బొంబాయి లోని తూర్పుయిండియా ప్రత్తి సంఘముయొక్క నూతన ప్రత్తి డిపో సమీపమందు గల నూతన ప్రత్తిమార్కెట్టును, బొంబాయి గవర్నరు సర్ లెస్లీ విల్ సన్సుగారు నేడు తెరచిరి. కొలాబాయందుగల ప్రాత ఎక్స్ప్రెజ్ కంటే నూతన మార్కెట్టు ఆరురెట్లు పెద్దదిగ నుండుటయేగాక చాల దాటుగకూడ నున్నది. దానిని నిర్మించుటకు సుమారు పదిలక్షల రూప్యములు చెల్లించబడెను. రెండువందల గదులు ఒక పెద్దహాలును గలవు. హాలునందు బేరసారములు జరుపవచ్చును. ప్రత్తివర్తకముతో సంబంధించిన వర్తకులు పెక్కుమంది సమావేశమైరి. నూతన ప్రత్తిమార్కెట్టు ప్రారంభోత్సవము జరుపుచున్నందులకు తూర్పుయిండియా ప్రత్తిసంఘము నభినందించుచు రాజప్రతినిధి పంపినతంతిని సంఘముయొక్క ఉపాధ్యక్షుడుగుహరిదాసు మాధవదాసుగారు జదివిరి. సర్ ఫురమోర్తమదాసు థాకూరుదాసుగారు రానందున వారి ఉపన్యాసమును ఉపాధ్యక్షుడు జదివెను. తదనంతరము గవర్నరు రుపన్యసించెను.

గవర్నరు ప్రసంగము

వర్తకము స్వేచ్ఛగా జరుగుట కాటంకముల ప్రభుత్వము గలిగింపకుండుట ప్రభుత్వముయొక్క సాంప్రదాయము. ఈ సాంప్రదాయము 1917 సంవత్సరముందు ప్రభుత్వము మారుటకు గారణము ప్రత్తిఎక్స్ప్రెజ్ తోటాకు యెల్ల కాటంక యేకాభిప్రాయమే. ఎల్ల కాటంక వారును సహకారము నవలంబించి నిర్మాణమును బూర్తిగావించుట ప్రభుత్వమునకు సంతసముగ నున్నది. ఈ ప్రయత్నమువలనే ప్లామెక్స్ప్రెజ్ విషయమై ప్రభుత్వము గావింపనున్న శాసనము విజయము నొందునని గవర్నరు విశ్వసించుచుండెను. సంయుక్తమున నొక్కసంపు అధికారమును చూయించుటకు శాసనముక్రింద గల అధికారము అయిదు సంవత్సరముల వరకును హెచ్చింపబడెనని గవర్నరుగారు తెల్పిరి. నూతనరేవులు బయలుదేరి ఎగుమతిదినముతీ పాకర్యములు విస్తరించు కొలదిని ప్రత్తివ్యాపారమందు బొంబాయిరేవే ప్రాముఖ్యముగ ముందుండుట బహుకష్టము.

ప్రత్తి ఎక్స్ప్రెజ్ పన్ను

ప్రత్తి ఎక్స్ప్రెజ్ పన్ను తాత్కాలికముగ వసూలు చేయుట నిల్పు చేయబడిన దను వార్త వారి కమితానందమును గలిగించెను. కడచిన కొన్ని మాసముల నుండి సమ్మెచే నానా దురవస్థల ననుభవించుచున్న కార్మికుల ప్రత్తివ్యాపారమాంద్యముచే రాజధానియందును నగరమందును, వ్యాపించిన నిస్పృహత నశించునని గవర్నరుగారు విశ్వసించిరి. తదనంతరము భవనమును బహిగ్రతము గావించెను.

రాజప్రతినిధిసందేశము

నూతన ప్రత్తి ఎక్స్ప్రెజ్ ప్రారంభోత్సవము సల్పుతరి బొంబాయిని నేనభినందించుటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందు, పూర్వార్థ గోళమునందు ప్రత్తి వ్యాపారమునకు ప్రాముఖ్యస్థానముగ బేర్కొంచిన బొంబాయి యందు గంధీరాకృతిగల భవన నిర్మాణము గావించుట మిక్కిలి ఉచితముగ నున్నది. ప్రత్తి వ్యాపారమందు బొంబాయి వాసికెక్కి భారతదేశమునకు గీర్తి దెచ్చుచున్నది. మిక్కిలి అవసరమును మడిపదార్థమును సరఫరా చేయుచున్న బొంబాయి అఖిల బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందును ప్రఖ్యాతి నహించెను. ప్రత్తి పంట, ఎగుమతి, మొదలగు విషయములందర్శనాత్మకయు శ్రద్ధయా జూపి పరిశ్రమ తేజమును కొరకు పాటుపడవట్టి సర్ లెస్లీ విల్ సన్సుగారు ప్రారంభోత్సవము జరుపుట మిక్కిలి సమంజసముగ నున్నది. నేను ప్రత్తి వర్తకతేజమును మనము ననుచుకొని తగిన జాగ్రత్త వహించుచుంటిని. ఈ పరిశ్రమ అభివృద్ధి గావించుటకు ఎల్లప్పుడును ప్రయత్నించెదను. గతమందు గావించిన కృత్యముల మరువక అంతకంటేను అభివృద్ధి నొంది భారతదేశమును బొంబాయియు యీ ప్రత్తి వర్తకము నూలునుక లాభము నొందవలయునని గోరుచున్నాను.

ఎక్సైజుపన్ను రద్దు: లాంకుపైరు విలాపము

(-)(-)

వస్త్రముల ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేసినందుకు భారతీయులు సంతసించుచుండ, లాంకుపైరు విలపించుచున్నట్లు విదేశవార్త దెలుపుచున్నది. పార్లమెంటునందలి లాంకుపైరు సభ్యులు, తమ వర్తకమున కిది గొప్పదెబ్బ యని భావించుచున్నారు. ఎక్సైజు డ్యూటీ యుండుట వలననే లాంకుపైరు వర్తకము సురక్షితముగ నున్నదనియు, ఇకమీద ప్రబల నష్టము గలుగుననియు, వీరు ప్రకటించిరి. లాంకుపైరు వర్తకమును రక్షించు నిమిత్తము ఎక్సైజు డ్యూటీని విధించిరిని భారతీయు లింతకాలము నుండియు దెలుపుచున్న విషయము నిజమని నేడు స్థిరపడినది. రాజప్రతినిధిగారి యుత్తరువు శాశ్వతముగ కొనసాగకుండ, లాంకుపైరు వర్తకు లికమీద విశ్వప్రయత్నముల గావించెదరని తలంపవచ్చును. కాని, వీరి బెడరింపులకుల్లాంగక న్యాయము జేసినగాని, ఇండియా ప్రభుత్వము తన ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొన జాలదు. హిందూదేశమును లాంకుపైరు వర్తకుల లాభము నిమిత్తము పరిపాలించుట పాడి గానేరదు. సర్ జాన్ సన్ హిక్కుగా రెట్లు దలచినను, భారతీయుల టిసినిని సహించజాలరు. ఎక్సైజు డ్యూటీని విధించుట, ఏవిధమున జూచినను సమర్థనీయము గాజాలదు. విదేశపు సరకులపై సుంకమును విధించుట సామాన్యమే. దేశీయ వస్తువులయినను, మత్తు కదాంధములగుచో వానిపై సుంకము విధింపవచ్చును. అంతియగాని, దేశమునందు తయారయ్యెడి కట్టుపుట్టుములపై పన్ను విధించుట మాత్రము ఏదేశమునందును కానరాదు. లాంకుపైరు వర్తకుల ఆందోళనమునకు ఫలముగ, యిట్టి అక్రమపు పన్నును మరల విధించుచో, దేశమునందు తీవ్రతరమగు ఆందోళన బెరుగుట సహజము.

నిన్నటిదినము మేము చెలిపినట్లు, ఆర్డినెన్సు అధికారమును రాజప్రతినిధిగారు సద్వినియోగము గావించినందుకు, దేశమువారి సభి నందింపక మానదు. పరిపాలనాంతమున నయినను వారు ధైర్యమవలంబించి ప్రజాంతోళనకు లొంగిరి. ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుటచేతనే, లాఆర్డరులు సురక్షితముగ నుండునను సత్యమును రీడింగు ప్రభువుగారిప్పటి కయినను గ్రహించుట మేలు. బొంబాయి మిల్లు కూలీలు నమ్మకట్టుటచే, ఎంత కలవర ముదయించెనో యూహింపవచ్చును. ఈ విషయమై ఇంకను ఉపేక్ష జేసినచో లాఆర్డరుల కొంగుపడుగలిగెడిదో కనుగొనవచ్చును. కేవల ఆరంభములవలన, లాఆర్డరులను రక్షించుట కె

న్నటికిని సాధ్యపడదు. ఆందోళనకుగల మూలకారణములను తొలగించుటచేతనే యిట్టివి సుసాధ్య మగును. రీడింగు ప్రభువుగారు మొదటినుండియు యిట్టి సామ్యమార్గ మవలంబించి, సర్వసయ్యక్త గుల సలహాల పత్రికమించి యున్నచో, నేటి పరిస్థితు లెంతయో యను కూలముగ నుండెడివి. ఆవిషయమటుండ రీడింగు ప్రభువుగారు శ్రాత్తరీనిన్నను ప్రయోగించుటకు జూపిన కారణములజూచిన, కొంత వింతగలుగకమానదు.

ఆర్థికసభ్యులుగ సర్ బేసిల్ బ్లాక్లెట్టగారు ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేయుటకు వీలులేదని కొలది కాలము క్రిందటనే వంతముతో బలికిరి. సంవత్సరమువధ్య మార్పులుజేయుట తప్పనియ, ఆర్థిక సిద్ధిగూడ యిందుకు తోడ్పడదనియు, బడ్జెటుకు పిమ్మటగాని, యిక్కార్యమునకు బూనుటకు వీలు లేదనియు చెలిపి, బ్లాక్లెట్టగారు తమ అసాధారణ ఆర్థికపరిజ్ఞానమును వెల్లడిజేసిరి. బ్లాక్లెట్టగారు ఆర్థికవిషయములందు నేర్పరులై యుండవచ్చును. కాని వీరు మొదటినుండియు హిందూదేశసిద్ధి గూర్చి దురభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఏలనన, ఉప్పుపన్ను వలదని దేశమంత మొరలిదీనను వీరు ప్రజలవిన్నపమును త్రోసివైచిరి. తుదకు వీరు తమ పొరబాటును గ్రహింపవలసివచ్చెను. ఇట్లు లనే, రాష్ట్రకృష్ణములగూర్చియు, ఎక్సైజు డ్యూటీ గూర్చియు వీరు లేని ఆటంకములను సూచించుచున్నారు. బ్లాక్లెట్టగారిమధ్య ప్రసంగించిన నాటి కన్న నేడు, ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికసిద్ధి విశేషముగ మారెనని తలంపజాలము. అయినను, ఆర్థికసిద్ధి నేడు చక్కబడెననిరాజప్రతినిధిగారు తెలుపుటమాత్రము విచిత్రము. ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేసినందువలన, ప్రభుత్వమునకు గలిగెడినష్టము అల్పము. రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనము గాంచిన, ఆర్థికవేత్తలగు బ్లాక్లెట్టగారి కన్నను, సామాన్యప్రజలే ఎక్కుడు వివేకముజూపిరిని స్పష్టమగును. ప్రభుత్వమువారు దలచినచో, ఎక్సైజు డ్యూటీని రాష్ట్రకృష్ణములను గూడ అవలీలగ దీసివేయగలరని దోచును.

దేశము శాంతమయముగ నున్నపుడు, మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గింపవచ్చును. రిజర్వునిధిని కొంత తగ్గింపవచ్చును. ఇంకను ప్రజలకు గోచరింపని పెక్కువిధముల వ్యయమునందు తగ్గుదల గావింపవచ్చును. ఇప్పుడాలోచింపవలసినది, ఎక్సైజు డ్యూటీని శాశ్వతముగ రద్దుజేసెదరా? ప్రస్తుతము నిలుపుదల జేసినంతమాత్రాన ప్రయోజనముండదు. పైన చెలిపినట్లు, ఎక్సైజు డ్యూటీ అక్రమపు పన్ను అగుటచే, ఆర్థికావసరముల నిమిత్తమయినను దానిని నిలుపుట దోసమగును. బడ్జెటులో పుగ పరిస్థితులు మిగుల చెడిపోయిన దప్ప, ఎక్సైజు డ్యూటీని మరల విధింపరని రాజప్రతినిధిగారు దెలుపుచున్నారు. కాని భావిస్థితి అనుకూలముగ నుండక బోయినను గూడ, ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దు జేయవలయు సనియే, దేశము గోరుచున్నది. ఏమాత్రము సందున్నను, బ్లాక్లెట్ట ప్రభుత్వము మరల దీనిని పైకిలేవనెత్తుట సహజము. లాంకుపైరు వర్తకుల పలుకుబడి గూడ యిందుకు తోడ్పడవచ్చును. దీనిని శాశ్వతముగ రద్దు జేయుటకు శాసనసభవారు తప్పక తోడ్పడద రనుటకు సందియము లేదు. మరయొక

విషయమునుగూడ యీ సందర్భమున గ్రహింపవలయును. ఎక్సైజు డ్యూటీ రద్దును, రాష్ట్రకృష్ణములతో ముడిజెట్టుట భావ్యముగాదు. ఒకదాని కింకొకటి పోటీయని భావింపగూడదు. ఎక్సైజు డ్యూటీతోపాటు రాష్ట్రకృష్ణములుగూడ రద్దుగావలసినవే. ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేసితిమిగాన, రాష్ట్రకృష్ణములను రద్దుజేయుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు సమాధానము జెప్పటకు, రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనము సందిచ్చుచున్నది. ఇట్టిసాకులు వెలువడకుండ, శాసనసభ్యులు తమ యభిప్రాయమును ఖండితముగ దెలుపుట ధర్మము. రీడింగు ప్రభువుగారు ఎక్సైజు డ్యూటీని నిలుపుదల జేయుటతోపాటు, బొంబాయిమిల్లు యజమానులుగూడ కార్మికుల వేతనములను పునరుద్ధరింప నంగీకరించుట, సంతోషకారణ మగుచున్నది. బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక చెలిపినట్లు నేడు గలిగినవిషయము, కార్మికులమూలముననే చేకూరెనని జెప్పవచ్చును. కార్మికుల యాందోళనము లేనియెడల, యింత త్వరలో యనుకూలఫలము గలుగునో లేదో జెప్ప వీలులేదు. కార్మికులు తమ మోక్షమును సాధించుకొనుటలో యజమానులకుగూడ విముక్తి గలిగించిరి. ఎక్సైజుపన్ను మరల తలయెత్తుకుండ జూచుట, హిందూదేశపు ముఖ్య ధర్మము.

వైవాక్యము లచ్చుపడిన పిమ్మట, మాంచె నరు వర్తక సంఘమువారు రాజప్రతినిధిగారి చర్య నామోదించి రనువార్త చేరినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తగిన పట్టుదల జూపుచో, బ్రిటీషు వర్తకుల ఆక్షేపణలు తొలగిపోవుననుటకు సందియము లేదు.

యాకుబు హుస్సేనుగారు: కాన్పూరు కాంగ్రెసునభి

యాకుబు హుస్సేనుగారు, అనహయోద్యమము ననలేవిడనాడి, సహకారమును చేపట్టవలయునని, వెనుక పత్రికలకు వ్రాసియుండిరి తమ యభిప్రాయమును బలపరచుచు, వీరు మరల నొక లేఖను వ్రాసిరి. దానిని వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. యాకుబు హుస్సేనుగారి యుద్దేశ్యమును గ్రహించుట సుకరమే. వీరు బహిష్కారవాదులు. అనహయ కార్యక్రమములో మార్పు జరుగుట వీరి కేమాత్రము ఇష్టములేదు. కాని, ప్రస్తుత సిద్ధికి గాంధీ మహాత్ముడుగాని యాకుబు హుస్సేనుగారు గాని బాధ్యులుగారు. మానవుల యాహులు పలుమార్లు విఫల మగుచుండును. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోయిన పిమ్మట అనహయ కార్యక్రమము స్తంభించునని ఏరునుదలచి యుండరు. కాని గతజలసేతుబంధనము వలన ప్రయోజన ముండదు. ప్రస్తుత సిద్ధిగూర్చి విచారించుటయే ఎల్లర ధర్మము. గాంధీ మహాత్ముడు కాంగ్రెసులో నికమీద నిలుచుటకు వీలు లేదని యాకుబు హుస్సేనుగారు పాచ్చరించుచున్నారు. నూలు చందా ప్రత్యామ్నాయముగ నిలచియుండి, నూలు పడుకు సంఘము కాంగ్రెసులో నొకభాగముగ నున్నంతవరకు గాంధీ మహాత్ముడు కాంగ్రెసులో నేల నిలువగూడదో చెలి యుదు. నూలు పడుకు భాగమును దీసివెదినను,

గూడ స్వరాజ్యసిద్ధిగోరు భారతీయులందరును కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండగలరనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమముతో కొందరుసభ్యులు ఏకీభవక బోవచ్చును. అంతమాత్రముచే దానిని విడువవలయునా? అన్నిపక్షములవారికిని కాంగ్రెసునభి శరణ్యమిచ్చుచున్నది. కాంగ్రెసు క్రీడు సంగీకరించిన జాలును. పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ గారు కాంగ్రెసునాయకులుగ నుండుటకు తగిన వారుగారని, యాకుబు హుస్సేనుగారు దెలుపుచున్నారు. కాని వారి స్థానమున యాకుబు హుస్సేనుగా రెవరిని నిలువజేయదో తెలియదు. గాంధీమహాత్ముని మినహాయించిన, దేశబంధుదాసు గారికి వీర్యము నెహ్రూగారికన్న నాయకులుగ నుండ సమర్థులెవరో దోచకున్నది. స్వరాజ్య పక్షమునందు సభ్యులు కట్టుదిట్టముల నతిక్రమింపకుండ జేయ నెంచుట దోసమని ఎవరును ఎంచజాలరు. శిక్షణయొక్క పరిమితివిషయమై యభిప్రాయభేద ముండవచ్చును. అంతియగాని, ఏపక్షనాయకుడయినను తన యనుచరులను నియమబద్ధులై నడువవలయునని గోరక మానదు. స్వపరిపాలనము ననుభవింపని దేశములందీది క్రొత్తగ గనుపించినను, స్వతంత్రదేశముల కీది క్రొత్తగాదు. ఎవరికివారే యను మార్గము ననుసరించుచో, ఏకార్యమును నెఱవేరజాలదు. నెహ్రూ గారు పార్లమెంటు సాంప్రదాయముల నతిక్రమింప లేదని ప్రాజ్ఞు లంగీకరింపకమానరు. నెహ్రూగారు లోపరహితులని ఎవరును జెప్పరు. అంతమాత్రముచే వారిని నాయక స్థానమును ఖాళీజేయుమని గోరుట విపరీతము. వారిని త్రోసవైచినచో, అభివృద్ధి పక్షమునకు నాయకులుగ నుండగలవారెవరో, యాకుబుహుస్సేనుగారు దెలుపకబోయిరి. నెహ్రూప్రభృతులు శాసనోల్లంఘనమును గూర్చి ముచ్చటించుట పరిహాసాస్పదమని, యాకుబు హుస్సేనుగారు తలచుచున్నారు. నెహ్రూ గారొక్కరును, శాసనోల్లంఘనమును నడుపనమర్థులని ఎవరును దెలుపుట లేదు. అవసరమగుచో దేశము నందునిమిత్తము సంసిద్ధపరచుటకు గాంధీ మహాత్ముడు నెహ్రూగారికి తోడ్పడ వాగ్దానము జేసియున్నాడు. నేడుగూడ మహాత్మునితో యోచించుటకు నెహ్రూగారు సబర్యతకి బోయియుండిరి. ఇట్టిస్థితిలో స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమునందు విశ్వాసము లేనివారు, మహాత్మునివలె స్వరాజ్యపక్షము వారి కవకాశమిచ్చి వీలగునంతవరకు వారికి తోడ్పడుట ధర్మము. ఈవిషయమున, మహాత్ముడే ఎల్లరకు మార్గదర్శకు డగుచున్నాడు. అందుకుమారుగ ఎల్లరును సహకారపథమును చేపట్టవలె నని గోరుట పాడిగాదు. అసహాయ కార్యక్రమము తొలగినను, దేశమునందు అసహాయ దృష్టితోలగ లేదని గ్రహింపవచ్చును. ఈసంగతిని యాకుబుహుస్సేనుగారి క్రింది విధమున సూచించిరి. “ఏదియోయొక పక్షము బయలుదేరి, మితవాదులను పేరుతోనో, బ్రాహ్మణేతర పక్షము పేరుతోనో, లేక రిస్సానీవు సహకారము పేరుతోనో ప్రస్తుత సందిగ్ధస్థితిలో ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడవచ్చును. స్వరాజ్య పక్షమువారు గూడ కొన్ని పరతులకు లోబడి తోడ్పడవచ్చును. కాని దేశము మాత్రము భగ

వంతుని దయవలన ఎన్నడును తోడ్పడజాలదు.” దేశసంకల్ప మితిరున నుండ, కాన్పురుకాంగ్రెసు సభవారు అసహాయమును పూర్తిగ వదిలివేయవలయునని యాకుబు హుస్సేనుగారు కోరుట పాడి యగునా? బెంగాలు ఆర్డినెన్సు: జాన్స్టనుగారి వాగ్దానము జాన్స్టనుగారను లేబరు పక్షపు పార్లమెంటు సభ్యులు హిందూదేశమున కరుదెంచి, కార్మికుల పరిస్థితులను గమనించుచున్నారు. నిన్నటి దినము కలకత్తాలో సేను గుప్తగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభలో ముచ్చటిం చుచు, ఇంగ్లండుకు బోయినశిమ్మట ఆర్డినెన్సుఖియిదీల సందరను విడుదలజేయమని కోరునటుల లేబరు పక్షమువారిని ప్రోద్బలపరచెదమని, జాన్స్టనుగారు వాగ్దానము జేసిరి. జాన్స్టనుగారి సద్భావమును మెచ్చుకొనవచ్చును. కాని వీరు తమ వాగ్దానమును నెఱవేర్చగలరా? లేబరుపక్షమువారు జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణవిషయమై ఇంతవర కెట్టి ఆశురము గనుపరుచుకొనిరి. అందునిమిత్తమై తగిన కృషినిలుపక బోయిరి. జాన్స్టనుగారి ప్రయత్నము పథలమగునను కమృతమందుచే గుదురకున్నది. లేబరుపక్షమువారు రాకవేళ అసమృత్తి చెలిపినను ప్రయోజనముండదు. జాన్స్టనుగారి రింకొకసంగతిని జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు లేబరు ప్రభుత్వము వారికాలములోనే నిర్మితమయ్యెను. తామునర్చిన దోసమును లేబరు పక్షమువారు రెట్లు నవరించుకుందురో చూడవలయును. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద విచారణలేకుండ నిర్బంధించుపద్ధతి, నిష్పక్షపాత హృదయాలకును, స్వాతంత్ర్య ప్రియులకును హేయముగ గనుపించుననుటకు, జాన్స్టనుగారి అభిప్రాయమే ప్రబల నిదర్శనము.

క్రొత్త పెక్కి
రాబోవు నడతరమునకు, పుడ్డు గారిని చెన్నపురి పెక్కిగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. పుడ్డుగారి యోగ్యతతో మాకిపుడు బనిలేదు. కాని యిట్టిభారమున నిర్వహించుటకు భారతీయుడు లభింపలేదా యని యూహింపవలసి యున్నది. పెక్కి పదవి కేవల గౌరవపదవి. వీరు సలుపవలసిన ఘనకార్యము లంతగలేవు. డి. బి. భవానందము పిల్లగా రుదవిని చక్కగ నిర్వహించుచున్నారు. పురజనల కోర్కెలపైని త్వరితముగ సభల గావించుచున్నారు. వీరికి పూర్వము గూడ భారతీయ ప్రముఖులవదలి నిర్వహించిరి. అట్టి తరి యీ మారు ప్రతిభ వారిని నియమించుటకు కతంబేమియో తెలియదు. పెక్కి విషయములలో పరిపాలనము ముందుకు బోవుటకు మారుగ వెనుక నడుచుట విచిత్రము.

కరెన్సీ కమిషను
కరెన్సీ కమిషనునందు తగినంత మంది భారతీయ సభ్యులు కేంద్రము దేశమంతయు ఏకగ్రీవముగ ననమ్మతిజూపెను. చెన్నపురిలో గూడ అన్ని పక్షములవారున జేరి తమయభిప్రాయమును తెలిపిరి. అట్టితరి, మరికొందరు భారతీయులను సభ్యులుగ జేర్చుట యొకకష్టమగు పనిగాదు. కాని, అందుకు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువుగారు సమ్మతంప

లేదని, వికటరుటనుగారు బదులు జెప్పట కడు విచిత్రము. ప్రజలకోర్కెలను నిరాకరించుట యందే ప్రతిష్ఠగలదని భావించుట శోచనీయము.

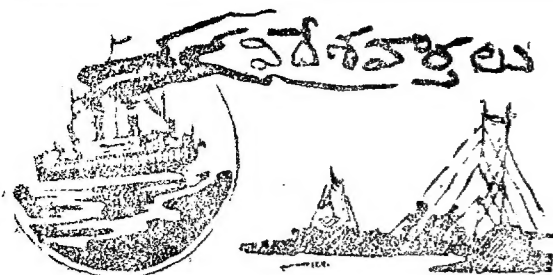
భోపట్కూరుగారు: సెంటరుపక్షము
స్వరాజ్యపక్షపు వివాదములలో ఇతరులు జోక్యము దీసికొనుట పాడిగాదనియు, రిస్సానీవు సహకారవాదులు స్వరాజ్యపక్షము నేమి, కాంగ్రెసునేమి విడచి పోజాలరనియు, సెంటరు పక్షము నందు జేరజాలరనియు భోపట్కూరుగారు చెప్పిరి. మహారాష్ట్రపు స్వరాజ్య పక్షము తరపున వీరు మాటలాడినచో, సెంటరు పక్షము నేర్పటువదలచిన జిన్నాగారి ప్రయత్నములు నెఱవేర్చుట కవకాశముండదు.

చక్రవర్తి కోటిశ్వరుడగుట
జర్మనుచక్రవర్తియగు కెయిజరుగారు రాజ్యమును కోల్పోయినను కోటిశ్వరు లగుచున్నారు. వీరికి నష్టపరిహారము క్రింద మూడుకోట్ల మార్కుల నాణెములను, 1,80,000 ఎకరముల భూమిని, బర్లనులో మూడు రాజమందిరములను, మరి కొన్ని గృహములను జర్మను ప్రభుత్వమువారియనెంచి రట. కెయిజరుగారు నూతన సంపద ననుభవించుచు ఇకమిద సంతోషముగ కాలము గడిపెదరని తలచెదము.

ఉక్కు రక్షణము
ఉక్కు రక్షణమును 1927 సంవత్సరము మార్చి నెలవరకు కొనసాగింప వచ్చునని, టారిఫ్ బోర్డు రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ఖర్చుకన్న రాబడియే కొంచె మధికముగ నుండునని, టారిఫ్ బోర్డు వారు అంచనా వైచుచున్నారు. ప్రభుత్వమున కెట్టి నష్టముండబోదు. టారిఫ్ బోర్డువారి సూచనలను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించెదరో లేదో ముందుగాని తెలియదు.

బొంబాయిమిల్లు పరిశ్రమ
పనివారలకూలిని యథాప్రకారముజేయుట ఎక్సైజుపన్ను రద్దుజేయుటవలని ఫలితము బొంబాయి, డిశెంబరు 1:—
ఎక్సైజుపన్ను రద్దు జేయుటవలన మిల్లు మజూరుల సంఘముయొక్కకమిటీ యిదివరలో ప్రతిన జేసిన ప్రకారము పనివారల కూలిలో కోసినదానిని తీసివేసి డిశెంబరు 1 నుండి యు యధాప్రకారము జేసిరి. పనివారలు కావలసినంతమంది వచ్చినయెడల మిల్లులు మరల పని ప్రారంభించును. (ఆ. ప్రె)

పూనా షెర్మన్స్ కళాశాల.
సాంవత్సరికోత్సవము
విద్యార్థులు బహిష్కరించుట
పూనా, డిశెంబరు 1:—విద్యార్థులు అల్పవారముల విద్యోకటి ఏర్పాటుచేసుకొన్న సమయమున ప్రిన్సిపాలు విద్యార్థుల కిష్టమైనవానిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొననీయలేదని నిశ్చయింపినను కళాశాలయొక్క సాంవత్సరికోత్సవము జరుగుచున్నప్పుడు పూనా షెర్మన్స్ కళాశాల విద్యార్థు లెవ్వరును రాకంప బహిష్కరించిరి. కళాశాలయొక్క జెనరలుబాడిమిటింగ్ లో అధికసంఖ్యచే నామోదించబడిన బహిష్కరణ తీర్మానముపై మాట్లాడినవారిలో నొకరు మన్ కేట్యురును విద్యార్థినుల ఒకరి గృహమునుండి ప్రిన్సిపాలు కనిట్కరుగారు పంపివేసిరి. ఈ సె ఆతిర్మానముపై చాలగట్టిగా మాట్లాడెను. బహిష్కరించుటలో ప్రాధాన్యమును గైకొనిన విద్యార్థులపై ప్రత్యేకము తీసుకొనవలెనని ప్రిన్సిపాలు తలచుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

లోకర్నీ బడంబడికలు

సంతక మగుట

గొప్ప ఏర్పాటులు

లోకర్నీ, నవంబరు 30:— రేపటికినను లోకర్నీ బడంబడికను విదేశాంగ కార్యాలయమున ప్రత్యేకించిన గదిలో సంతకము జేసెదరు. ఇంత ప్రాముఖ్యమైన సంగతులు గాను న్నను ఇంత ముఖ్యమనదగు సంగతులన్నియు ఇవట పూర్వము ఇంతటి ముందు జరిగి యున్నయవి. 11 గంటలకు ఉత్సవము ప్రారంభమగును. సంతకము జేయుటకు ముందు సంతకముజేయు ప్రభుత్వప్రతినిధులు 10 మంది సమావేశమై ప్రతినిధుల అధికారపత్రములను పరిశీలించెదరు. గదిలో ముగ్గుగా నుంచబడిన బల్లదగ్గర సంతకము జేసెదరు. ఆబల్ల ఆకు పచ్చని గుడ్డతో అలంకరింపబడియున్నది. మొదట బ్రిటిషు ప్రతినిధిని గూర్చుండజేయెదరు. చాంబర్లను గారి కుడిపక్కన బాల్కనీనుగారు గూర్చుండెదరు. లోకర్నీలో జరిగినటులే ఇతర ప్రతినిధులు గూర్చుండెదరు. మామూలు కార్యక్రమము ముగిసినపిదప ప్రతినిధుల అధికారపత్రములను, బరీక్షింప అంతయు సవ్యముగానే యున్నదని విదేశాంగ కార్యాలయమువారు ప్రకటించెదరు. తరువాత ప్రతినిధులందరును ఒడంబడికను సంతకము జేయుటకు యుపపాదించెదరు.

సంతకమహోత్సవము

చాంబర్లను బాల్కనీనుగారుగూర్చున్న సంతకము జేసెదరు. ప్రత్యేకముగ బ్రిటిషు రాయబారులు బహుమతిగ వొసగిన బాతుకలనుమంటి కలముతో చాంబర్లనుగారు సంతకము జేసెదరు. అపుడే బెల్లెయం, జర్మనీ, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, జర్మనీ పోలండు, జర్మనీ జకోస్లావియా మధ్యవర్తి ఒడంబడికలు సంతకముగను. వీరిసంతకముల కెదురుగ అధికారుల సంతకమును జేర్చెదరు.

తరువాత బాలిసమితి ఒడంబడిక 16 వ నూత్రము నర్థము జేయువిషయమై గూడ. తరువాత జర్మను రాయబారుల కంపిన లేఖను సంతకముజేసెదరు. ఫ్రాంసుపోలండు, జకోస్లావియా దేశములు జేసికొన్న ఒడంబడికలుగూడ ఆయాప్రభుత్వ ప్రతినిధులచే సంతకము చేయబడును.

సంతకము జైనపిదప యుపన్యాసములు జరుగును. బాల్కనీనుగారుగూడ నుపన్యసించెదరు. లోకర్నీ ఒడంబడిక సంతకమైన సంగతింతయు ప్రపంచమునకు చాటుటకు గొప్ప యత్నములు జరుగుచున్నవి. యూరపులో నున్న పత్రికాప్రతినిధులందరిని ఆహ్వానించిరి. సంతకమహోత్సవముయమున సీసీమా ఫిల్మను చీసెదరు. ప్రపంచములోనున్న పత్రికాప్రతినిధులందరి యెదుట ఒడంబడికలు సంతకముగట ఇదియే ఇన్నాళ్లకు ప్రథమము.

విదేశాంగప్రతినిధుల రాక

లండన్, నవంబరు 30:—నేను విదేశాంగ రాయబారులు లండను జేరిరి. రేపటికినను విదేశాంగ కార్యాలయమున లోకర్నీ ఒడంబడికను మరితర ఒడంబడికలను సంతకము జేయవచ్చిరి. జర్మను ప్రతినిధులు 16 గురును చాక్లరు లూథరు గారి యధ్యక్షతక్రింద వచ్చిరి. లండనులో సంతకముజేయ లేల పెట్టుట చాల అనుకూలముగ నున్నదని రూటరులో లూథరు గారు తెలియజేసిరి. ఒడంబడిక నుల్లంఘింపట పడవనియు ఒడంబడిక ప్రపంచకాంతికి తోడ్పడుననియు ఇతరులుగూడ నుడివీరి.

లోకర్నీ ఒడంబడిక సంతక మహోత్సవము

ప్రతినిధులరాక

లండన్, డిశంబరు 1:—ప్రతినిధుల రాకను పీక్షించి చాంబర్లముల శాస్త్రుటకు డిప్యూటీ సెక్రటరీ గుంపులు గుంపులు గూడిరి. జర్మనులు రాగానే ప్రజలు చూపుకొని వచ్చిరి. కొందరు గౌరవాత్మక ముఖ్యులను పైకితీసిరి. అంతకంటె

ఎక్కువ జనగలేదు. సంతకముచేయు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు స్థానముల సేర్పాటుజేసిరి. ఈ ఏర్పాటులన్నియు సీసీమా ఫిల్మకు తయారుజేసిరి. 11-25 గంటలకు సంతకము జేయుట ప్రారంభమైనది, 11-38 గంటలకు పూర్తిఅయినది. మొదట జర్మనీ సంతకము జేసెను. ఫ్రెంచిభాషలో యుపన్యసించిరి. లోకర్నీ ఒడంబడికగాక ఇతర మధ్యవర్తి ఒడంబడికలు గూడ సంతకమైనవి. యుద్ధమైన తరువాత ఈగదిని యుపయోగించుట కిదియే ప్రథమము. 200 పత్రికా ప్రతినిధులు వేదికపై నుండిరి. వీరివెనుకనే సీసీమాఫిల్మవా రున్నారు. ప్రతినిధి, బల్లదగ్గర ప్రతినిధులకు పెద్దగ కూర్చుండిరి. ఇనట 32 స్థానము లున్నవి. బాల్కనీనుగారు చాంబర్లను గారికి కుడిపక్కన గూర్చుండిరి. వామభాగమున ఫర్ సిసిలుహర్షన్ గారు ఉండిరి. బ్రిటిషు మంత్రివర్గము చాంబర్లపక్కన గూర్చుండిరి. తాననుకొన్నట్లు జయప్రదముగ తాత్పర్యం పాల్గొనుటకుజనని మరణము ఆటంక మైనందులకు విచారమును జెలుపుచు సందేశమును సార్వభౌము డంపెను. కాని ఈ ఒడంబడిక అన్నిజాతులకును త్రికరణ కుద్దియగు స్నేహము సేర్పాటుజేయుగాక యని సార్వభౌముడు గోరెను.

లోకర్నీ-డొమినియనులు

లండన్, నవం 30:—లోకర్నీ ఒడంబడికను గూర్చి డొమినియను ఇండియాప్రభుత్వములతో ఉత్తరప్రభుత్వ త్తరములు పూర్తిఅయినవనియు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెదరనియు కామన్వెల్త్ లో కర్మను ఆమెరిగా రనిరి.

యుద్ధనేరస్థుల విచారణ

బెల్జియనులు మానివేయుట

బెల్జిక్, నవంబరు 30:—ఇంతకాల మైనవెనుక విచారణ సల్పుట కష్టమనియు ఆఫీసరీవ్యయ మగుననియు లోకర్నీ సభాసంతకమున ఇట్టి విచారణలు ఆనవసరముగ బెల్జిక్-జర్మను మైత్రికి తోడ్పడుటకు బదులు ప్రతిబంధకముగ ఏర్పడ గలననియు బెల్జియం రాయబారులు తెలియజేసిరి.

రైలుబండి మోటారుబండి

డీ కొ ను ట

9 గురు చుపోవుట

బ్రితువెల్జీ, నవంబరు 30:—ఒకమోటారు బండి రైలు బండి డీకొనుటచే 9 గురు చనిపోయిరి. ఈ మోటారుబండిలో ఇద్దరురైలుల సంసారములు పోవునండెను.

ఈజిప్టురాజు-జిగురులుపాపాగారు

కయోరో, నవంబరు 26:—రాజు చిరంజీవి యగుగాక అను ధ్యానముల కంటె జగురులు పాపాగారే మన్వంతరము వరకు మనుగాకయని రాజు జరిగెదలు బోవుచుండ ప్రజలు తమ గౌరవభావమును జూపిరి. టి యుదయమున అల్పాం డ్రియానుండి రాజధానికి మరలుచున్నాడు.

వెంబ్లిప్రదర్శనము

రెండవసంవత్సరము దనపునపుష్టు లేదు

లండన్, నవంబరు 26:—రెండవసంవత్సరము వెంబ్లిప్రదర్శనమునకు అదనపునపుష్టు రాకనియు, 1925 ట్రేబులును డొమినియనులకు చాల వ్యాపారము జరిగె ననియు తెలుపుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా నావికుల సమ్మె

లండన్, నవంబరు 30:—నేటినుండి బ్రిటిషు నావికులు సమ్మెను చాలించి పనిలో ప్రవేశించెదరు.

కమ్యూనిస్టు విచారణ

టైముస్పత్రి వ్యాఖ్య

లండన్, నవంబరు 26:—మాస్కో నిరంకుశ ప్రభుత్వ విధానమును ఇంగ్లండులో ప్రకటెట్టుటకు బ్రిటిషు ప్రజలు సహించరు. ఈ పీడన కార్యక్రమంలో లేకుండ జేయవలెనని కార్మికపక్షమువారు కమ్యూనిస్టుల విచారణ సందర్భమున జెలుపుచున్నారు.

ఎక్స్యూజు పన్ను నాపుజేయుట

లంకామైదునకు గొప్పదెబ్బ

లండన్, డిశంబరు 1:—ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రతి ఎక్స్యూజు పన్నును ఆపుజేయుట లంకామైదు నూలుసరకుల పరిశ్రమకు (ప్రతిపరిశ్రమకు) గొప్పదెబ్బ యని పార్లమెంటులో లంకామైదు తరపున నియమితులైన పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రకటించిరి. దీనివలన ఇండియాలో సభివృద్ధి గాంచుచున్న నేతపరిశ్రమకు ముఖ్యముగ సంరక్షణను ఇచ్చునట్టిదియగునని ఇంకొక రనిరి. లంకామైదు వర్తకమునకు గొప్పనష్ట మనిరి.

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మాంచెప్పరు వాణిజ్య సంఘమువారి

యభిప్రాయము

లండన్, డిశంబరు 1:—మాంచెప్పరు వాణిజ్య సంఘము వారు, మాపురు స్పిన్నర్లు సంఘము, నేత నిర్మాణ సంఘముల వారును సమావేశమై ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—భారతదేశ పరిస్థితులు మాకుటచేతను, ఇండియా అవసరములనే గుర్తించి బాగ్రతగ ఆలోచించుమందుటచేతను రాజ ప్రతినిధి ఎక్స్యూజు ప్రతిపన్నును ఆపుజేయుట సమంజసమే. ఎక్స్యూజు పన్నును రద్దుజేయుటచే గల్గు పరిస్థితులను బాగ్రతగ కనిపెట్టి ఎటులు పరిణమించునో చూచుచుందుము. ప్రస్తుతమందున్న విఘ్నాలను సవరించి భారతదేశ నూలుసరకుల పరిశ్రమను సహాయముచేయుటకై తొలగించుటకు నిశ్చయించిరిని తెలుపుచున్నారము. కాన ఇండియాలో నూలు పరిశ్రమ, ఇతర పరిస్థితులు అనుకొన్ని టుల దీనివలన యభివృద్ధిజేందుగాకయని గోరుచున్నారము. దీని వలన లంకామైదు వర్తకము పరిశ్రమ మరిత ఎక్కువగుటకు అవకాశమున్నది. ఇండియాలోనే గాక లంకామైదు పరిశ్రమల నుండిగూడ కొనుక్కై భారతీయుల కున్నదన్నమాట తథ్యము, నిస్సందియము. ఇండియా సరుకులేగాక లంకామైదు సరుకులను గూడ భారతీయులు కొనగలరు. లంకామైదు పరిస్థితులను బాదుచేయకుండుటయేగాక ఇండియా ప్రభుత్వ ఆర్థికపరిస్థితులు అనుకూలించినపుడు లంకామైదు నూలు సరుకులపై దిగుమతి పన్నుపై తగ్గించవలెను. ఇట్టి క్రొత్త పరిస్థితులందు భారతీయులకు గావలసిన సరుకులు విస్తారముగ భారతవర్తక సప్తయి చేయగలరు. లంకామైదు రకములకు గూడ గిరాకి యుండును. దానివలన లంకామైదు ఆరకములను తయారుచేయును. తదేకపక్షతో ఆప్రకారము లంకామైదు పరిశ్రమ భంగపడకుండ ఇండియా పరిశ్రమ బాగుపడును. ఈసంగతులను ఉభయపక్షమువారును ఒప్పకొన్నచో నిష్కాపట్యముగ డిఫియండును గ్రహించిరిని పరస్పర సహకారమునకు సహాయమునకు అవకాశ మేర్పడును ప్రస్తుతమందు పన్ను నాపుజేయుటచే లంకామైదు వర్తకమునకు కష్టములు వచ్చినను సహించుకొనెదము. ఉదారభావముతో సహించుకొనెదము. ఇండియా పరిస్థితులను యభివృద్ధి జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించుకొన్నందులకు మేము గూడ తోడ్పడెదము.

పదచ్యుతుడగు కెయిజరు

పరిహారము

30000000 మార్కుల రొక్కము

బెర్లిన్, డిశంబరు 1:—కెయిజరునకు పరిహారముగ 30,000,000 మార్కుల రొక్కమును, 180 వేల ఎకరముల సాగు బడిభూమిని అడవులను, బెర్లిన్ లో మూడు రాజమందిరములను, కొంత బెర్లిన్ గృహములో ఆస్తిని అన్నియు తక్షణము వినియోగించుకొనుటకు సిద్ధముగ అమారుజేసి ఇచ్చెదరు. క్రవున క్యాసిల్ను, (రాజకోటలన్నిటిని) ప్రషియా ప్రభుత్వముంచుకొనును. బెర్లిన్ చిత్రకళాప్రదర్శనకార్యాలయముననున్న కస్తుపులన్నిటిని ప్రషియాప్రభుత్వమువారే వశపరుచుకొనెదరు. కిక్కిమునకుండు సగలను, గ్రంథాలయములను దానికిచ్చిన 72 వేల ఎకరముల భూమిని స్వాధీనము జేసికొనెదరు. ప్రషియా రాజ్యము దీసికొన్న ఆ స్థితిగ 30000000 మార్కులు.

సమష్టివాదుల ఆర్భాటము

మితిమీరిన కోరికలు-మంత్రులయిండ్లు

తగుల బెట్టుట

పీకింగు, నవంబరు 28—పీఠులవెంట సమష్టివాదులు ఊరేగిన పిదప ఆరిక మంత్రి, విద్యాశాఖమంత్రి, పోలీసుశాఖ ప్రధానోద్యోగి యిండ్లు తగులబెట్టిరి. కార్య నిర్వాహక వర్గాధ్యక్షుని తొలగించవలసినదనియు విప్లవము యెడ ప్రతిపక్షులుగ నుండి ద్రోహము చేయుచున్న వారలను తుపాకులతో ప్రేల్చి చంపవలసినదనియు గోరు కర ప్రత్రములను బంచిపెట్టిరి. డాక్టరులు కోగులకు సంరక్షణ చేయు వర్గులు సమష్టివాదులను మోటారు కారులలో వెంబడించిరి.

పీకింగు, నవంబరు 29—నేటి సాయంత్రమందు విద్యార్థులు మరియొకసారి వారి ఆభినివేశములను బహిరంగముగ ప్రకటించుటకు గుమిగూడిరి. గవర్నమెంటును నాశనము గావించుటకు విప్లవ వైద్యమును నిర్మించవలయునని వక్తలు దృఢీకరించిరి. సమష్టి వాదులకు ప్రతిపక్షముగనున్న వార్తాపత్రికయగు ఛంపా కార్యాలయమును విద్యార్థులు పరమరామక్రీతి గావించిరి. తగుల బెట్టుటకు కారకుల నాయకుని పోలీసు అరెస్టు చేసెను.

మోసలు సరిహద్దు వివాదము

నానారాజ్య సమితి తీర్పును టర్కీ నిరోధించు నను వదంతి

డెలీవా, నవం 28:—నానారాజ్య సమితియొక్క కాంపిలు మోసలు సరిహద్దు తగాయిదా విషయమై నీయనున్న తీర్పునకు టర్కీదేశము కట్టుబడదని కాన్స్టాంటిన్ నోపిలు నగరమందుండి వెలువడు వదంతలు నానారాజ్య సమితియందు ఆశాభంగమును గలిగించుచున్నవి.

వెంట్రిప్రదర్శన భవనములు

అమృతబడునని ప్రకటించబడుట

లండను, నవం 30:—వ్యక్తలెవ్వరును మొత్తముగా 186 ఎకరములు అందు నిర్మింపబడిన భవనములు గొనసందున మొత్తముగా అంతయును వేలము వేయబడునని ఒకకంపెనీ ప్రకటించుచున్నది. ఈ కంపెనీ యాజమాన్యము క్రింద వేలము వేయబడును.

మస్జిదుగారి నూతనాధికారులు

ఇటలీదేశపు పార్లమెంటు ఈయనచేతియందలి కీలుబొమ్మ కాబడుట.

రోము, నవంబరు 30:—ప్రధానమంత్రిని పార్లమెంటు నకు గాగ రాజున కుత్తరవాదిని గావించుచు రాజ్యాంగమందొక ప్రధాన హక్కును పార్లమెంటు కావించెను. మార్పు విషయమై చర్చయైనను జరుగలేదు. మార్పు దొరతనము గోరెను. దొరతనము కోరిన ప్రకారముగ నిరంకుశాధికారము ప్రధాని కీయబడెను ప్రకృతమందు ఇటలీదేశమందుగల ఫాసిస్టు ఉద్యమ నాయకుడు సినియరు మసోలినీగారు ప్రధానిగ నున్నారు.

తెహరనునకు విమానముపై బోవుట

పారిసు, నవంబరు 28:—తెహరను నగరమునకు బోవుచున్న విమానములలో నొకదాని చుక్కాని నడుపువాడగు కప్టెనుగిరియరు కాన్స్టాంటిన్ నోపిలు నగరమునకు వచ్చెను. పారిసీక దేశపు ముఖ్యపట్టణముగు తెహరనునకు బోవుట కిరరులకొరకీ యన నిరీక్షించుచున్నాడు.

సీసా 1-కి ర్పు 2-0-0.

వి. పి. చార్లీ వేరు.

ఈమందు గవేరియా అను పెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుదలపప్పును గలగు మరువపొట్టును మొదలగు వాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీలకు గలుగు యేవిధముయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1768

ఆనందకుటీరము, 13, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

మొర్రాకోయందు తీవ్రమైన తుపాకు వీచుట

ఫ్రెంచివైమానికయంత్రములు నష్టము కాబడెను

పారిసు, నవంబరు 0:—నవంబరు 28 వ తేదీన ఫ్రెంచ్ నందు తీవ్రమగు తుపాకు చెననియు ఫ్రెంచివారి అయిదు విమానములును విమానాశ్రయము నాశన మయ్యెననియుకాన బ్లాంకానుండి వచ్చిన యొకంతిజలన దెలియుచున్నది. ఇవి గాక బాంబులను రిఫిల్ పై పరుట కుపయోగింపబడుచున్న పది పెద్దవిమానములుగూడ నాశనమయ్యెను. విదేశ వైద్య శిబిరమందైదు విడుదులు తుక్కుతుక్కు అయ్యెను. ముగ్గురు మనుష్యులు చనిపోయిరి. 20 మందికియములు దగిలెను. కొన్ని లక్షల ఫ్రాంకులు విలక్షణల యుద్ధకరములు నష్టమయ్యెనని తెలియుచున్నది.

మరణములు

లండను, నవంబరు 3:—వెంటుపాలునందు కీర్తి కేషులగు అల్లెగొండ్రాగారి ఆశాంతిగారికు గావించబడిన స్మారక ప్రార్థనలనుండి యింటికి పైన విదప లార్డు మేయరుగ సర్ విలియం పైకుగారి భార్య ప్రోగముచే జనిపోయెను.

కీర్తి కేషులగు అల్లెగొండ్రాగారి ఆశాంతి గారికు వెప్టుమిన్స్టరు ఆబేయందుబ్బబడిన స్మారక ప్రార్థనలయందు బాల్కానిన వారలలో మరు జనిపోయిరి. వెప్టుమిన్స్టరు అచే కాననగు రివరెండు ఫెలేకు, లండను లార్డు మేయరు భార్య, కాన్వల్ మాత్యూసూర్లు జనిపోయిరి. బాతు నగరమందుండి మాత్యూసూర్లు భార్య ప్రార్థనలకు వచ్చిరి. ఇంటికి బోవుచు దారిలో ఆయన పోయెను.

నజీవులగు చీనూరల పెట్టెలలో బెట్టి ఎగుతుచేయుట

సంయుక్త అమెకా కంపుటకు కుట్ర

పన్నాగవ బయల్పడెను

సాన్ ఫ్రాన్సిస్కో, నవంబరు 28:—కొంతమంది చీనా దేశీయులను సంయుక్త అమెకా దేశమునకు దొంగతనముగ ఎగుమతి చేయుటకు పన్నాగము సల్పబడుచున్నవని విదేశములందుండి బయలుదేరిన వదంతు నాధారముగ కేసిగొని, 'హావే' యను ద్వీపమందుగల సంయక్త అమెరికా తాలూకు వలస శాఖదైర్యరు కొంతమంది రోద్యోగులతో బోయి రెండు సార్లు ఓడను ఆమూలగ్రంభరించెను. ఓడ విడచుటకు సిద్ధముగా నుండగ వెతుకుటపోయినవారిలో ఒకని కాలునకు శవముల నుంచునట్టి పెట్టెలను (కాఫీను) మిక్కిలి లోతుగల ప్రదేశమందు తగిలెను. శవము పెట్టెలో ఆహారము సయితముగనున్న ఒకచైనా యువక కనపడెను. మరి పది పెట్టెలందు యిట్టి చోద్యమే పొడెను.

నావికులకు బాగుగ లటుల నిచ్చి చీనావారిని ఎగుమతి చేయుటకు ప్రాచ్యదేశమందున్నుచున్న కుట్ర బయల్పడెనని అధికారులు విశ్వసించుచున్నారు.

నావికులన వె అంతముగుట

పీడ్వీ, నవంబరు 28:—విటిఫు నావికులనమ్మి అంతరించెను. యజమానుల పరతుంగీకరించి నావికులు పనులలో బ్రవేశించుచున్నారు.

బిరిషు వైదీపారిపోవుట

చొరవైన సాయుధుడు దొంగల కుట్ర చక్కనింతము

డల్లెను, నవంబరు 28:—సివిలుగాడ్డలదుస్తుల ధరించి నిన్న రాత్రి హంటు జాయి కెలలో సాయుధులగు దొంగలు ప్రవేశించిరి. వీరు సత్యముగావీలుగానివారలను షెరసాలకు దీసికొనివచ్చి వారితో లోన శ్రించిరి. తదనంతరము రివాల్యరులతో నాడ్గల కాల్పునవారిని షెరసాల పరీక్షించి 19 ఫైదీలను మోటారుబండ్ల పెక్కికొనిపోయిరి.

జిల్లాయంచంతలను పా భటులు దొంగల బట్టుకొనుటకు వెదకుచున్నారు. కాని తవరకు పోలీసు భటుల ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను

కొలోను ఖాళీచేయుట

30 వ నవంబరున ప్రారంభమగును

కొలోను, నవంబరు 28:—నవంబరు 30-వ తేదీ నుండి కొలోను ప్రాంతము ఖాళీచేయుట ప్రారంభమగును

నూతన మార్పుల

నిరననోద్యమము

నూర్గురు అరెస్టు చేయబడిరి

కాన్స్టాంటిన్ నోపిలు, నవంబరు 29—ఎర్జిరమునందు చాందనులు గావించు ఆర్భాటము ప్రతిఫలముగ నూర్గురు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇదివరకే ముగ్గురకు మరణ దండనము విధించబడెను. ఇద్దరకు పది సంవత్సరములు శిక్ష విధించబడెను. రైజెనుప్రాంతము దిట్టి కష్టము సంతాపించుటకు నూచనలు కనిపించు చున్నవి.

ఈప్రాంతమందలి పరిస్థితులను విచారించుటకు మంత్రుల సభ ప్రత్యేకముగ సమావేశము గానున్నది

ఫ్రెంచిమంత్రివర్గము

తుదియేర్పాటు

పారిసు, నవంబరు 28:—నిన్న సాయంత్రము తొంద్రాయ రా పంపబడిన ఫేర్లు యధార్థమైనవని మంత్రివర్గపు కూటమి వలన ఖాయమయ్యెను. సోషియలిస్టుల మినహాయింపుచేసి అతివాదులు వెంటరుపార్టీ సమ్మేళనమెరి మంత్రివర్గమందు రేడికలు పార్టీసభ్యులకు దెక్కుపవపులు లభించెను ఆరికశాఖకు బడ్జెటు శాఖ, కోశాగారపు శాఖలుగ పేనులీవుగారు గా వింపిన యేర్పాటు అంతమయ్యెను. రేడికలుపక్ష సభ్యుడగు లూకరుగారు ఆరిక సభ్యుడుగ నుండెదరు.

చిచెరనుగారి ప్రచార పర్యటనము

పరాసుదేశమును సందర్శించుట

లేవు, నవంబరు 28:—వీరు బేడెను నందలి జర్మనువా తావరణముయొకను రషియా సోవియటు ప్రభుత్వ విదేశాంగ మంత్రియగు చిచెరనుగారికి సంపూర్ణాంగీకరమును గలిగించలేను. చిచెరనుగారు దక్షిణపరాసు దేశమునకువెదలిరి కాని మధ్యను పారిసునగరములో నాగి పెక్కు రాజకీయ తంత్రజ్ఞులతో సంప్రతించెను. రషియాదేశ మీయవలసిన ఋణము వాణిజ్యసంబంధములు, రాంగెలు నౌకల పరిష్కారమునుగురించి చిచెరనుగారు సంప్రతించిరి దెలియుచున్నది తిరిగిసంప్రతించుటకు అభిలాష చిచెరనుగారు దెల్పిరి. రెండుమాసములలో చిచెరనుగారు స్వదేశమునకు వెడలెదరు. అప్పటికి రాజకీయపరిస్థితులు స్థిరరూపమును దాల్చువచ్చునని రషియా విదేశాంగమంత్రి విశ్వసించుచున్నాడు.

మాంచెన్బరునందలి నూలుదీయువారి తీర్మానము లండను, నవంబరు 27:—మాంచెన్బరు నందలి అమెరికా శాఖాసమావేశమందు 73,000 మంది తగ్గించుటకును 20,000 మంది తగ్గించవలసినయొ వోటునిచ్చిరి మార్పుటకు తగినంత ఆనకాశము లేదని కమిటి తురకు నిశ్చయించెను

దక్షిణఆఫ్రికా భారతీయులు

బ్రిటిషు దొరతనపువైఖరి ఆగ్రహమును గల్గించుచున్నది

వింటరుటన్ను ప్రభువును నిరసించుచు పంపినతంతి

జోహానీసుబర్గు, నవంబరు 29:—దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులకు నిలువనీడలేకుండ జేయుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము గావించుచున్న కాననములను గురించి కర్నలు వెజ్జిపుడు గారు కామన్సు సభయందడిగిన ప్రశ్నలకు వింటరుటన్ను ప్రభు విచ్చిన సమాధానమును కడుతీవ్రముగ నిరసించుట ప్రాన్సువాలు బ్రిటిషుయొడిరూపంపును ఏకగ్రీవముగ నొకతీర్మానమును గావించెను. భారతీయులను వేధించుటకు గావించబడుచున్న అన్యాయచట్టములను దొలగింపజేయుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరతనముపై ఒత్తిడి గలిగించుట కధికారముగల దని వింటరుటన్ను గారికి సంఘము తొలినంపెను

బరిష్టాధికారుల తగవు

ప్రస్తుత మేమియ్యకావలసి వీలులేదు

తీర్మానం, నవం 30:—కామన్వెంట్ లో బరిష్టాధికారులను ఇంకను చర్చించుచున్నారనియు ప్రస్తుత మేమియు ప్రకటించుటకు వీలులేదనియు కామన్వెంట్ లో బార్నియూగా రనిరి.

ప్రీవీలు ప్రభుత్వము నందిగావన

లండన్, డిసెం 1:—ప్రస్తుత ప్రాజెక్ట్ ఎలక్ట్రిక్ కమ్యూనికేషన్ లకు ఇచ్చిన ప్రతిబంధములు చాలని కార్యకర్తల ముహూర్తములు ఖండించుచున్నారు.

దెయిలీ పార్లమెంటులో చాలమంది రిపబ్లికన్ లతో జేరుకుంటున్నాడు. లండన్ నుండి వచ్చిన ప్రతిబంధములను చూస్తూ, నిన్నటి సాయంత్రము తొందరగా డబ్లిన్ ను అధ్యక్షుడు కాన్ఫరెన్స్ గారు బయలుదేరిరి.

కీ॥ శ్రీ॥ అలగండ్రియారాణి

కామన్వెంట్ లో సార్వభౌమత్వము

తీర్మానం, నవం 30:—మీరు నా కుటుంబ కష్టములను నా సహచరులను సానుభూతి కెంతయు కృతజ్ఞుడను. నా జీవితము ప్రజల కన్న గౌరవ ప్రేమతో కూడినది. నేను కనుగొనగలిగిన, ఇప్పుడు నేను మిమ్మరికి భక్తివిశ్వాసములపై ఆధారపడియుండగలవాడని నా కామన్వెంట్ లో సార్వభౌమత్వము నందేము నంపెను.

చాంబర్లను గారిని

బిరుదాంకితుని జేయుట

చాంబర్లను సత్కరించుట

లండన్, నవం 30:—అట్లీ చాంబర్లను గారు 'గార్ల మన్రేటు' అను బిరుదముతో సత్కరింపబడిరి. చాంబర్లను సత్కరించు డి. బి. ఇ. డిరుదము నిచ్చిరి.

ప్రధానామాత్యులకు

మోటారు ప్రమాదము తప్పట

తీర్మానం, నవం 30:—జేకర్లనుండి సత్కరింపబడుచుండే లండన్ నుండి మోటారులో బోలుచుండ చావు తప్పెను. పోలీసు బోలుచుండే మోటారు డికోసెను. చాలవత్తము కల్గెను అందుచే లండన్ ను రైలుమార్గ ప్రయాణము జేసిరి.

వర్తమానముల గుర్తుచెట్టు

ను ప్రస్తుతము అవుతేది. దీనిని వ్యవసాయ పంట విమర్శన ప్రస్తుతము ఆలోచించెదరు. వచ్చేసభలో ఇంత కంటే గొప్పచట్టమును సమగ్రముగ నుండుదానిని ప్రవేశ పెట్టెదరు.

యూరపు

సిరియా రాయబారి వెడలుట

అరబ్బులు స్వాతంత్ర్యమును గోరుట

లండన్, నవం 28:—తర్జి సహాయమును గొనుటకు అంగోరా కేగిన ఇమను జీవీరుజే అనునాతడు యూరపు దేశము వకు సిరియా రాయబారిగ వీరుచున్నారు. తర్జి ప్రభుత్వము ఇతనికి ప్రాత్యహము నిచ్చినట్లు లేదనుచున్నారు. అరబ్బులు తురుష్కల మాండేలును (పాలనము) అంగీకరించుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారని ఒక పర్యాయము, అరబ్బులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నక్షేపించుచున్నారని ఒక పర్యాయ మున్నట్లును పరస్పర విరుద్ధముల వ్రాతలు కన్పించు చున్నవి. లేబర్ ఫస్, పల్లెన్సు, ఇరాకు, ట్రాన్స్ జార్జియానియా దేశములన్నిటిని ఒకటిగా జేయవలెనని యనుచున్నారు. అరబ్బులకు విదేశీయుల సహాయము లేని ఇమనుగారు ప్రకటించిరి. వారి మ్యాండేటు అరబ్బుల కక్కరలేదు. బ్రిటన్ ఆయుధములను సప్లయ జేయుట నిజము గాదనిరి. వరింత, సరిహద్దులలో కట్టుదిట్టములను ఎక్కువగా బ్రిటన్ జేరినది. వచ్చే జాతిసమితి సభయందు ప్రాంచి మట్టిడిని గురించియు స్వాతంత్ర్యము మరితర మొలులను, జెప్పుకోనెడ రనిరి.

వాయువార్తాపనివాండ్రు సమ్మె

ప్రభుత్వ చర్య

పనివాండ్రు లేకుండగనే పనులు సాగినవి

తీర్మానం, నవం 30:—వాయువార్తా పనివాండ్రు సమ్మెగట్టుటచే పడవలన్నియు వీరు కుండగనే నడుపుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. పనివాండ్రు పని చేయ నిరాకరించినచో ఓడ యజమానులను శిక్షించుట పాడిగాదనియు 1920, 1922 లో ఇట్లే జరిగినదియు అదినివేత వర్తకపు సహాయమంతి ప్రకటించెనతగవు పరిష్కారముగల కార్యకర్తలమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

బోల్లను మోయు

విచారణ నవంబరు 30 తేదీని సారంభమై 15 రోజులు జరుగును.

సింగపూరు వరలు

సింగపూరులో గొప్ప వర్షము రియాలచే రబ్బరుతోట లన్నియు మునిగిపోయినవి. అంతయు జలమయము.

లిబర్నల్ చీలిక రావచ్చును

లండన్, నవంబరు 28:—లిబర్నల్ ఒకరితోనొకరు విడిపోవును నూచనలు కన్పించుచున్న కొన్నిచివ ప్రభుత్వ మున్నపుడు లిబర్నల్ పక్షమునకు గ్లెన్ నిధి లాయడ్ బాజ్ గారి స్వాధీనములో నుండుటచే ఈ కలమునకు చీలిక గల్గుననుభవమునకు గారణము. ఇతలోనే ఈ సామ్యము బెట్టుకొనుటకు నిశ్చయించుకొన నవచ్చును స్వపక్షమునుండి విడిపోయి మితవాదులకు కార్యకర్తల నొకదానిని క్రొత్తగ ఏర్పాటు జేయు ననుకొనుచున్నారు.

కొలోనును ఖజానెయుట

ప్రారంభము

బ్రిటిషు సేనలను రల్పుట

తీర్మానం, నవం 30:—1914 నుండి మొదటి తేదీనుండి బ్రిటిషు సేనలు కొలోను ప్రదేశము ఆక్రమించుకొన్నవి. లోకలో ఒడంబడిక సంతకమైన 20ంటలలో పుగనే బ్రిటిషు సేనలు కొలోనునుండి మరలుటకు గారంభించినవి. గురువారముతో అన్ని పటాములు వెడలిపోయి.

తురుష్కగవర్తరు వలదు

మేకుల అస్థితి

కాన్స్టాంటినోపిలు నవం 27:—ఏర్జి రంజో మేకులు కొందరుగూడి క్రొత్తగాయమించబడిన తురుష్కగవర్తరు తమకు వలదని ఖండించుకొని డెయిలీ సహాయక మైరి. పామున్న పోనందున, అధికారులు చెదరగొట్టవలసి వచ్చెను. 27 గురిని అరస్తుజేసిరి.

స్పెయిను (తరక్కరి)

ప్రభుత్వ మరొందుట

క్రొత్తమంత్రిము

లండన్, నవంబరు 28:—తరక్కరి ప్రభుత్వము త్వరలోనే అంతరింప నున్నదనియు క్లరీకున్న పర్యవ్యతంత్రాధికారముగల మంత్రివర్గ మేర్పడయు అనుకొనుచున్నారు. జనరలు డిప్రెయిమెంటిరాగారి సహాయముగ నేర్పాటు జేసెదరు. ట్యూటను ప్రభుత్వాధ్యక్షుల సందేహమును, ఇతరమంత్రులు సివిలియనులే యురలు.

భో పా లరాణి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీకృతంతి)

లండన్, డిసెంబరు 1:—నేడు వేల్సు యువరాజు భోపాలురాణితో ప్రస్తావించుకొన్న హామిదుల్లాఖాను గారికిగూడ దర్శనమిచ్చిరి.

బిగ్గాండు సరిహద్దు తగాదా

నూతనపరిశీతులు

సఖ్యముగ బరిష్కరించుటకు అవకాశములు.

తీర్మానం, నవంబరు 29:—బిగ్గాండు సరిహద్దు తగాదా దాయందరి నూతన పరిశీతులు నిన్న తిరిగి యేర్పడెను. బ్రిటిషు మంత్రియొక్క నాటునివాసస్థానమునకు ప్రీవీలు మంత్రులు ముగ్గురు బార్నియూగారితో సంతకించుటకు నిన్నవచ్చిరి. సివిలు సి. హిగ్గిన్స్ (న్యాయశాఖమంత్రి), మోగిల్లిగన్ (వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖమంత్రి), ఓబ్రియాను (ఎలక్ట్రిక్ జనరలు) వచ్చిన మంత్రుల పేర్లు.

సంతకించుటకు జరుగుచున్న వని మాత్రము అధికార ప్రకటనమున చెలియుచున్నది.

రాజీ కుదురవచ్చును

లండన్, నవంబరు 30:—బార్నియూ క్రేగుగార్లకును బార్నియూ ప్రీవీలు మంత్రులకును వారముదినములనుండి ఛాక్ రస్సలో జరుగుచున్న సంతకించుటకు విషయమై యేమియు చెలియకుండ నున్నది.

సరిహద్దు తగాదా విచారణ. గావించుటకు యేర్పరచిన సంఘము రిపోర్టు ప్రకటించిన దినమునుండియు శాసనము వలె గుర్తింపబడునని చెలియుచున్నది. ఉత్తర దక్షిణ రాజ్యములు సఖ్యముగ రాజీపడుటకుగాను విచారణసంఘము రిపోర్టును ప్రకటించుటకు వెనుకాడుచున్నది.

యథాప్రకారముగ నున్న పరిస్థితికి అల్పదిన అంగీకరించుచున్నదని కమిషనరు దారాజ్యము సభ్యుని నియమించుకొనుటచే డిహించుచున్నాడు. కమిషనరులు అల్పదినము నుముఖత జూపుచున్నారని భావించుటచే దక్షిణరాజ్యమును యథాపరిశీతు లంగీకరింపవచ్చును. కాని ఉభయరాజ్యములును ప్రజాభిప్రాయము నకు వేరయి నున్నవి. దీర్ఘకాలమునుండి మానము దాల్చిన డివైలెరాగారు నిన్న ప్రథమునకు స్పష్టి జేప్పిరి. తానెంతమాత్రమును విభాగమునుగోరుట లేదనియు, ఆంగ్లో-విరిషు ఒడంబడిక ప్రకారముగ గావించబడిన విభాగముకంటే మరి చెడ్డ విభాగముండవనియు డివైలెరా గారు ఎన్ని సునం దుపస్థాపించుచు దొప్పిరి.

చెక్కును పోరరీచేయుట

జూరీత్వముతో అంగీకరింపక న్యాయమూర్తి కేసును

మోక్షోద్ధువిచారణకు పంపెను

పూవా, డిసెంబరు 1:—క్రిందటి అక్టోబరు 28లో రు 32.5 చెక్కుమీద సోరాల్లీ హెహ్రాల్లీ అను తనన్నే హితనిజేరు పోరరీచేసిన కంట్రాక్టరు జాన్ కేవాన్టీకేసు విచారణ పూనాసెషన్సు జడ్జి వైలుగారియెదుట నేడు పూర్తియయ్యెను. తనకు డబ్బు అవసరమైనపుడెల్ల సోరాల్లీ హెహ్రాల్లీనుండి చెక్కులను తీసుకొనుట తనకలవాటేనని ముద్దాయి తనప్రేమమెంటులో చెప్పెను. అతడు పలుసార్ల తని యిటుకవ్యాపారములో కలిసెదననిచెప్పెను. హెహ్రాల్లీ అక్టోబరు నెలలో ఇచ్చినచెక్కు సరియైనదే. ముందు తేది వేసియున్న యీ చెక్కులను ప్రామిసరీనోట్ల వలె తాకట్టుంచి డబ్బు తెచ్చుకొనుట యీతనికలవాటు న్యాయవాదిదాన ముగిసిన పిమ్మట జూరీలో నలుగురు ముద్దాయి ఫోరరీ చేయలేదనియు నిర్దోషియనియు చెప్పిరి. న్యాయమూర్తి జూరీతో అంగీకరింపక కేసును మోక్షోద్ధుకు పంపుటకు నిశ్చయించెను. (ఆ. ప్రె.)

కొకెయిను దొంగవ్యాపారము

ముద్దాయికి శిక్ష విధింపబడెను

బొంబాయి, డిసెం 1:—బొంబాయి కొకెయిను కేసులో ముగిసిన రాజధాని జేప్ట్ లో నేడు తీర్పుచెప్పెను. రింకు మేనేజరు విల్ఫ్రెడ్ కింగ్ ను 4000 పిలుగుల కొకెయినున్నట్లును దానిని కింగ్ నావల్కరు అను ఎక్సైజు ఇన్ స్పెక్టరును మరియొకరినిగా భావించి అమ్మినట్లును నేరము మోపబడెను. ఈ నేరమునకు తోడ్పడిన టర్నెలు మెసయరు లిడిమరకే జైలుకు పంపబడిరి. కొకెయిను పెట్టెలను రింకుకు టర్నెలు తెచ్చివాడనియు ఆ పెట్టెలలో నేముండెనో తనకు తెలియనే తెలియదనియు కింగ్ చెప్పకొనెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయియు కింగ్ ను దోషినిగా నెంచి 9 నెలలు కఠినశిక్ష యేయిరాపాయలు జరిమానా యివిధించెను. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1925 నవంబరు 2-వ తేదీ బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షము	అక్టోబరు నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పొందవలసిన పరిమాణము
గోపాపురం	81.7	61.1	...	26.65	44.96
విశాఖపట్టణము	80.2	69.9	...	12.29	87.09
కాకినాడ	79.6	66.7	...	18.33	89.09
మచిలీపట్టణము	81.2	66.2	...	13.96	41.59
కర్నూలు	88.2	66.2	...	7.17	26.01
బళ్లారి	85.2	66.8	...	4.44	20.51
కడప	80.6	70.7	0.03	8.97	81.28
నెల్లూరు	81.8	71.5	0.02	28.58	87.98
మద్రాసు	82.0	74.3	0.12	35.13	50.74
కడపూరు	82.4	74.5	0.12	29.92	52.94
నెలము	84.6	71.5	...	4.95	89.80
కోయంబూరు	83.7	70.5	0.11	11.75	22.29
తిరుమనాపల్లి	88.3	73.8	0.03	11.86	88.18
నాగపట్టణము	83.0	75.1	0.25	33.31	54.98
మధుర	83.4	72.8	0.12	15.18	88.58
పాంబుక్	82.8	74.7	1.12	26.05	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	27.70	28.34
తిరువేండూరు	83.3	75.6	0.14	27.72	64.51
కొచ్చిక్	84.6	74.5	0.09	25.75	114.51
కాలిక్టు	91.0	74.1	0.10	20.04	117.16
మంగళూరు	92.5	76.6	0.04	12.55	125.68
తెలంగాణ	78.3	64.4	0.07	3.16	85.87
మెర్కాగ	72.0	62.2	...	13.12	125.46
కొడెకనాల్	63.4	51.2	0.42	34.46	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘచ్ఛాదనముగ నున్నదిగాని అంత దట్టముగ లేదు. విశాఖపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—కడపలో చినుకులు బడినవి. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాల ఎక్కువ. కడపలో పగటి వేడిమి 6½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 నుండి 5½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—చినుకులు అంతటను గలవు. మద్రాసు కడపూరులో 0.12" వర్షం చెను. మద్రాసులో ఆకాశము కొంత మేఘచ్ఛాదనముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల దట్టముగనే యున్న వనవస్థను. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 5½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని దక్షిణ తూర్పు భాగములందు చినుకులు బడి వచ్చును.

యస్. ఆర్. హెచ్ సావూరు

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆయుర్వేద భూషణ

నోరి రామశాస్త్రి, ఎ. కే. ప. సి. వారి

క్షీరవర్ధకని

తల్లలకు చనుబాలు వృద్ధిచేయు పథ్యములేని తియ్యని రసాయనము. ఈ క్రిందిచోట్లను దొరకును.

బెజవాడ:—ఆయుర్వేద నిలయము.

ప్రెండ్లు అండ్ కో;

విజయనగరము:—ఎస్. విశ్వనాథం అండ్ కో.

ఆంధ్ర బిజినెస్ హౌసు:—విశాఖపట్టణము, చీపురు పల్లి, యలమంచిలి, అనకాపల్లి, నర్సపల్లము

కాకినాడ:—వక్కలంక కామేశ్వరరావు పంతులుగారు.

నెల్లూరు:—ఆయుర్వేదనిలయము శాఖ, సంతపేట.

ఒరిస్సా వరదపరిస్థితులు

ప్రభుత్వ ప్రకటన

పాట్నా, నవంబరు 27:—ఒరిస్సాలోని వరదపరిస్థితులను గూర్చి బీహారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారి ద్వారా ప్రకటనను గావించింది:—

అక్టోబరు 29 తేదీన గావించబడిన ప్రకటనలో బీహారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారు సి, యఫ్, ఆంధ్రాసుగారు ప్రచురించిన స్టేటుమెంటులను ఖండించుచు కమిషనరు పూరీ జిల్లాలో సంచారము గావించుచున్నాడనియు వరదపరిస్థితు లెట్లున్నవో ఏమిచేసిన అవ్యతిరేకి తొలగిపోవునో కమిషనరు నూచించిన పిమ్మట మరియొక ప్రకటన గావించబడు ననియు తెలియజేసియుండిరి.

పూరిజిల్లా పరిస్థితులు

కమిషనరు రిట్లు ఇచ్చినవి:— 7తా నా ల లో మొత్తము 744 గ్రామములకు వరద తగిలెను. వీటిలో 20 గ్రామములలో పంటభూములే లేవు. 141 గ్రామములకు అపాయము తప్పినది— 177 గ్రామములలో పంటలు పూర్తిగా పోయినవి— తక్కినవాటిలో నష్టము వివిధములుగా నున్నవి— మొత్తము 1,60,000 జనసంఖ్యగల యూనియనులలో పగము పంటలు నాశనమైనవి— మొదట వరదలకు నష్టమైన పంటలు తిరిగి నాటబడి మళ్ళీ వరదలకు నష్టము కాలేదు— ఆంధ్రాసుగారు నష్టము చేసిన వని చెప్పిన అక్టోబరు వర్షములు రాసులకు కొంత మేరే చేసినవిగాని నష్టము చేయలేదు. అన్నిటికంటె బ్రహ్మగిరి తానాస్థితిచాల దుర్భరముగా నున్నది. అక్కడ 1924 లో నొక కరవు వచ్చినది. వీరికి వేసంగి పంటలులేవు గావున వచ్చేసంవత్సరము శీతకాలమువరకు వీరికి పంటలు లేవు.

సహాయము

వరదలవలన అభ్యుత్పన్నమున జననష్టము మాత్రము కలుగలేదు. మొదట వరదవచ్చినప్పటినుండియు జిల్లా యుద్వోగితన అస్తిపైంటులతో ప్రయాణము చేయుచు అవసరమైనవారి కెల్ల బియ్యము నొసంగుచు నేయున్నారు. ఇప్పటికి సహాయము పొందినవారు 700 కు మించినారు. అవసరమైనవారికి సహాయము జరుగునట్లు కమిషనరు మాచుచునేయున్నాడు. ఆరేచే చచ్చువారితోవరకులేని ఆంధ్రాసుగారే పత్రికలలో ఒప్పుకొనినారు. ఆంధ్రాసుగారు రాకముందునుండియు బియ్యము పంచుచుకుంటున్నారే యిట్టి దుర్భర పట్టలేదు. అనసరము తీరవర కీపను లెట్టే జరుగుచుండును. 5 సంవత్సరముల క్రింద కంటకము జిల్లాలో వచ్చిన వరదలకంటె యిది చాలనయ తలంపులేదు.

ము ఇప్పుడు నిలువజేసిన ధాన్యమునకు నష్టము కలుగలేదు. ఆంధ్రాసుగారు ఎక్కువగా జరిగినదని చెప్పిన పశు నష్టమును గూర్చి కమిషనరుగారు ప్రత్యేకముగా విచారించిరి మే తదొరకక పశువులు వాధపడినమాట నిజమేగాని అందువల్ల పశువులు నశించిన వని కమిషనరు తెలుపలేదు. గ్రామముల బయట ఎముకలు కనబడుటకీ సంవత్సరము మాత్రమే కారణము కాదనియు వీరు తెల్పుచున్నారు.

సంచారము చేయుచున్నప్పుడు వేసంగి పరిపంటకును రాగిపంటలనిమిత్తమును వ్యవసాయదారులకు అప్పిచ్చుటకై రు 15 వేల కావలసియున్నదని కమిషనరు ప్రభుత్వమువారికి తలచేసెను. ఈసామ్యు వెంటనే ఆయనకు పంపబడినది. అధ్యాస్థులుగా 1 లక్ష రూపాయలు పంచిపెట్టబడినది మొదటి ప్రకటనలోనే తెలియజేయబడినది. ఈతీరుగా యిప్పటికి 1 లక్ష 5 వేలపంచిపెట్టబడినవి. ఇదిగాక సెప్టెంబరు మొదటివారములో రాష్ట్రీయాదాయములనుండి 3000 వెచ్చింపబడినవి. భర్యము చేయుటకును గుడ్డలిచ్చుటకును మరి రు.8,500 వెచ్చింపబడినవి. కరవు సహాయనిధినుండి యామొత్తముల జిల్లా ఆఫీసుకు కొసంగబడినవి. శీతకాలమునఖుర్దాడివిజ్ పంటలు పండును ముఖ్య వనరము మార్చి ఏప్రిల్ నెలలో గావున అప్పటికి సహాయము చేయుటకై ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధు లగుచున్నారు. పూరిజిల్లాలో బోరువారు సహకారము నడుగుచున్నారు. రాసులకు నాటుటకు వ్యవసాయశాఖవారు సాయపడుచున్నారు. ఇతర యుపాయములుకూడ ఆలోచనలో నున్నవి. అధికారతరతర వ్యవసాయ సాయము చేయబూనిన యెడల సంతోషముతో స్వీకరింతుమని ప్రభుత్వమువారు తిరిగి మరి యొకసారి చెప్పచున్నారు.

తుదకు జిల్లాయుద్వోగియు అతనిక్రింది యుద్వోగులును పరిస్థితులను సరిగాతెలుపక దాచిపెట్టి చేయవలసినపనిలో అక్రమహింసచున్నారను మాటలను చెవినిబెట్టక గవర్నరు జిల్లా ఆఫీసును బహిరంగముగా సమర్థించుచున్నాడు. సంచారము చేయుచున్నంతకాలమును జిల్లా ఆఫీసున ప్రభుత్వమువారికి ఎప్పటి విషయముల నష్టము తెలుపుచునే యున్నాడు. ఈయన ఉరియావాడు. పూరిజిల్లాలో మిక్కిలి పరిచయము గలవాడు శ్రమయనక తన క్రింది యుద్వోగులకు కూడ మార్గదర్శకుడై పాటుపడిన యాయుద్వోగిని గూర్చి పనిచేయలేదని ఇందించుట కేవలము అన్యాయము. ప్రభుత్వమువారికి వచ్చిన రిపోర్టుల వలన ఆంధ్రాసుగారు రెట్లు పారబెట్టబడినో తెలియుచునే యున్నది. కాని తగాదాలు పెరుగునను ఉద్దేశ్యముతో వాటిరక్కడ తెలుపదలచుకొనలేదు. స్థానికయుద్వోగులు ఆంధ్రాసుగారి మాటలకు కోపము జెందుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారికిని వారికిని కూడ సహాయము చేయవలెనను తలంపే తప్ప వేరొక్క తలంపులేదు.

(ఆ. ప్రె)

పండితులు ఏమని చెప్పుచున్నారు?

‘కొలినాన్ వాడు చోట్లలో పురుగులు వుండవు’

నోటియందును, గొంతుకయందును వుండే పురుగులవలన పండ్లు అశుభ్రముగా నుండుటయు, పంటినొప్పి, సాధారణ జబ్బులు కలుగుచుండును.

కొలినాన్ డెంటల్ క్రిమునందు చేర్చబడు అద్భుతశక్తి వంతములైన ఓమధులవలన కొట్లకొలది యీపురుగులు నశించబడుచున్నవి. ఇది పండ్లను కాపాడుటయేగాక శుభ్రముగా నుంచును.

కొలినాన్ ధరకూడా చాలా చౌకగానుండును. అర అంగుళము వెడల్పున మందు బ్రష్ ఘోడ చరిమి వాడుకొనిన చాలును. ఒకట్యూబ్ మందుచే 100 మార్లు తోముకొనవచ్చును. ఇది ఎల్లప్పుడు పనుపు పచ్చ ట్యూబులలో విక్రయింపబడుచుండును.

ఏజెంట్లు:—డేటన్ ప్రైస్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్,

బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు, కరాచి, రంగూన్, కొలంబు.

KOLYNOS

అంతయు శాస్త్రీయము.

రహస్యము లేదు!

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్

ఫార్మసీ లిమిటెడ్

2227

19, హాంస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

భిషగ్గత్త ఆచంట లక్ష్మీవతి, బి.ఎ. ఎం.బి.సి.ఎం. గారిచే స్థాపించబడి కొలంబో. మొదలు హరి ద్వారమునకు ఎల్ల ప్రదేశములందును పెక్కు, మొదటితరగతి బంగారు పతకములు బడసినది.

అమూల్యము లగు ఆయుర్వేద ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును. ఏజంట్లు కావలెను. వలయువారు మేనేజరునకు వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర నైషధ సారము

సంపుట 0-12-0

శ్రీ నాథుని నైషధము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సుగుణమణి

మనోహరము చక్కని పవల సంపుట 0-8-0

పాండరిక మాహాత్యము

పాండరంగమాహాత్యంతర్గతము సంపుట 0-8-0 గ్రంథముల శిల్పము 1-2-0 పాస్తా చార్జీలు ప్రత్యేకము. అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని (గుంటూరు జిల్లా)

ఐదవకూర్పు మాస్టర్ లెటర్ రైటింగు కే.ఎమ్. బెనర్జీగారి సహాయముచే వ్రాయబడిన,

Wide World English Correspondence.

వ్యాపారము, లావాదేవి, తపాలాఫీసు, ఇన్ కమ్యూన్సు, మునిసిపాలిటీ, వార్తాపత్రికలు, కుటుంబమునకు సంబంధించినవి ఎరుకపరచుకొనుట, స్నేహము, మన్నింపు, ఆహ్వానము, బహుమానము, పాతకాలకు సంబంధించినవి, మొదలగు ఉత్తరములు సాధారణమైన ఫారములు, వర్తకమునకు, వ్యాయచిత్తులకు సంబంధించిన ఫారములు, సంజ్ఞలు, ఉపయోగకరమైన నిర్వచనములు. 1 కి ధర రూ 6-12-0 వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Industry Book Dept. 22/12 Shambazar Bridge Road Calcutta.

ఆంధ్ర రంజనీ

ప్రతి దశమియందును ప్రచురించబడు పక్షపత్రిక ఇందు, నీతి, మత్త, ధర్మవాణిజ్య, వార్తా, సాంస్కృతిక, రాజకీయ, హాస్య, విశోదాది సమస్త విషయములను ప్రచురించబడుచుండును. సంవత్సరం చందా 1-12-0.

ఆంధ్రులందరు చందాదారులై పోషింప ప్రార్థించుచున్నాము. మాదిరి యుచితము. గ్రంథాలయములు లేవ విలాసమును తెలియజేసిచో యుచితము పంపెదము.

మేనేజరు, ఆంధ్రరంజనీ, నెల్లూరు.

ఈ కాలము రోగ కాలము సుమా!

క్లెనికల్ థెర్యాపియస్టు:—ముఖ్యముగా జాగ్రత్తపెట్టుకొనుడు. 1/2 నిమిషములో జ్వరమును పరిగ్రహింపుము. డాక్టరు ఊనేటిలు వాడుచున్న రకము 1 కి రూ 2-8-0 వి. పి. చార్జీలేదు. అమృతాశ్రమము. నె. 1. ఏల్లూరు.

(రత్న పురుష లేహ్యము)

యేకారణముచే సంభవించిన శుక్లవర్ణమునైన తిలించి బుము గలుగజేయునది అనేకలచే కొనియాడబడు చున్నది. శ్రీకృష్ణాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, గోదావరి.

ఆయుర్వేద ఔషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రూ 2-0-0. ఆంధ్ర నైషధసారము వల్లరు. 2. భిషగ్గత్త కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి (సినిపాల్ అండు సేనియర్ డాక్టరు, పల్నాడు.

కృష్ణ తూర్పు డెల్టా

తుపాను సంస్కరణములు

ఈవత్సరమున గలిగిన తుపానువలన బీదరైతుల కొంపలు పశువులు, పశుకాలలు, పశుగ్రాసములు, ధాన్యాదుల నష్టము లటులుండగ, నడివేసంగిలో గలిగిన భయంకర మగు వర్ష పాతమునను, బుడమేరు మొదలగు క్రూరప్రవాహముల వలనను, సముద్రము పొంగివచ్చుటచేతను చాలభూములు తడిసి, యెండి నిస్సారమైనవి. డెల్టాలో నేపాలము జూచినను ఔరుగడ్డివలె నిటారుగ నిలవబడి యున్నచే గాని, పన్నులభారముతో వంగడి రైతువలె వెన్నులభారమున వంగినచేన కానుపించదు. పండిన పైరు లీయకాలవర్షములు దక్కనిచ్చునట్లును లేదు. ప్రాప్తమెట్లున్నదో తెలియదు. రైతు లీసందర్భమున దొరతనము నేమియు సాయ మడుగనేరదు.

రి మిషన్ ను లు

బుడమేటివరదులు, చీటికిమాటికి వచ్చి బుడమేటితీర వాసుల పైరులను నాశన మొనర్చెను. నాటవలసిన పొలములకు అడమ చిక్కలేదు. కొల్లేటిభూములు ములకలపాలైనవి. సముద్రపు నీటితో తడిసిన పొలములు గా రెక్కిపోయినవి. ఎడప దడప పైరు లున్నను, అల్పఫలనంతములు. సారవంతముగ కొన్ని భూములు, నారులు చిక్క నాలులేదు. నారుమట్టు తుపానుకు జలమయ మగుట, కొన్ని నారుమట్టు మిడతలవండు నాశనము చేయుట, కొన్ని నారుమట్టు విత్తనములు తుపానుకు చెడుటచే పలంచనయగుటయే కారణములు. నారు కాటక వివిధముగ నేర్పడినది. సారవంతముగ భూము లే నాడును బంజరుగ తెట్టుకొనుటకు రైతు లిచ్చగింపరు. ఈ ప్రత్యేక సందర్భమున అట్టిభూములకును రిమిషనుల నొసగవలయును.

శి యో ర ము లు

ఈ వత్సరము జూలై, ఆగష్టుమాసములలో గల ఆధిక వర్షములకు మెరకభూములలో పైతము రైతులు కొన్నిచోట్ల పరిపైరు లెట్టిరి. డెల్టా మిశ్రమ మని సాకు శివప్రభులకును పిలు గలదు. అట్టి సందర్భముల నీయేడాదియందు వదలి శివార్థములను మానవలెను.

త్ర వ్య ప ను లు

జరుగు ముఖ్యసమయముననే యీతుపాను సంభవముగుట పెద్దకాలువలు అసంపూర్ణిగ పనులు జరిగియు వూడిపోయెను. చిన్నకాలువల పను లేమాత్రమును జరుగలేదు. చాలచోట్ల చిన్నకాలువలను గండ్లుపడి పోయినవి. కాన ప్రతికాలువయు త్రవ్వట - కట్టలమరమ్మత్తులను శ్రద్ధవహించి మరమ్మత్తుచేయవలెను.

ఏలూరు రై వెన్ కాలువలు పలుచోట్ల గండ్లుపడుటయు, కట్టలదండ్రాకృతిగ నీటివేగమున కరిగిపోవుటయు సంభవమాయెను. బలహీనముగ ప్రతిచోటను రాతితో రిటికోమెంటు చేయనిచో వరియొక యీ మోస్తరు తుపానుకు కట్టలు గంగాస్త్రయ మగును గాన ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకొనవలెను.

త్రవ్య పనుల రేట్లు

ఏకేట కాక్ష్మను మొత్తములకు కంట్లాక్టరుల దొరక లేదని తిరిగి బొక్కనమున గలుపుకొనుచున్నారు. రైల్వే కంపెనీవారు, లోకల్ పోస్టులవారు, వ్యవసాయదార్లు ఇచ్చు రేట్లయినను ఇరిగేషను డిపార్టుమెంట్ టిచ్చుటలేదు. రెండు మాసముల కాలపరిమితిలో తొందరగ జరుగవలసిన పనులకు న్యాయముగ మోచ్చురేట్లు ఇవ్వనిది పనులు కావు. బిల్డింగుల రేట్లు రివై జూడేసినట్లు త్రవ్వపనులకు చేయుటలేదు. అందువలన పనులు జరుగుటలేదు. జరిగినపనులు, కాగితముమీద మాత్రమే జరుగుచున్నవి. ఖచిత మగురేటు నిచ్చి, నిక్కచ్చియగు పని పుచ్చుకొనవలెను. తక్కిన సందర్భము రేట్లున్నను, యీసంవత్సరమునైన రేట్లు మోయుచేయనిది సచు లేవనాత్రమును జరుగ నేరవు.

రైతు కంట్లాక్టరు

పంటకాలువలు యూనిట్కు రూ 8-10-0 వా॥ రైతు కంట్లాక్టరుల కిచ్చుచున్నారు. వారికి యూనిట్కు 5-7-0 లు అనుచున్నది. ఈ ఒడబాటుకు దురదృష్టవంతులగు కాలవచివర రైతులుమాత్రమే లోబడుచున్నారు. వారిలో నైతము నష్టమును భరించుటలో తక్కినవారు కలసి రానవచ్చును. మానుకొనుచున్నారు. ఇట్టి ప్రత్యేకావసరములలో నైనను, ఈ పద్ధతిని మానవలెను. లేనిచో పనులు నిలచిపోయి క్యాంక్షను మొత్తమును బొక్కనములో కలుపవలసి నచ్చును.

బుడమేరు

కృష్ణ తూర్పు డెల్టాలో బుడమేరు అనునది యొకటి యున్నదనియు, దాని క్రూర ప్రవాహము నుండి రైతులను కాపాడవలయుననియు ప్రభుత్వపు దృష్టిలో లేదని చెప్పవచ్చును. అందువలననే రైతులు, తమపొలముల రక్షణకొరకు సంవత్సరముల తీరుబడిగా చాలచోట్ల బుడమేటి తీరవాసులు వేలకొలది ద్రవ్యముతో శ్రమపడి జమీయదారులను సరివలె కట్టలను నిర్మించుకొని నూతియొడ్డుబిడ్డవలె జాగ్రత్తగా మెలగుచుండిరి. ఆకట్టలు యీతుపానుకు చాలవరకు నాశనమైనవి. అట్లు నష్టపడినసందర్భములతో విచారించి సదరురైతులకు ద్రవ్యసహాయము చేయుట ప్రభుత్వవిధానక ధర్మము.

(బుడమేటిని రివర్ కన్సర్వేషన్ ఆక్టుక్రింద తీసుకొనుట తీసికొనకుండుట-యనువిషయము పేమ్మబు యోచించుకొనవచ్చును.

ప్రత్యేకోద్యోగములు తుపానువలన యీ డెల్టాలోగలిగిన కాలవలనష్టమును జరుగవలసినపనులను ఎప్పి మేటుచేయుట కీ నవంబరు నెల మొదటివారములోనే ప్రత్యేకసిబ్బంది నియమింపబడునని వింటిమి. ఇంతవరకు వారు పనిలో ప్రవేశింపలేదు. చెంటనే వారిని వారిపనులలో ప్రవేశ పెట్టుటావశ్యకము.

కానూరి వెంకటాచలపతయ్య.

సెకండరీవిద్య - దేశభాషలు

దేశభాషలలో విద్య నేర్పుటకన్న ఉత్కృష్ట విధానము మరేదియు గనబడదు. మన హిందూదేశములోని విశ్వవిద్యాలయములలోదప్ప తక్కిన పాశ్చాత్యదేశ విశ్వవిద్యాలయములయందన్నిటియందును సాధారణముగా దేశభాషలయందే విద్య నేర్చుచున్నారు. హిందూదేశ విశ్వవిద్యాలయములలో ఒక ఆంగ్ల భాషతప్ప తక్కిన విషయము లెల్లను మాతృభాషలో బోధించుటకు తగిన యాసృనములేదు. దేశచరిత్రను, గణితశాస్త్రమును ప్రకృతి శాస్త్రములనుమాడ ఆంగ్ల భాషలో బోధించుటకన్న దేశభాషలోబోధించిన విద్యార్థులవృద్ధయములను త్వరలో నాకర్షించును. దేశభాషలలో బోధించుట కష్టమని చెప్పట, విద్యబోధించువారి అశక్తతను డెలుపును గాని వారియొక్క పాండిత్యము నెంతమాత్రమును చాలజాలదు. దేశభాషలలో విద్య బోధించు పద్ధతి మన దేశములో లేదు గనుకనే యీ న్నత విద్యవిషయములను బోధించు పుస్తకములు అరుడుగను న్నవి. గ్రంథకర్తలకు బ్రోత్సాహములేదు. ఎవో కొన్ని పవలలో, నాటకముగా వ్రాసి కాలము గడుపుకొనుచున్నారు. గ్రంథకర్తలు ఉన్నత విద్యవిషయములను బోధించు పుస్తకములను వ్రాయ నశక్తురై వ్రాయకపోలేదు. కాని తగు ప్రోత్సాహము లేనందువలనను అంత శ్రమపడి వ్రాసిన వారిపుస్తకముల నుపయోగించువారు శ్రేణులనను యింత కాల మూరకయున్నారు. ఈదినము దేశభాషలో విద్య గరపుటకు ప్రారంభించిన రేపటిదినమే తగు పుస్తకములు వెలువడును.

దేశభాషలో విద్య నేర్చు విషయమై యుపాధ్యాయులు అక్రమ పహించుట భావ్యముకాదు. ఇంతవఱకును ప్రభుత్వము వారి యుత్తరువులేనిది దేశభాషలలో విద్యగరపుట కాస్తవము లేదని చెప్పట కొక సాకు యుండినది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు విధిగా దేశభాషలలో నేర్పవలయునని శాసించక పోయినను, దేశభాషలో విద్య నేర్చు విషయము ఆయాపాఠశాల వ్యవస్థాపకుల (మేనేజరు) దయకు వదలి యున్నారు. పాఠశాలల వ్యవస్థాపకులెల్లరును నీలుమాపినమాత్రము దిగ్విమిలగులాగున ప్రభుత్వమువారిసంగిన అవకాశమును వృథాపుచ్చక దేశభాషలలోనే విద్యబోధించుటకు తప్పక ప్రారంభింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము. దేశభాషలో విద్య నేర్చుటకు ప్రారంభించిన అనేకగ్రంథకర్తలకు బ్రోత్సాహమునగి పనిగల్గించిన వారగుదురు. మాతృభాషలో వివిధవిషయములకు సంబంధించి గ్రంథములు అభివృద్ధిచేందుకు సహాయపడినవారగుదురు. విద్యార్థులు నుకరముగా విద్య గ్రహింపగలుగుటకు ఆస్పదమొసగినవారగుదురుగాన పాఠశాలలవ్యవస్థాపకులు దేశభాషలో విద్యార్థులకు విద్య గరపుటకు త్వరలో తగు యోర్పుటగావించు రని నమ్ముచున్నాము.

విద్యార్థులెల్లరును మాతృభాషలోనే దేశచరిత్రలు, గణితశాస్త్రము, ప్రకృతిశాస్త్రములను బోధించవలయునని కొరిప యుపాధ్యాయులు వ్యతిరేకముగా చెప్పటకు పిలువెదగనుక విద్యార్థులెల్లరు పాశ్చాత్యవిద్యవిద్యమోహమును వదలి మాతృభాషలోనే విద్య నేర్పవలయునని కోరుచూ, తమ పరిష్కారప్రతిపత్తులను మాతృభాషలోనే దెప్పించుకొని మాతృభాషలోనే ప్రత్యుత్తరములు వ్రాసి, మాతృభాషలో విద్య నేర్చుకొనుట యందు మికు గలప్రేమును ప్రభుత్వమువారికి చాటి రావచ్చు సంవత్సరమునుండి. దేశభాషలోనే విధిగా విద్య నేర్పవలయునని ప్రభుత్వమువారు శాసించులాగునచేసి, మాతృభాష దైగల అపూర్వ సేవను తప్పక జెల్లడించి కృత్యక్షులు కావలయునని ఆంధ్రదేశ విద్యార్థుల నందరిని ప్రార్థించుచున్నాము.

జమ్మలమడుగు

నెల్లూరు రామకృష్ణ శాస్త్రి.

కాన్పూరు కాంగ్రెసు- అసహాయోద్యమము

(యాకూబు హుస్సేనుగారు)

కాన్పూరు కాంగ్రెసులో పూర్తిగా స్వరాజ్యయులే యుందు రనుటకు సందియము లేదు. పాట్నా తీర్మానములు తప్పక నామోదించబడును. స్వరాజ్యపక్షము దేశీయ మహాసభ (కాంగ్రెసు)గా మారిపోవును. ఇకముందు ప్రత్యేకపక్షముగ నుండుట, ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షముపేరిట జరుగుచున్న పని యికముందు కాంగ్రెసు పేరిటనే జరుగును. మహాత్మాగాంధీగారు నానాటికి ఊహించుచున్న బహిష్కరణవాదులును గమనింపరాని అల్పసంఖ్యకులై పోయెదరు. కాంగ్రెసు విధానము నమలుజరుపుటకుగాని, స్వరాజ్యపక్షము వారిని కాంగ్రెసులో నొక తెగగా భావించుటకుగాని వీలులేదు. ఈపరిస్థితులలో గాంధీగారు గాని బహిష్కరణవాదులుగాని కాననసభల చేరుటకు మతేధర్మముగ మనస్ఫూర్తిగ నిష్ఠములేనివారయినచో కాంగ్రెసులో నుండుటకే తావులేదు.

అసహాయవాద కాంగ్రెసునకు 1920 నెవ్వరియైనా మునుండి 1924 దిశంబరువరకు సూత్రధారుడుగ నుండి యీసంవత్సరము అధ్యక్షుడును సారథిగనుండిన గాంధీమహాత్ముడు కాన్పూరులో వర్గముల విడిచిపెట్టవలెను. శ్రీమతి సరోజిని నాయుడుగారు 1926 సం॥ అధ్యక్షురాలుగ నుండును. ప్రస్తుత స్వరాజ్యపక్ష నాయకు డగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు స్వరాజ్య కాంగ్రెసు నడపించు సారథిగ నుండును. నెహ్రూగారు బుద్ధిబలము బోధార్థములు గలవారని వారియెడల నాకొంతయు గౌరవము భక్తి ప్రేమ గలదు. అయినను జయప్రదముగ కార్యము సాధించు సేనాని కుండవలసిన సమర్థత వారిలో లేదని నాన భయపడుచున్నది. క్రమవిధి ధర్మముగ ప్రవర్తించినందులకు శిక్షింపవలెనని పిచ్చి బెదిరింపులు చేయుటవలన దేశబంధుదాసుగారు ముఖ్యముగా దేశిని గూర్చి నొక్క చెప్పమండిరో, ఏనాడు మునకై స్వరాజ్యపక్షమును శత్రువులుగూడ మెచ్చుకొనుచుండిరో అట్టి శిక్షణకే లోపము వచ్చినది. స్వరాజ్యపక్షములో కొందరు ముఖ్యులు బహిరంగముగా తిరుగుబాటునర్పిరి.

అసహాయోద్యమము విడిచిపెట్టవలసిన ఆవశ్యకత ఒక ఉద్యమము జయమొందవలెనన్న సైనికుల నడపించునాయకుని సమర్థతపై నాధారపడియుండును. మహాత్ముని పంటి అసమాన్యసమర్థుడు నాయకుడుగా నుండకుండినచో కాంగ్రెసుసభ ప్రమాదకరమగు అసహాయోద్యమమునకు గడంగియొండకుండును. అట్లుకాకమున లేనిచో రిఫుయ్యుద్యమము, జగ్గులులేనిచో ఈశిక్షణకపు కామలపాపాలేనిచో తురుష్కవిజయము, రజాఖాను లేనిచో పెర్షియను స్వపరిపాలన యుండకపోవును. ప్రజలకు మహాత్మునియందు అపరిమితమగు విశ్వాస ముండెను కావున అతను చెప్పినచోప్పున సందేహింపకుండ అందరు నొగ్గిరితీరి ప్రవర్తించిరి. కాననోల్లంఘన ఆయుధములుగల అసహాయోద్యమమైననానాయకత్వమును మహాత్మునివద్దనుండి తొలగించి పండిత నెహ్రూగారికి నిస్సందేహముగ నీయగలరా?

ఈ ప్రశ్నచాలమందికి నవ్వుపుట్టించును. అసహాయోద్యమమైన మింకను సజీవమైనదిగను కాననోల్లంఘనము పట్టుటకు గు ఆయుధముగను నమ్మికతో మాట్లాడుచున్నానందురు. అసహాయోద్యమము పట్టుత్వములేనిదనియు కొందరు స్వరాజ్యయులు ఒప్పుకొనినట్లుగా కాననోల్లంఘనము కేవలము ఎన్నికల ప్రచారపుబూటక మైనచో నికను వాటి నవలంబించి ప్రపంచమంతట ఎగతాళిగా నేలముండవలెనని ధౌర్జన్యరహిత ఆసాయోద్యమ మను యానూతనసాధన మెట్లు సిద్ధించునాయనిగంపెదాకేతో ప్రపంచమంతయు నెరుగుజూచుచుండినని భూపకమునుకొందురుగాక. మహాత్ముడుసృష్టించిన యీ ఉద్యమమొక్కసం దంతయో లాభముండునని యింగితజ్ఞులు ఆశంగియుండిరి. ఆ ఉద్యమమును నాయకుడు సరిగా కొనసాగించి యుండినచో అచ్చటచ్చట జరిగిన సల్పవిషయముల పాటించి బుద్ధియు గోల్పోకుండినచో యామహాదుద్యమము తప్పక జయమొందెడిది. ఈ ఉద్యమము గెలిచినచో పాలితులైన బాతి వారు నిరాయుధులైనను సక్రమమార్గముల సరిపాపించుకొనియున్నచో అసహాయోద్యమమును బలముగలయెట్టిజాతి నైనను ఓడింపగలరని ప్రపంచమంతట వినితమయ్యెడిది. అట్టి మహాత్ముని మనకు ప్రపంచమంతటకూడ మేలుజేయునట్లుపయోగించుకొను అవకాశమును భారతదేశము 1922 సం॥ అసహాయోద్యమమును విడిచిపెట్టినపుడు గోల్పోయినది.

దేశబంధు వాసుగారి నాయకత్వము క్రింద వంగీ యుల్కా, సి. కె. ల్కారు గారి, నాయకత్వము క్రింద మహారాష్ట్రులు, కన్పూరి రంగయ్యంగారి నాయకత్వము క్రింద మదరాసుయులును కలకత్తాలో మహాత్మునితో ఈ ఉద్యమమునకు వ్యతిరేకముగ హోరాహోరిగ పోరియుండిరి. అట్టివారిచేతికి యీ ఉద్యమము నప్పగించుట గొప్పదురదృష్టము. వారే దేశమంతయు ఉద్యమమున కనుమలముగనున్నదని నాగపూరు సభలో గుర్తించి తప్పనిసరి యగుటచే తాముగూడ అందు పాల్గొనిరి. మరల మహాత్ముడు జెయిలులో పడగనే తిరుగుబాటు జేసి, స్వరాజ్యపక్షమును లేవదీసి అసహాయోద్యమమును చావగొట్టిరి. అట్టి పీరు ఉద్యమ ప్రాణమును పోగొట్టి కేబరమును నిలిపియుంచదలంబుల విచారకరముగ నున్నది.

స్వరాజ్యపక్ష పతనము

రాజకీయములలో నూడ ధర్మముండవలెనని బోధించి భారతదేశ రాజకీయములను మహాత్ముడు కుద్రపరచెనని భావించెదము గాక. కావున ప్రస్తుతపరిస్థితులను న్యాయముగ గమనింకము. ప్రభుత్వము వారితో సహాయనిరాకరణముజేయు సాధనమిరుపయోగముగవిడిచిపెట్టబడినదని ఒప్పుకొందుము గాక. స్వరాజ్యపక్షమువారు జాహూలో నిర్ణయించుకొనిన సంతక అనవరత ప్రతిష్ఠాంధన విధానమునుండి మరలినట్లుల ఒప్పుకొనుచున్నారు. వారు కొన్ని గ్రాంటుల సంగీకరించుటయు, కొన్ని కాననసభోపసంఘములలో సభ్యులుగ నుండుటయు, ఇద్దరు ప్రముఖులు భారత కాననసభోద్యమమునకు మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందును ఉద్యోగమును స్వీకరించుటయు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుచు సరస్వరంగములను, వీలయినంతవరకేనని అవలంబించుటయు స్పష్టమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారియందు నేమైన మార్పునూచన గాన్పించినచుండలే యిటులు చేసెదమని స్వరాజ్యపక్షమువారు తెల్పియుండిరి. అనగా యింతకును స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమును కోరినది, తాము నామక అవలంబించుచున్న అసహాయవిధానము నుండి సహకార మార్గము నకు మరలుటకు ఆత్మగౌరవ ప్రతిష్ఠలకు భంగము కాని మార్గమును చూపించవలెనను కోరిక తప్ప మరేమియు గాదు. కీర్తికేషులైన దేశబంధుదాసుగారు స్వరాజ్యపక్షమును నిర్మించినపుడు కాననసభలోనికి బోయి వాటిని ధ్వంసము చేసెదమని చేసిన ప్రతిజ్ఞ యెక్కడ? యీ అసహాయమెక్కడ?

అసహాయోద్యమమువలన దేశమునందు అత్యంత ప్రభోధము కలిగిన విషయము నెవ్వరును కాచనజాలరు. ఆచారమున వచ్చుచున్న రాజభక్తి నిర్మూలమై ప్రజలకు బ్రతిభ ప్రభుత్వమునెవల విశ్వాసము పూర్తిగా నాశనమయ్యెను. పరాధీన భావము తొలగి అసహాయభావ మేర్పడెడిది. ఇందువలన యీ దేశ పరిపాలన విషయమున భారతదేశము ఇంగ్లాండును సహకారముతో పనిజేయుజాలవు. అప్పుడప్పుడు యేదో యొక పక్షము ఒకప్పుడు లిబరలు పక్షము మరొకప్పుడు బ్రాహ్మజాతర పక్షము, కొన్ని రాసున్న రిస్ససాన్నిపు సహకారపక్షము, కొన్ని పరిస్థితులలో స్వరాజ్యపక్షము ప్రస్తుత ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయవచ్చును. కాని దేశమంతయు ఒక్కసారి డైవనహాయ మున్నంతవరకు సహకారమును జేయజాలవు. ఏదో యొకపక్షము అసహాయోద్యమమును బూటకముగ స్వప్రయోజనముకొరకై యుపయోగించుకొను చున్నంతకాలము భారతదేశ మంతయును ఆమార్గమునకు మరల జాలదు. కాని ఆపక్షము కాంగ్రెసునంతట వశపరుచుకొని తమ కార్యవిధానమునే కాంగ్రెసు విధానముగ మార్చి తద్వారా దేశమంతయును ఆనుసరించునట్లుల జేసినయడల కాంగ్రెసు అసహాయోద్యమమును పేరుకును ఆచరణయందు గూడ విడిచిపెట్టవలెను.

విదేశసమితి

స్వేచ్ఛలు కమిషనరు రాక

రంగూను, డిసెంబరు 1:— తమ సంఘాగోష్ఠీములను ప్రచారము సులువులకై పర్యటనము గావించుచున్న విదేశసమితి స్వేచ్ఛలు కమిషనరు ఎరిక్ తైసుగారు నిన్ను చెన్నపురినుండి వచ్చి ప్రభుత్వమందిరమువద్ద బసజేసిరి. పీరు మాండలేమగూడ నెల్లెరరు. 10వ తేదిన సింగపూరుకు పయనమయ్యెదరు. చెన్నపురిలో 4 దినములుండి ప్రభుత్వోద్యోగులను సభలలో వివరించి 70 మందిని క్రొత్తగా సభ్యులుగా చేర్చితిని అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారితో మాట్లాడుచు కైసుగారు చెప్పిరి. కమిషనరుల నానాధింపును గవర్నరుగారు జగ్జ్యోతసభ్యులైరి. (అ.ప్రెస్)

ఆంధ్ర భారత చిత్రకళా ప్రదర్శనము, (కాకినాడ)

నానాప్రదేశాగత చిత్రములు ప్రదర్శింపబడుట

ఆంధ్రచిత్రకారుల ప్రతిభ (న్యకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, డిసెంబరు 2:—

ఆంధ్రభారతచిత్రకళా తృతీయప్రదర్శనము పితాపురములో జరుగవలసినది గవర్నరుగారిప్రయోజన మాగుటవలన కాకినాడలో పితాపురం మహారాజాగారిచే స్వీయభవమున ప్రారంభింపబడెను. కలెక్టరుషీల్డుగారును, డి. బి. నూర్జనారాయణమూర్తిగారును, బిలుసు సాంబమూర్తిగారును, పట్టణములోని తర ప్రముఖులును వచ్చియుండిరి. ఆంధ్రత్వలగు న్యాయపతి గుబ్బారావు పంతులుగారును కార్యదర్శి కొమ్మిరెడ్డి కేశవరామమూర్తిగారును మహారాజాగారిని ప్రదర్శనమును ప్రారంభించి పలసినది. కొరిరి. మహారాజాగారు కృతజ్ఞతను దెల్పుచు గవర్నరుగారిప్రదర్శనమును ప్రారంభింపజాలనందుల కాకాభంగమును దెల్పిరి. గతవత్సరప్రదర్శనము మద్రాసు, కలకత్తా ప్రదర్శనముల కన్న బాగుండెనని జెప్పినపుడు యీసంవత్సరప్రదర్శనముఆత్మ్యత్వమైనదిగనుండుననియు, కణవస్తునముదాయము శ్రేష్ఠమైనదిగనుండి, ప్రదర్శనవస్తువు తక్కువగ వచ్చెననియు మహారాజుగారు తెల్పిరి. ప్రదర్శనమునకు జయముగలుగుగాకయని వారు చెప్పి ప్రారంభించినట్లుల ప్రకటించిరి.

అంతట శ్రీపురుషులు రాత్రివరకును ప్రదర్శనమును జూచుటకు లోపలికి రాత్రిబహువరకును వచ్చుచునేయుండిరి. ఇందు భారతదేశమంతయును చిత్రింపబడినది. పాశ్చాత్యకళయు, ప్రాచ్యకళయు, ఆంధ్ర, వంగ, లాహోరు కళావిశేషములున్నతమైనవి ప్రదర్శింపబడినవి. భారతదేశ మంతలి కళాభిజ్ఞులందరును తమచిత్రములను బంపిరి. సంతోషదాయకముగ నుండెను.

హెచ్. మజుందారుగారు వ్రాసిన 'కళ్యేత గానము'ను అందరు జ్ఞాపించి సంఘబహుమానము 116 రూ॥లు నొసంగిరి. డి. రామారావు బహుమానము 50 రూ॥లును సి. హెచ్. సత్యనారాయణగారు వ్రాసిన గౌరీకళ్యాణమున కిచ్చిరి. మాల్దే బహుమానమును యస్. జి. తామర సిరిగు (కలకత్తా) గారి కిచ్చిరి. ఇంకను, నందికోళ్ల గోపాలరావుగారును (కాకినాడ) రామకింకర భాయిజీ, శ్రీమతి కే. లక్ష్మీదేవి, సి. హెచ్. భాష్యకార్లరావు, వి. వి. భాగీరథి, ఏ. ఆర్. ఆన్దరు, వి. వెంకటరత్నం, జి. మల్లయ్య, దేవి ప్రసాదరాయ ఛౌదరిగారుగూడ బహుమతుల బొందిరి-ఆంధ్ర జాతీయ కళాకాలపతి వాసీలు నేననందులకు బహుమతుల నొసంగిరి. తిరువనంతపురం విశాఖపట్నం దంతపునలును, తుర జిపనలును ప్రదర్శింపబడెను. ప్రదర్శనము 7 వ తేదీ వరకుండును. (తంతివార్త)

రెడ్డిపాలవరం స్వరాజ్యోత్సవము

భవనమునకు శంఖుస్థాపనము

తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ

(న్యకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి డిసెంబరు 2:—రెడ్డిపాలవరం స్వరాజ్యోత్సవ భవనశంఖుస్థాపనను దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు డిసెంబరు 2-వ తేదీ ఉదయం 9-45 గంటలకు జరిపెదరు.

ఆరోజుననే తూర్పు గోదావరి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుల సమావేశము పోలవరములో జరుగును. (తంతివార్త)

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, డిసెంబరు 1:—క్రిందటి నెల 21 తేదీ బొంబాయినుండి తిపాలతో బయలు దేరిన "కెజిహిండ్" స్టీమరు క్రిందటి నెల 27 తేదీకి పోట్ల పెయిడుకు వచ్చి మరునాడు ఉదయం 6 గంటల కచ్చటనుండి వెడలిపోయెను.

లాండును ప్రెస్టిన్ కంపెనీ స్టీమరు క్రాకోలియా నేను బయలుదేరిపోయెను. రెఫ్ టె నెంటు కలవత్ ట్రెటు దంపతులును మేజరు హెచ్. సి. మార్గనును, రెఫ్ టె నెంటు కలవత్ జి. సి. మెక్రేగారును, యస్. నేన్ గుప్తాగారును దానివీడనే వెళ్లిరి. (అ.ప్రెస్)

మరణమే చాత్రము

వంటవద్ద ఆశ్రయం: పరమవాక్యములో 17 వందల వంట వేయించుచు మూడు కోటిలక్షలకు పైకి నివసించు కొని చాల గాయములు పడెను. జనరలు ఆస్పత్రిలో చేసిరి.

గోఖలేహాళి ఉపన్యాసములు:— డా॥ జె. హెచ్. కె. న్యూగారు దిశంబరు 4 వ తేదీ సాయంకాలము 6-15 గ. గోఖలేహాళిలో “విశ్వవిద్యను చిత్రలేఖన గూర్చి” మాజీకు లాంబు ఉపన్యాసము నొసంగెదరు.

గవర్నరుగారి సంచారము:— తూర్పుగోదావరి విభాగపట్నముల సంచారక్రమము నిశ్చయించుచే గవర్నరు గారు సేద్యమధ్యాహ్నము 2-30 గ. ప్రత్యేక రైలుపైని కలకత్తా బోయెదరు. కలకత్తాలోను డార్జిలింగ్ లోను కొంతకాలముండి తిరిగి 16 వ తేదీన మదరాసువచ్చును.

సయాము పాసుపోర్టులు:— ఈదిగవ ప్రభుత్వ ప్రకటన 30 వ తేదీన ప్రకటించబడినది. ఇండియానుండి బర్మావ్యాజిగా లేక మలయాదీవులమీదుగా సయామునకు బోద లచిన భారతీయులందరు ఇండియాను ఖీడులో పున ఆజ్ఞాపత్ర ములను (పాసుపోర్టులు) సంపాదించుకొనవలెను.

మరణములనివేదిక:— నవంబరు 28 తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ మరణములను మరణాంశాన్ని సాలనకు వెయ్యిమందికి 48.7 చొ॥ నుండెను. అంతకు ముందువారము 45.8 చొ॥ నుండెను. కలరాజలన ఒకరు ఇకాపులంజావలన ఒకరు, యి తర జ్వరములవలన 39 గురు చనిపోయిరి. నిరుదయవారమున 47.7 చొ॥ నుండెను.

ఒక సవరణ:— నిన్నటిదినము ప్రకటించబడిన న్యాయస్థాన వార్తలలో దక్షిణఇండియా ఇండస్ట్రియల్ కంపెనీ వారి కేసునందు మూడవ పేరాలో “ద. ఇం. ఇం. కంపెనీ వారికి చిల్లపాన గ్రామముందు నారమిల్లు గలదని”ని ప్రమాదవశము న ప్రకటించబడినది. పాతకమహాశయులు ఆగ్రామము విశాఖపట్టణ మందలి “చిట్టిపాన”యని గమనింప గోరుచున్నాము.

రాకపోకలు:— వైకొంటు గోపనగారు, భార్యా సమేతులై పరివారముతో నేడు మధ్యాహ్నము కలకత్తాకు బోయిరి.

ఎల్. రామానుజయ్యంగారు, పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు, ఫాకెట్టు ఇంజనీరు మార్తిమగారు, హెచ్. ఎల్. బ్రెయిలవుడు గారు ఇంట్లాండునుండి, నేడుదయము వచ్చిరి.

ఎల్. మాక్ మెకెలుగారు కేసరిగడకు, కోర్ట్స్ గారు నేలమునకు, ప్రభాకర తంపనుగారు, నిన్న రాత్రి వెదలిరి.

హైకోర్టులో ప్రతికాప్రతినిధుల కొకగడి:— హైకోర్టులో ప్రతికా ప్రతినిధుల ఉపయోగార్థ మొకగడి యి ప్పించవలసినదని రిజిస్ట్రార్ గారిని గత సోమవారమునాడు ప్రతి నిధులు కోరియుండిరి. ప్రస్తుతము గడి యేదియు ఖాళీగా లేదని యు, ఏదియైనా మహిమో దానిని గూర్చి విచారించెదననియు రిజి స్ట్రార్ గారు బదులుచెప్పిరి. అంత వివరములు లైబ్రరీ ప్రక్క నున్న గదిని సూచించగా, రిజిస్ట్రార్ గారు రాగడిని జూచి దాని విషయమై తగయేర్పాటు చేసెదనని వాగ్దానముచేసిరి.

క్రొత్త షేర్లు

సి. ఇ. వ్రదుగారు, పారికంపెనీ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుని ఈసంవత్సరమునకు మదరాసు షేర్లుగా నియమించిరి.

వ్రదుగారు, 1877 సం॥ జన్మించిరి. లండనులో మునిష స్సునివిద్యార్థియందు పనిచేసిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమునందు పరి శ్రేణుల రెండవ సంఘమునందు 1919 పట్టవచ్చు ఆర్థికశాఖల మంత్రియనిచారణసంఘమునందు 1923 సం॥ పనిచేసెను. ఇంపీ రియలు డెవలప్ మెంట్ మదరాసుబోర్డు అధ్యక్షుడుగ నుండెను. మద రాసు చేరుకు ఆఫీసామర్లు అధ్యక్షుడుగ నుండెను. ఇప్పుడు భాగవతభయము చేంబరు ప్రతినిధిగ నున్నాడు.

హరిద్వారము మద్రాసు ధర్మశాల హరిద్వారము హిందువులందరికి పుణ్యక్షేత్రము. అచ్చట గంగానది అతిరమ్యముగ నుండును. దక్షిణదేశమునుండి చాలమం ది యాత్రికులు ప్రతియేడు బోయెదరు. కొందరు బడరీసారా యణకు బోయెదరు. ఈ తరదేశస్థులహిందీభాష బోధవడక పం డాలు పురోహితులచేతులలో బడి చాలయిబృందలపా లగుచుం దురు. హరిద్వారములో నున్న వివిధధర్మశాలలలో మద్రా సీయులకు తావు దొరకుటే దుర్లభము.

కావున హరిద్వారమునందు దక్షిణదేశపు యాత్రికుల సౌకర్యార్థమై “మద్రాసీ ధర్మశాలను” నిర్మింప నుద్దేశించబడె ను. అందునిమిత్త మిదిగవవర్షముతో నొకసంఘ మేర్పరుప బడెను:

సర్ పి. శివస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షుడు, ఎం. కె. ఆచార్య గారు కార్యదర్శి. సభ్యులు:— గౌ॥ సర్ యన్. ఆర్. యమ్. ఆల్టా మల్ చెట్టి, డి. బి. ఎం. రామచంద్రరావు, బి. వెంకటపతిరాజు, డి. బి. టి. రంగాచారి, గౌ॥ కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఆర్. కె. మణ్సుగం చెట్టిగారు.

హరిద్వార మునిసిపాలిటీసంఘమువారు 99 వందలరూప యాదిగవవరతులపై నివేశనమునిచ్చుట కంగీకరించిరి:— స్థలము నిచ్చుటకు రూ 1000 ప్రీమియముగానిచ్చుట. భవనమునిర్మించు టకు ధరావత్తు రూ 2500 లిచ్చుట. రెండేండ్లలో మునిసిపాలి టీవారు భవనము నిర్మించి ధరావత్తు వాఫనుచేయుట.

సంఘమువారు చందాలు వసూలుచేయుచున్నారు. రూ 2787 వసూలయినవి. అందు రూ 1000 నివేశనమునకు, ధరా వత్తుక్రింద రూ 1000 హరిద్వార మునిసిపాలిటీవారికి చెల్లిం చిరి. ఇంకను రూ 1500 వారికి చెల్లింపవలసియున్నది. త్వర లో నీమొత్తము వసూలుగావలసియున్నది. హరిద్వారనందు మద్రాసీయులకు ధర్మశాల యుండుట చాల సుపయోగకరముగ నుండును. అచ్చటనున్న స్వామిమాధవతీర్థగారు చాల శ్రద్ధగవని జేయుచున్నారు. విరాళములబంపువారు ఇండియన్ బ్యాంకున కుగాని, కార్యదర్శిపేర 46, లింగచెట్టికిబీధిగాని పంపవలెను. ఈ విన్నపమును శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారును, డి. వి. శేషగిరి అయ్యగారును బలపరచిరి.

ఆంధ్రభాషాభిరంజక సమాజము - పచ్చయ్యపాతశాల-చెన్నపురి

పై సమాజముతరపున శేపు (8-12-25) గురువారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు జూనియర్ ఇంటర్మీడియట్ గాలరీయం దొక బహిరంగసభ జరుగును.

మహారాజశ్రీ పండిత ఇ. భావ్యకాచార్యులువారు ఆంధ్రకవులగుగూర్చి యుపన్యసింతురు. మహారాజశ్రీ ఎ. వి. నరసింహము పంతులుగారు రధ్యక్షత వహింతురు. భాషాభిమాను లెల్ల విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

గన్నవరపు సత్యనారాయణ మూర్తి కార్యదర్శి.

తాళపాట ఆయుర్వేద వైద్యశాల

మాగ్రామములో విశాఖపట్నం తాలూకాబోర్డువారు ఒక ఆయుర్వేద ధర్మ ఆనుప్రతి నవంబరు 31 వ తారీ ఖు న స్థాపించి అందున మదరాసు ఆయుర్వేద కాలేజీలో డాక్టరు ల్గల ఆచంట లక్ష్మీపతిగారివద్ద తరీఫీదు ఆయి భిషగ్వరపదము శొం దిన శ్రీయుత పోరూరు సీతారామరావుగారిని డాక్టరుగా నియమించిరి.

ప్రస్తుతంలో యాదుట్టుపట్టంలో యరువది గ్రామములకు తక్కువ కాకుండా ఉండే ఆశిషజనుమును ఒకవిధముగ విశు మజ్వరములచే బాధపడుచు వైద్యసహాయము లేక పరితపించు చున్న దినములలో వీరు మాపాలిట ధన్యంతరిబోలె బహునిపుణ తతతో ఆవరపూర్వకముగా గ్రామాదుల వెంబడి మాయచు వీడ సాదలకు గొప్పసహాయము చేయుచున్నారు.

ఇంగ్లీషు వైద్యముకన్న దేశీయవైద్యము బహుత్వరగా పనిచేయుచుండుటచేత ఆయుర్వేద డాక్టర్లు ఇంగ్లీషు డాక్టర్ల కంటె పల్లెటూరివారలకు అవకాశ మెక్కువ యిచ్చుచుండుట చేతను ఇటువంటి భిర్త ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు ప్రతి తాలూ కాబోర్డువారును స్థాపించినచో ప్రజలకు మిక్కిలి లాభకరముగ నుండును.

(ఆయుర్వేదాభిమాని)

నేరము నొప్పించుటకుగాను హింసించుట

పోలీసు సబిన్ స్వెట్టర్లు నారోపణలు

కఠినశిక్ష భాయపరుపబడెను

నేరము నొప్పించుటకుగాను ఈతాకు లక్ష్యుడు అను వానిని హింసించెనని, భీమవరము పోలీసు సబిన్ స్వెట్టర్లుచైనను మరి ఆగ్రహచైనను దేబడిన క్రిమినలు కేసునందు, సెషన్సుకోర్టు వారు విధించినశిక్షపైన ముద్దాయిలు గావించుకొనిన అప్పీలు నందు న్యాయమూర్తి వారిరు, న్యాయమూర్తి మాధవన్ నాయ రుగార్లీ దినమున తీర్పుచెప్పుచు అప్పీలును త్రోసివేసిరి.

కేసు వివరము లేమనగా:— కోర్కా రాజారావుగారు భీమవరమునందు పోలీసు సబిన్ స్వెట్టర్లగ పనిజేయుచుండెను. అక్టోబరు 24 వ తేదీన నితడు సినిమాకు వెళ్లెను. సినిమానుండి యే క్యాంపునకు వెళ్లెవరను తలంపుతో వారి యింటిలోనివారు ఒక బట్టలముటను, ఈతాకు లక్ష్యుడు అను యానాదివాని చేతికొని, దానిని సినిమావద్దనున్న రాజారావుగారి కివ్వవలసిన దని చెప్పిరి. అతడట్లేచేసెను. కాని రాజారావుగా రాదినమున క్యాంపునకు వెళ్లకుండుటకు నిశ్చయించుకొని, లక్ష్యుని ద్వారానే సదరు బట్టలముటను తిరిగి ఇంటికి పంపిరి. ఇంటివద్ద జూడగా, ఆముటలోని బట్టలలో పట్టుబట్ట గానిపింపలేదు. దానిని లక్ష్యుడు అపహరించెనను తలంపుతో, ఆబట్ట సెప్పటనుంచినది చెప్పవలసినవని సబిన్ స్వెట్టర్లు రాజారావుగారు లక్ష్యుని పట్టు కొని కొట్టిరి. అతడు తానెరుగననియు 6 వ ముద్దాయి తీసుకొ నెననియు చెప్పెను. ఆముటలను విశ్లేషింపక, లక్ష్యునిని, పోలీ సుస్టేషనునకు తీసుకొనిపోయి, ఆరాత్రి ఒక ఇనుప కమ్మికట్టి యుంచిరి. మరునాడు తిరిగి రెండుదఫాలు కొట్టిరి మధ్యాహ్నం 11 గం॥ వరకు నిది జరుగుచునే యుండెను, అప్పుడు, అచ్చటి యానాడు లండరును సబుమేస్ట్రీటు వద్దకువెల్లి చెప్పకొనగా శాసనమేస్ట్రీటు పోలీసుస్టేషనునకు వచ్చి, అచ్చట చెబ్బుటెని నడువలేక బాధపడుచున్న లక్ష్యుని తనకోర్టునకు గొనిపోయెను. కృష్ణాజిల్లా సెషన్సుజడ్జి ఈ కేసును విచారించి, మొదటి ముద్దాయియగు సబిన్ స్వెట్టర్లు రాజారావునకు ఆరు నెలల కఠిన శిక్షను మరి ఇద్దరు ముద్దాయిలకు మూడేసి మాసముల కఠిన శిక్షను విధించెను.

సెషన్సు జడ్జి తీర్పుపై హైకోర్టున కీయప్పీలు చేయబ డెను. 1 ముద్దాయితరపున సర్. కె. వి. రెడ్డిగారుదుగారు హాజరై వాదించిరి. ప్రాసిక్యూషనుతరపున ఆడముగారు వాదం చిరి. న్యాయమూర్తులు ముద్దాయిలతరపు వాదనల సంగీకరింప కఅప్పీలు త్రోసివేసిరి.

అమలాపురం (ఒక విలేఖరి)

ఒక విండు

నవంబరు 26:—మాసబుకోర్టు ఆక్టింగు జడ్జిగారియన మ-రా-రా-క్రి, కోటనట నరసింహం పంతులుగారు తిండివనము నకు మునసబుగా బదిలీ చేయబడి నందున యీనెల 21 వ తేదీ శనివారంలోజన యిక్కడ న్యాయవాదు లందరును మీటింగు చేసి వారికి టీపార్సీని యిచ్చి వారిని గౌరవముచేసిరి.

హరిసాసే మహారాజశ్రీ ఆడవికొలను భీమేశ్వరరావు పంతులు బి. ఏ. బి. యల్ గారు అప్పాయింటు కాబడి నిన్నటికోజన చార్జీ పుచ్చుచున్నారు.

యూనియన్ బోర్డు

ఈనెల 28 వ తేదీని మా యూనియన్ బోర్డు ప్రెసి డెంటు శ్రీ నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారి ఆధిపత్యము క్రింద యూనియన్ బోర్డు మీటింగు జరిగెను. ఇంతవరకు యూని యన్ బోర్డు బాకిపున్న పాతపాకీలు రమారమి రు 3000/-లు వసూలుచేయుటకు ఒక విలేకలర్లను స్పెషల్ గా అప్పాయింటు చేసిరి.

ఆదిమూర్ధస్యులు

ఇక్కడకు 4 మైళ్ల దూరములోనున్న అనాతవరములో ఆదిమూర్ధుల నిమిత్తము ఒకస్కూలు కట్టబడెను. దానికి తాలూకాబోర్డువారును, గవర్నమెంటువారును, పితాపురం మహాజనాదును సహాయ యొనర్చిరి. అనేకమంది ప్రాహ్మ ణులు దానికి యొక్కవగాను మనస్ఫూర్తిగాను చందాలిచ్చిరి. ఈ స్కూలును యీ నెల 22 వ తేదీని రావమర్తి తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటువారు శ్రీ పోకల గోవిందరావునాయుడు గారు తెరచిరి. దీని జయమునకు తొరణము మాజిల్లా లేబరు తహశీల్ దారువారగు మహారాజశ్రీ మాదిరెడ్డి గణపతిరావు సాక్షుడుగారి ప్రాత్యహ ముఖపున్నది.

సాహిత్య-కేంద్రము వివాదము

(1) రాజీవ్రయములు

గౌరవమును సహకారము లేక రిస్వాసివు సహకారమా?

(ప్రేమ)

బొంబాయి, డిసెం 2:-

పండిత మోతీలాలు సాహిత్యగారు జబల్పూరు మెయిలు లో నిన్న 1 గంటకు వచ్చిరి. వారును జయకరు, కేల్కారుగారలతో సహా సోదానీ వాయుదంతో ముట్లాడి రాత్రికి గుజరాతు మెయిలులో మహాత్మాగాంధీతో సంప్రదించుటకు సభ్యులకి పయ: మైపోయిరి. పండిట్ మరల శుక్రవారము వాడు బొంబాయికి తిరిగివచ్చెదరు. ఆరోజు సాయంత్రమే బహిరంగ సభలో నుపస్థితులను కేల్కారు, జయకరుగార్లతో సంప్రతింపుఫలితములను తనకి తిని మరల వివరించును.

సంధి సమకూరునా?

స్వరాజ్యపక్షమునం దిరుకత్తులవారికిని సంధిగుదురు శుభ చిహ్నము లేమియును గాన్పించుటలేదు. కేల్కారు, జయకరు గారలు పార్టీలోనేయుండి స్వల్పసంఖ్యాకు లగుటచేత తమయభిప్రాయములను బోధించుటకు హక్కుగలదను విషయమును పదలకొన నిచ్చుచింపకున్నారు. పండిట్గూడ స్వల్పసంఖ్యాకులకు వాక్యాన్విత్ర్యము నిచ్చుట యేమని యిష్టములేక పట్టుదలతో నున్నారు. జయకరు కేల్కారుగారు రిస్వాసివు సహకార ధర్మమును విడనాడునెడల, దాగుగారు ఫరీదుపూరులో ప్రతిపాదించిన గౌరవనీయ సహకారవిధానమును పండిట్ యొప్పుకొనునటలు, చెలియుచున్నది. గౌరవనీయసహకార మన్న సరిగా అర్థమేమో యని భేదాభిప్రాయములు గలవు. మంత్రిపదవుల సంగీకరింప గూడదనియు, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును, ప్రభుత్వమువా లేదో జాతీయభావముల కనుగుణముగ సహకారభావమును గనువరచిన తప్ప పనిజేయరాదనియు యీ గౌరవనీయ సహకారోద్దేశ్యములై యుండెను. ప్రభుత్వమువారు జాతీయోద్దేశ్యములతో సహకారము జేయునట్లుండిన చాలునని స్వరాజ్య పక్షమువారి అభిప్రాయము. అసల ప్రభుత్వమువా లేదో రాయలు కమిషనులో మరొకయేజెన్సీలో నియమించి ప్రభుత్వనిర్వాహమును సంస్కరించునట్లు జేసిన చాలుననియే చెప్పవచ్చును. ఏదోవిధముగ ప్రభుత్వమునుండి సహకారము రాకున్నయెడల స్వరాజ్యపక్షవిధానము సేమియు మార్చ నక్కరలేదని పండితమోతీలాల్లీ దృఢముగ నున్నా డందురు.

ప్రభుత్వమువా లేమి చేసిన నుసరే ఉద్యోగము లంగీకరించు విషయమున గల నిశ్చయము తొలగింపవలె ననియు, ఇందువలన పార్లమెంటు ప్రతిష్ఠంభములు మున్నగువానిని వదలి పెట్టుమనిగాని, యేమరతులతో నైనను ఉద్యోగముల సంగీకరింపవలెనని గాని లేదని రిస్వాసివు సహకారవాదుల యభిప్రాయము.

అభయంకరుగారి అభిప్రాయములు

అభయంకరుగారు యం. యల్. వీ. నవంబరు 29వ తేది రాత్రి ఒక పెద్దసభలో సాగపూరునం దుపన్యసించుచు మంత్రి పదవుల సంగీకరింపరాదని యుద్బోధించిరి. డాక్టరు ఖరే యం. యల్. వీ. గారధ్యక్షత వహించిరి. అభయంకరుగారు పక్కామూడుగంటలు మాట్లాడిరి. ఒకగంట సభికుల ప్రశ్నలప్రత్యుత్తరము లిచ్చుటతో సరిపోయెను. సభికులలో ముఖ్యులగుస్వరాజ్య పక్ష సభ్యులు డాక్టరు మూంజీగారుగూడ గలరు.

పండిత మోతీలాలు సాహిత్యగారి చేతులలో తమ కవ మానము గల్గుటవలన నీ వివాదము బయలుదేరెననికేల్కారుగారి ప్రతిపదిఅభయంకరుగారు నడిపిరి. స్వరాజ్యపక్షముయొక్కయు దక్షిణముయొక్కయు తేమమునే వ్యక్తిలాభములకన్న నెక్కువగ జూచుకొనవలె నని ఆయన గోతెను. మంత్రిపదవుల సంగీకరింపుట యనగా ద్వంద్వవిధానప్రాతిహేయమును వీడి మరల దానికి తీవ్రము నొసంగి బ్రతికించుట యగును. అని ఆయన యుద్బోధించెను. పండిత సాహిత్య యింకను క్లిష్టములెక్కువగాకుండ నావుటకు ఆ రాష్ట్రమునందు ఫంచరమునకు బయలుదేరెను గాని అసహాయవాదులను చేరబట్టుటకు గాదు, కేల్కారుగారును ఇతరులును రిస్వాసివు సహకార మను జేరెదేపి తద్వారాఅసలు సంగతిని కష్టి ప్రజలను "మంత్రిపదవులు, నిగ్గివట్టివు కాన్పిలరు" తేదవు లంగీకరించుటే ని చెప్పి చెడలోప ద్రిప్పుచున్నారు. అట్లు ఉద్యోగముల సంగీకరింపుట రిస్వాసివుసహకారముగాక ఖోగా పానిఫలన సహకారము జేయుట యగును.

కేల్కారుగారు 'కేసరీ'లో వ్రాసినదానిని ఆధారమును పద్యమును గూడ జూపి కొంతకాలముక్రింద నిరసించిన దానినే యెట్లు ప్రోత్సహము జేయుచున్నదియో ఆయన చూపెను. మంత్రిపదవుల నెందు కంగీకరింప వలెనో యేమి జేయవలెనో రిస్వాసివు సహకారవాదులలో నెట్టి ప్రతిపత్తి యును లేదు.

గోతేమము సారసియు ధర్మముకొరకును తాను తన మిత్రులను ప్రతిఘటింపవలసి వచ్చె నని అభయంకరు గారు చెప్పిరి. ద్వంద్వవిధానమును పని జేయవలదనియు, జయము గాన్పించునపు డుద్యమమును విడువవలదనియు, ప్రజల నుద్బోధించి ఆయనను సభ్యులు ప్రశ్నలడుగగా ప్రత్యుత్తరము లిచ్చెను. సభరాత్రి చాల ప్రాద్దుపోయి ముగిసెను.

రంగూను, డిసెంబరు 1:- నిన్ను చెన్నపురినుండి వచ్చిన "ఎరిక్సూరా" స్త్రీమరుగు దారిలో పిడుగుచెబ్బు తగిలినది- కాని ఓడకుగాని ప్రయాణికులకుగాని అపాయము జరుగలేదు.

(ఆ. ప్రె.)

ఎక్సెజు పన్ను రద్దుజేయుట

అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానుల సంఘ కృతజ్ఞత

అహమ్మదాబాదు, డిసెంబరు 2:-మిల్లు యజమానుల సంఘాధ్యక్షుడు యీ క్రింది తంలివార్తను వైస్రాయిగారి వై) చేటు పెక్కిరికి డిల్లీకి బంపెను:-

"వైస్రాయిగారు ప్రతి ఎక్సెజు పన్నును రద్దుజేసి సకాలమున తోడ్పడినందులకు మాసంఘము కృతజ్ఞతాభివందన ముల చెల్పుచున్నది."

ఆయనయే యీక్రింది తంలిని బొంబాయి గవర్నరు వై) చేటు పెక్కిరికి బంపెను. "ప్రతి ఎక్సెజు పన్ను రద్దు జేసినది సకాలమున కుకరముగ వచ్చినది. గవర్నరుగారు మిల్లుయజమానుల పక్షమున తోడ్పడి యాసహాయము జేసినందులకు యీ సంఘముయొక్క కృతజ్ఞతాభివందనముల చెల్పగోరుచున్నాము.

(ఆ. ప్రె.)

ఇండియా సిలోను సమ్మేళన వాణిజ్యసంఘము

కలకత్తా, డిసెం 1:- ఇండియా సిలోను సమ్మేళన వాణిజ్య సంఘము వారి సాంవత్సరిక సభను డిసెంబరు 14 సోమ వారము వాడు రాజప్రతినిధి రాయల్ ఎక్సెన్సిజిలో ప్రారంభము చేయించును. బెంగాలు గవర్నరు కూడ అప్ప డిక్కడ నుండును.

(ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయవిద్యాసభ

సర్ అబ్దుల్ కయ్యూంగారు అధ్యక్షులు

అలిఫురు, డిసెంబరు 1:-వచ్చే క్రిష్టమును వారములో అలిఫురులో జరుగు అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యామహాసభను పిషాహులోని నవాబు సర్ యం. అబ్దుల్ కయ్యూం ఖాన్ గారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

పవిత్ర గ్రంథసాహెబుపై దాడి

రి మండి అరెస్టు చేయబడుట అమృతసరు, డిసెం 2:-బ్రిటిషు రెలూవిస్సానములో మీర్జావాయందు పవిత్ర గ్రంథసాహెబుపై దాడిచేసి రని రి మండిని అరెస్టుజేసినటుల చెలియుచున్నది.

అంబాలా కంటోన్మెంటుదగ్గర నున్న నాంచాదలో గురుద్వార మంజీయనును అవనిశ్రమ జేసినటుల వార్త విని యివట అకాలీలు చాల వేషజెందిరి. (ఆ. ప్రె.)

కోటప్పకొండ దేవాలయపుదావా

శ్రీ ఎల్లమందకోటేశ్వరస్వామివారిదావా హిందూ శలి జియస్ యెండోమెంటు బోర్డులో నెం 2989/25 ర్ను యిది వరకే దాఖలు అయివుండెను. ఇంతవరకు రెండువాయిదాలు ప్రతివాదులయిన మ|| రా|| శ్రీ రాజా మల్లాజు నెంకట నరసింహారావు బహద్దరుగారు కోరియుండిరి- తిరి 1-12-25 లేదీ వాయిదాకుకూడ ప్రతివాదులే వాయిదా కోరినందున శ్రీ హిందూ శలిజియస్ ఎండోమెంటు బోర్డువారు మరల ది 21-12-25 లేదీకి వాయిదాజేసినారు.

కిలారు బెల్లయ్య.

గణితశాస్త్రప్రవీణుడు

14 సంవత్సరముల బాలుడు

బెంగళూరు, డిసెంబరు 2:-దక్షిణ హిందూదేశమున గణితశాస్త్ర ప్రవీణుడగు యస్. రాజనారాయణ అనుబాలు నేడిచ్చటికివచ్చెను. ఇతడు గణితవిధాంతములో క్రొత్తక్రొత్త పరిశోధనలు చేసెను. తనపరిశోధనలపై అభిప్రాయ మియవలసినదని యీపాలుడు తానుగావించిన క్రొత్తపరిశోధనలను ఆక్సుఫర్డు యూనివర్సిటీలోని ప్రొఫెసరు హార్డిగారికి బంపెను. ఇండియను యూనివర్సిటీలో పాండవులుకాని డిగ్రీలను సంపాదించుటకైయిప్పుడు బెంగళూరులోనున్న వీనియరు రాంగ్లరు డాక్టరు పరంజిపైగారిని సంప్రదించు చున్నాడు. రాజనారాయణుని వయస్సు 14 సంవత్సరములు మాత్రమే.

(ఆ. ప్రె.)

మనోరమ్యమయిన ఆరంభనాటకము-చెన్నపురి ఎస్.ప్లనేడ్ తియేటరులో శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము వారు - ఏలూరు

గౌరవనీయులగు ప్రధానమంత్రి శ్రీ పానగల్ రాజాగారి సమక్షమున

శకుంతల

అనునాటకమును తెలుగున ప్రదర్శింతురు.

1925-వ సంవత్సరము డిసెంబరునెల 12-వ తేది శనివారము రాత్రి 9-30 ఘంటలకు

ఎడవల్లి మార్కనారాయణరావుగారు-దువ్వంతుడు.

కె. రత్నయ్యగారు-శకుంతల.

1925-వ సం॥ డిసెంబరునెల 13 తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు

వర విక్రయము

అత్యద్భుతమయిన సాంఘికనాటకము.

మోతే నారాయణరావు జమిందార్, ప్రాప్రయిటరు.

శ్రీవాసు హోటలు

తెలిగ్రాము యెస్సేనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190

ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది ! అత్యద్భుతమయిన హిందూ బ్రాహ్మణులు భోజన హోటలు ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును. నివాసవసతి ! ! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవసతి ! ! నగరమధ్యమున నున్నది ! ! ఆరోగ్యమైన భోజనము ! ! ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడుపబడు హోటలు. హోటలుమార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుందురు. అద్భుతమైన యేర్పాటులు ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగ ప్రత్యేక సౌకర్యములు చేయబడును. కేట్లు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి. (2497)

ఉక్కుపరిశ్రమకుపసంరక్షణము

టూల్స్ ఫాబ్రికేషన్ సిఫార్సులు

వ్యయముకంటె ఆదాయమే స్వల్పమధికముగ నున్నది డి.బి. డి.బి. 1:—ఉక్కుపరిశ్రమ కుపసంరక్షణము గురించి టూల్స్ ఫాబ్రికేషన్ గావించిన నివేదిక ప్రకటించబడినది. టూల్స్ ఫాబ్రికేషన్ గావించబడిన సిఫార్సులు సంగ్రహముగ దిగువ ప్రకటించబడినవి:—ఉక్కుకట్టిలకు నీయవలసిన కొంటిని గొలిచిన మొత్తటి సిఫార్సు కొంతకాలము క్రితము ప్రకటించబడినది. (1) 90 లక్షల రూపాయలకు కొంటిపరిమితి మించకుండ, 1925 డిసెంబరు 1 వ తేది మొదలు 1927 మార్చి 31-వ తేదిలోపున భారతదేశముందు తయారగు కట్టిల బరువులో నూటికి 70-వ వంతువీధి, టన్నునకు రూ. 18 లు. కొంటి హయబడును. (2) సీనారేకులు తయారుచేయుటకు విదేశము నుండి దిగుమతి యగు పత్తుపై వసూలుచేయుటకు గుంకమునుండి యిండియా సీనారేకుకంటెపెన్సి రిజిట్రేషన్ మదరూ యాయవలయును. ఒకటన్న సీనారేకున కెంతసత్తు వ్యయమనో నిశ్చయముచేయవలయును. నిశ్చయించబడిన ప్రమాణమునుబట్టి నిర్ణయించుటకు సత్తుపై వసూలుచేయుటకు గుంకమునుండి యిండియా సీనారేకుకంటెపెన్సి రిజిట్రేషన్ మదరూ యాయవలయును. (3) టన్నునకు రూ. 60 ల నుండి 89 రూపాయలకు దిగుమతిపన్ను విదేశములనుండి దిగుమతియగు సీనారేకులపై వసూలుచేయవలయును. (4) (5) (6) సిఫార్సులందు నిర్ణయముగ పేర్కొనబడినవానిపైగాక, విలువనుబట్టి నూటికి 25 వంతునుండి 32½ వంతువరకును తయారుకావలసిన ఉక్కుపత్తులపై రక్షణగుంకము పేర్కొని చేయవలయును. (5) కేవులకు దేశములోని ప్రయాణములకు వలయు స్టీమరులు లాంచీలు మొదలగువానియొక్క భాగముల విలువనుబట్టి నూటికి 25 వ వంతు రక్షణగుంకము ఉండవలయును. (6) (ఎ) వేగనులు (బి) బొగ్గుటోట్టెలు, ఒకరైలు మార్గమువీధికు ఆనుకూల మగు రైలు పట్టాలు (స్విచ్ ప్లెస్సు), గజమునకు 80 పౌనుల బరువు గల అడ్డవట్టెల విలువపై నూటికి 25 వంతునుండి 40 వంతువరకును రక్షణగుంకము పేర్కొనిచేయవలయును. (7) రైల్వే వేగనులు, రైలుబండ్లపట్టాలు, పై దొరతము కొంటినిబట్టి కధికారమిచ్చుటకు ఉక్కుపరిశ్రమకాసనమును పవరణ గావించవలయును. 1925-1926 సంవత్సరములో 24 లక్షలు, 1926-1927 లో 20 లక్షల రూపాయలకును కొంటి మించకుండ నుండవలయును ఏసంవత్సరములో కాంక్షను చేయబడినకొంటి ఆసంవత్సరములో గాని లేక ముందుసంవత్సరములో గాని నీయవలయును. (8) 1926 ఏప్రిలు 1- తేదీనుండి ఉక్కుపరిశ్రమరక్షణకాసనముందలి నాల్గవ సెక్షను ప్రకారముగ రైల్వే వేగనులపై కొంటినిబట్టి మానవలయును. (9) వేగనుల, రైలుబండ్లదిగువ చట్టములపైనియబడిన కొంటిలవివరములు ప్రకటించవలయును. (10) పెండరు లంపవలయునని గోరుటకు పూర్వము వేగనుల బండ్లదిగువచట్టములసరఫరాచేయుటకు భారతీయవిద్యోకాకంటెపెన్సిగరలకు తపావేలు చేయుట కవలంబించు నిబంధనలు ప్రచురించవలయును.

తీగమేకుపరిశ్రమ

తీగమేకుపరిశ్రమ కుపసంరక్షణము నీయవలయునని గోరుచు వైందవ ఉక్కుతీగ, మేకు ఉత్పత్తి కంటెని దరఖాస్తు సంపెను. దిగుమతిచేయబడిన ఉక్కునుండి తీగమేకులను తయారుచేయు మరెందు కంటెనిలు చేసినదరఖాస్తులు వేరుగ మాకు 1925 మార్చి 28-వ తేదీన భారతప్రభుత్వముచే గావించబడిన తీర్మానముతో సంపబడినది. ఈతరగతుల ఉక్కును గురించి ప్రకృతమందు మేమిమిసిఫార్సులను గావించవలయును. కంటెనిలు చేపట్టినవలసిన విషయములను దాఖలు చేయవలసిన తేదీ దాటినపిదప వైందవ ఉక్కు తీగ ఉత్పత్తి కంటెని బంపిన దరఖాస్తు చేరను. చాల నెలలనుండి యీ కంటెని కార్ఖానా మాయబడి యుండుటవలన కంటెనితెలుపవలసిన వివరములు దాఖలు చేయవలసినకంటెని కార్ఖానా తెరువబడినందున, యివి ప్రత్యేకపరిశీలనలను మేము ఎంచుటవలసిన ప్రభుత్వమునుండి విచారణ సర్వీ నివేదిక ప్రకటించుటకు ఆలస్యము చేయుటకు వీలులేనందున, మా సిఫార్సు మరొకతరగతులను ఒకకు పోష్టాఫీసు చేయుట తప్పని సరి అయ్యెను.

నూతన సారాంశము

తక్కిన రెండు దరఖాస్తులు నొక నూతన సారాంశమును దీసికొని వచ్చుచున్నవి. దిగుమతియగు తీగతో తీగమేకులను తయారుచేయుచున్న కంటెనిలకు ప్రభుత్వము రక్షణమీయవలయునా అను నూతన సమస్యను మీ ముక్తిరక్షణ కారక దుర్గోను చున్నది తీగ మేకులపై రక్షణగుంకము లేదు ప్రస్తుతముందు గలదు. తీగపై కంటెని మేకుపై పేర్కొనబడిన వసూలు చేయవలయుననిదరఖాస్తుల గలసిన కంటెనిలవాడము మూడు దరఖాస్తులను గలవి విచారించవలయును. సాధ్యమైనంతరేఖ్యలో సేనువిచారణసల్పదము.

ఆయ వ్యయములు

రైలుపట్టాలు, వేగనులు, ఉక్కుకట్టిలకు బొంబే నిమ్మల కదనముగ 258 కోట్లు వ్యయమగుననియు, ఉక్కురక్షణగుంకములవలన సుమారు 28 కోట్లు రూపాయల వ్యయము లభించుననియు నుదాహరణ వేయబడినది. ఆదాయ వ్యయములకు 24 లక్షలు భేదముగలను. సీనారేకు, తయారుచేయబడిన ఉక్కు పత్తులపై ఆధికముగ గుంకముచేయవలయునని నూతన, వేగనులు, దిగువచట్టములకు ఆధికముగ కొంటెనీయవలయునను నూతన సీనారేకును తయారుచేయుటకు దిగుమతి చేయబడు పత్తుపై వసూలుచేయు గుంకమునందు ముజరా నీయవలయునను నూతన పైలెక్కయందు చేరలేదు.

సిఫార్సుల ఆర్థికఫల పర్యవసానము

ఈ సిఫార్సుల ఆర్థికఫల పర్యవసానము వివరముగ పరిశీలించబడినది. లెక్కప్రకారము గుంకములవలన 2.99 కోట్లవరకును ఆదాయము పెరుగుచున్నది. అదనముగ వ్యయము 2.75 కోట్లకు- వ్యయముకంటె ఆయము కొంచె మించుమించుగ 26 లక్షలు పెంచుగనున్నది. పై లెక్క అంతయు ఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణకాసనము గావించబడిన తేది మొదలు 1927 మార్చి 31 వ తేదీవరకును సంబంధించును- వేగనులు, దిగువచట్టములకు కొంటిగానిబట్టుట గావలసిన 20 లక్షల దనపువ్యయము 1927-1928 సంవత్సరములో చేర్చబడినది. ఈవ్యయము రక్షణగుంకములపైవలను-కాబట్టి ఉక్కుపరిశ్రమరక్షణ కాసనముబడులకు మరియొక కాసనముప్రకారముగ గుంకము విధించవలయును- కాని మేము అంచనా వేసిన ప్రకారముగ ఆదాయ మధికముగ చేసారినందున, 20 లక్షల వ్యయమును భరించుటకు 1927 ఏప్రిలు 1 వ తేదీకి ధనము వసూలగును. మడత ఉక్కునకు కొంటి రూపమున ఉపసంరక్షణ గుంకము నీయవచ్చుననియు, అట్టి ఉక్కుపై గుంకమును పేర్కొని టనావల్వకు మనియు, 34 వ పేరాయందు వివరించిన అభిప్రాయములపై నుదహరించిన లెక్కలవలన మార్పుచేసికొనుటకగత్యము కన్పించుటలేదనియు నివేదికయందు గలదు.

పార్లమెంటుసభ్యుడు

బెంగాలు ఆర్డినెన్సును రద్దుచేయుచుటకు ప్రయత్నించెదనని చెప్పట

కలకత్తా, డిసెం 1:—పార్లమెంటులోని కారిక సభ్యుడు జాన్ స్టెన్ గారు సేటిసాయంకాలమున బొంబాయికి వెళ్లిపోయెను. మధ్యాహ్నము సేన్ గుప్తాగారి అధ్యక్షతన క్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో ఈ వింగ్గాండు వెల్లివచ్చుట పార్లమెంటులోని కారిక సభ్యులందరి (ప్రాత్యసించి బహిరంగముగా విచారించుటకు దైర్యము చాలవలసివంటి ప్రతివానిని విడుదల చేయించుటకును ఇండియాదొరతనమువారిచే బెంగాలు ఆర్డినెన్సును రద్దుచేయించుటకును తగినంత యత్నము చేసెదనని జాన్ స్టెన్ గారు చెప్పిరి. (అ.ప్రె.)

సేట్ అబ్దుల్ రహిమాన్ అన్సారీ

జోధపురము, డిసెంబరు 1:—సేట్ అబ్దుల్ రహిమాన్ అన్సారీని ఒక నెలదినములు వైదిలోనుంచినందున నెలలకు జెయిలుయెడుట జనులు గుంపులుగుంపులుగా కూడిరి. (అ.ప్రె.)

అండమాను రాయబారులు

కలకత్తా, డిసెం 1:—అండమాను రాయబారు లీయుదయము సరాసరి అండమానులకు బయలుదేరిరి. అండమాను ద్వీపమును మోస్తాలచే కాలనైజ చేయించుటకు వీలగునో లేదో వీరు విచారించెదరు. (అ.ప్రె.)

నాసికకలెక్టరు మరణము

బొంబాయి, డిసెం 1:—చిరుతపులిచే నాయకురవబడి బొంబాయిలో సోమవారమునాడు చనిపోయిన నాసికకలెక్టరు సి.ఎ. జేట్టుగారిని గూర్చి సివిలు సర్వీసువారేగాక 27 సంవత్సరములనుండి అయిన సెటింగ్స్ క్రెడిటునుజూడును విచారపడినది. ఆతని సుందరవిగ్రహమే అందరికిని ప్రేమప్రదించెను. సేడు అంత్యక్రియలు జరుగుచున్నప్పుడు ఏ. సి. యస్. అఫీసరులును ఎక్స్ క్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యులును చాలమంది వచ్చిరి. కాటకు ఎక్స్ ప్లెజిని తెరచుచు గవర్నరుకూడ వీనిగూర్చి చాలజాలిక రమంగా చెప్పెను. వీరికి భార్యలేదు. పాశము, పిల్లలు చాలమంది కలెక్టరు. (అ.ప్రె.)

మహాత్ముడు ప్రాశనజేయుట

నాసింజ ద్రాక్ష రసము ద్రావెను

యథాప్రకారము ప్రాశనజేయుచున్నార యస్. సత్యమూర్తి గారు. సహజతురముతో గాంధీ గుహాత్ముని ఆరోగ్య మెట్లుండెనో యని తలచినయగా నీ క్రింది ప్రత్యక్షతరము వచ్చినట్లుల చెప్పుచున్నారు—“వందనములు ఉపవాసము మానితిని. కులాసాగానే యున్నది.—గాంధీ”

ఉపవాసము చాలించుట

అహమ్మదాబాదు, డిసెం 1:—సేడు గాంధీగారు తమ వార మపవాసమును ముగించి ప్రాశనజేసిరి. ఆ సమయమున కేంకరాలు బాంకరు, శ్రీమతి అనునాయాబాయి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి కూతురు నుండిరి. ఈమెగారు, మరునాడు తనతోడి అక్కడికి వచ్చిన చూడవలెనని వచ్చియుండెను. గాంధీగారు నారింజ ద్రాక్షరసమును పుచ్చుకొని నూలు పడుక ప్రారంభించిరి. వారు చాల చిక్కినట్లున్నారు. తమ యుపవాసమునుగూర్చి పత్రికల క్రిందిసంక్షేపమునారుజుంపిరి

మహాత్ముని సంక్షేపము

సేదీవియమై యంగుళిడియాకు పూర్తిగవ్రాసితిని. కాబట్టి యిందులకు కారణములు స్వీయములనియు, ఆశ్రమబద్ధి కై యిట్లు జేసిననియు మాత్రము నేను జెప్పగోరెదను. ఈ వారమంతయును నేను బాగా ఆరోగ్యముగ నేయుండి ఉండవలసినంతవిలుము గల్గియుంటిని. అందోళన కేమాత్రమును కారణము లేకుండెను. ఉపవాసమును వీడినపిదప నాకు బాగా నేయున్నది. ఇంతవరకును ఉపవాసమును మానినపిదప నెదురు దిరుగుచున్నాము లేమియును గాన్పించుటలేదు. త్వరలోనేపోయిన బరువును బలమును మరల గల్గెనని నమ్మెదను. మిత్రులు కొంచెము దయతో నుండి యెక్కువ కష్ట బెట్టుకున్నయెడల ఉపవాసమునకు ముందు నియమించుకొన్న కార్యవిధానమును పూర్తి జేయగలనని నమ్మెదను. కొద్దికొద్ది ప్రయాణములును, కొంచెము కొంచెము మాటలు నాకు కష్టముగ నుండవు. అయినను రెండు రోజులలో బాగా దెలియును. నా ఆరోగ్యమునుగూర్చి మిత్రులేమియు నాందోళనపడనక్కరలేదు. నేనుపవాసము జేసి వారికి దుఃఖమును గలగజేసినందులకు విచారమగుచున్నది. కాని నా జీవిత మట్టిది. వారికి దుఃఖము గలగజేయుకుండ వీలైన జేసియుండెడివాడనేకాని మార్గమేమియు గాన్పించక పోయెను (అ.ప్రె.)

దివితాలూకా నూలునడుకుటలో పోటీపరీక్ష

దివితాలూకా వాసులకు మనవి

మా పెదకళ్లపల్లి గ్రామమున యీసం॥ డిసెంబరులో కాన్పురుకాంగ్రెసు జరుగువారములో నొకరోజున కాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున పోటీపరీక్ష జరుపబడి. బహుమతులు రెండు యివ్వబడును.

ఒకగంటకాలములో 12 నెం॥కు తక్కువలేని ఎక్కువ గజముల నూలును తీసినవారి కొక రాటమున్నా (2) అదేకాలములో 100 గజములకు తక్కువలేని ఎక్కువ నెంబరుగల నూలును తీసినవారి కొక రాటమున్నా యివ్వబడును.

వివరములు

స్వదేశప్రస్తుతులను ధరించుచు 18 నెం॥లకు మించిన వయస్సుగల స్త్రీ పురుషులు పాల్గొనవలెను.

నిగ్గయించబడిన 20 అభ్యర్థిసానులలో 15 పురుషులకున్నా 5 స్త్రీలకున్నా

దరఖాస్తులు—పేరు, చిరునామా, వయస్సు, కులము, స్త్రీయూ, పురుషుడా యనువివరములతో 10 డిసెంబరులో మారు చేరవలెను.

అన్య గ్రామములు, రాటము, వీకులు, కధుర్లు, 1½ గజములు గాని; 4 అడుగులుగాని గల అనును తెచ్చుకొనవలెను. 10 డిసెంబరులోగా వరుసగాచేరి 20 మంది దరఖాస్తుదారులకున్నా తేదీ, పరీక్షకాలమున్నా తెలుపబడును.

అభ్యర్థులుకాని 5 గురు మాగ్రామస్థులనుంచి పరీక్షకులుగా ఎన్నుకొనబడుదురు.

ఇచటకు వేంచేయు అభ్యర్థులకు అధికమున భోజనసౌకర్యము ఉచితముగ చేయబడును.

మరొక బహుమతులు కొద్దివయసున శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమసత్యమంతయు రాటమునం దిమిడియుండుటంబట్టి యీరాటములను సర్వత్ర వ్యాపింపచేయుట మన విధియని దలంచు దేశాభిమానులెల్లరు తప్పక తోడ్పడుదురుగాక. యని ప్రార్థించుచున్నాను.

కాంగ్రెసు శాఖము } సునర్ల శ్యామూర్తి
పెద కల్వల్లి } యుడవల్లి వెంకటేశ్వర్లు

బొగ్గు దిగుమతి

ఆఫ్రికానుండి ఆఫ్రికావలెను

టారిఫ్ బోర్డు యొక్క ఇండియన్ మెనింగ్ ఫేడరేషన్ వారి సాక్ష్యము:

కలకత్తా, వనంబు 30:— నేడు టారిఫ్ బోర్డు వారి యొక్క సాక్ష్యము ఇండియన్ మెనింగ్ ఫేడరేషన్ వారి కిరఫున ౬-౬-౧౯౧౭ రిట్టు చెప్పిరి:— ఇండియాను దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి వచ్చుచున్న బొగ్గును సాధ్యమైనంతవరకు నిలిపివేయవలెను— అయినను ప్రస్తుతము మారకము 1 పి-ఆరు పెన్సీలున్న స్క్విలాభము రేపు దక్షిణ ఆఫ్రికా కేమి లాభ మొకటియలేదు. ఈపాటితో మేము నిలువబాలకున్నాము. (టారిఫ్ నాలుగు బొగ్గు బెంగాలు బొగ్గులకంటే ఉన్నది. నేటాలులో హాటికి 10 పి.తున మందిదే దొరకునని మేము.

దక్షిణాఫ్రికానుండి బొంబాయికి స్టీరుకేపుటన్నకు 10 పిల్లింగులు. కలకత్తానుండి బొంబాయికి రు 65తో బొప్పి మార్చిట్టును నిజ ఒకటిగానే యున్నది. ఇప్పుడు ఆఫ్రికా నుండి దిగువతి యగుచున్న 800,000 టన్నుల బొగ్గును నిలిపివేయవలెనని యీసంఘమువారు చెప్పుచున్నారు. కావలసినబొగ్గు హిందూజేశములోనే దొరకును. మిగతాది కిడ్నరువారు దాక్కుకుంటా పడవలెను. రక్షణపన్ను దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గుమీద టన్నుకు 5 రు. చొప్పునను ఇతరబొగ్గుమీద టన్నుకు 01 రు. చొప్పునను విధింపవలెను. అప్పుడు ప్రక్షింపగా యున్న టెడు కింగడమునుండి వచ్చు బొగ్గు ప్రత్యేకావసరములకు వచ్చుచున్నదనియు ఏవన్ను విధించినను అది వచ్చుననియు సాక్షి చెప్పెను. రక్షణపన్ను విధించినను బొంబాయి కరాచీలో బొగ్గు ధర పెరుగవని సాక్షి చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

మధోబువూరులో టయజమానిపయి కేసు

కలకత్తా, డిసెంబరు 1:— వి. పి. సి. 804 నెక్కున రెండువర్గాలముక్తింద నేరము మోపబడిన మధోబువూరులో టయజమాని విల్సన్ గారి కేసు నేడు సెషన్సుజడ్జి యొక్క ప్రారంభ మయ్యెను. మొదటిసారి యిట్లు చెప్పెను:— చనిపోయిన దాశరథి కొడవలిని గొట్టి కోయబోగా దొరగారుచూచి కొడవలి లాగుకొని పారవేసి దాశరథి మెడపట్టుకొని కుడిచేతితో గుర్ద నారంభించెను. పిమ్మట దాశరథి క్రింద పడిపోగా బూట్లుకా (తో) 20, 25 తన్నులను తన్నెను. 'సాలా లేవరా' యని తిట్టెను, వాడు లేచుటకు ప్రయత్నించెను గాని లేవలేకపోయెను. అప్పు ట్రికి తీసుకొని పోగా దాశరథి చని పోయెను. క్రాసు ప రీక్షలో దాశరథి మేనేజరును కొట్టలేదనియు ఒక్కమాత్రేన అనలేదనియు తానును వాడును దగ్గరగానే పనిచేయుచుంటిమనియు సాక్షి చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము

కాశీలో ఆంధ్రసంఘము చర్య

కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునందలి ఆంధ్రసంఘము యజమాన్యమున ఆదివారము 22 వ తేదిన సభ జరిగెను. లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయమునందు రాజకీయశాఖాధికారిగా సున్నదాల్ వి. ఎస్. రాము పి. హెచ్. డి. శారు నూతనాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయచట్టము గూర్చి తువ్వనించెరి. ప్రాధేవరు పి. శేషాద్రిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయచట్టము, వివిధజిల్లాలవారికి సమాధానము కుదుర్చుకొనవలసినవ్యులుచే సత్యప్రకరముగ తమ స్పందను దాల్ రాముగారు విచారించిరి. అయినను చట్టమును అంగీకరించవలసినవనియు త్వరలో సవరించుటకు యత్నములు జరుగవలసినవనియు బి.కిరి శ్రీరామయూర్తిగారు ఎం. ఎ. శేషాలలో విద్యాకాఖయందున్న ఆంధ్రులకు పిచ్చుట నుపన్యసించెను. ఈచట్టము ఆంధ్రుల ప్రతిష్ఠకు తగినట్లుగ లేదని ప్రభుసరు శేషాద్రిగారు చెప్పిరి. విశ్వవిద్యాలయము ఒకటేకేంద్రస్థానమును విద్యార్థుల బసవసరులును లేనిదిగ నాయ విచారకరము. ఇప్పుడు తెలుగుచేశములోనున్న విద్యార్థులకు ఉన్న అవస్థ సేర్వ విశ్వవిద్యాలయముగ జేయుటకై ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయువాదాన మేమియు జేయలేదు. అయినను ఆంధ్రులలో ప్రస్తుతము గలుగుచున్న అభివృద్ధికి యీవిశ్వవిద్యాలయ మెంతయు తోడ్పడగలదు. ఆంధ్రులలో నీకత్నహమును వారి శ్రేయోభిలాషులందరు మెచ్చదగినది. హార్వర్డు, కేంబ్రిడ్జి నగరములలో విద్యనభ్యసించిన ఆంధ్ర ప్రముఖులును, శేషాలలో విద్యాకాఖోద్యోగియగు ఆంధ్రప్రముఖులను యీసంఘమునందు పవన్యసించుట ప్రశంసార్హము. తెలుగువారిలో నిట్టి ఉత్సాహము యీమధ్యనే గాంచనయ్యెను. ఈమార్పు యెల్లరు స్వీకరించవలసియున్నది. అప్పుడునకు ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

బెంగాలు యిన్స్పెక్టర్స్ ఆండ్ రియల్ ప్రాపర్టీ కో, లిమిటెడ్.

(ప్రధానకార్యాలయము-కలకత్తా)

మానప్రపంచమందలి అన్నితరహాల వారలకును తగిన విధములు గల స్థిములు గలిగియు ప్రధానస్థానమందు యున్న యిన్స్పెక్టర్స్ కంపెనీ.

దరఖాస్తువై వివరములపత్రము

చాలతక్కువ ప్రీమియములు, నమ్యక మైనదరావత్తు, అనుకూలము కమీషనునైనను జీతమునకును జిల్లా యేజిస్ట్రీలకును ప్రత్యేకపు యేజిస్ట్రీలకును దరఖాస్తులంపుకొనుడు. (2498)

బార్నబీ హౌసు ఫీల్డ్ యేజంటా, కీల్కపు, మద్రాసు. (మద్రాసు రాజధాని.)

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మచిలీపట్నం.

మేనేజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబలరావుగారు

కార్యదర్శి:— యర్రమల్లి మంగయ్యగారు

గమనింపుడు

ప్రీమియములు తక్కువ. వితవ్యయము ప్రధానకార్యాలయము మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టర్లుగానున్నారు. భీమాపని చురుకుగా జరుగుచున్నది. అన్నిప్రాంతములనుంచి యేజంటు కానును. వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

పారిస్ ఉన్ని కాలువలు

అనలు ఉన్నితో నేయబడినవి. మిక్కిలి అందమైన పూల అందముగలవి. రలఅందము కూడగలవి. క్రొత్త రకములు, తెలుపు, ఎఱుపు, ఆకుపచ్చ, మొదలగు రంగులలో గలవు.

నెం 1-5 మా X 8 మా ధర రు 14, నెం 2-6 మా X 8 మా ధర రు 12
కె. ఎస్. ముత్తయ్యకంపెనీ, తపాలు పేట నెం 99, మద్రాసు.

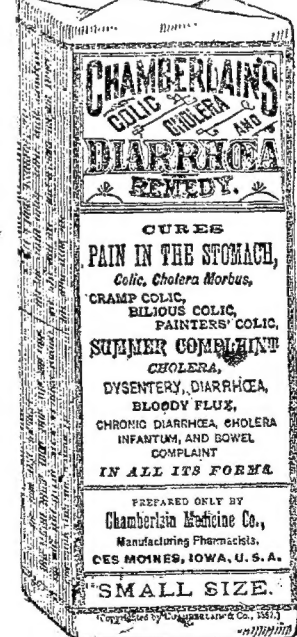
నవయౌవనమును గలిగించుట

పసితనములో నున్న నవయౌవనమును తిరిగి గలిగించును. నరముల బలహీనతను పోగొట్టి, మేధస్సును వృద్ధిజేయును. బాధలేనట్టి చికిత్సచే సంపూర్ణయౌవనము అద్భుతముగా గలుగును. 2,500 మంది రోగులకు ఈ చికిత్స చేయబడి, అత్యద్భుతవిజయము గలిగినది. తరువాత దుగ్ధణములు గాని, వ్యతిరేకముగా పనిచేయుటగాని, ఉండవు. మీరు ఉత్తరములు వ్రాయవచ్చును లేక స్వయముగా వచ్చి సలహాను తీసుకొనవచ్చును. సలహాయుచ్చుట, పరీక్షించుట మొదలగువాటికి డబ్బు పుచ్చుకొనుటలేదు. ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Apply to
Dr. Standgard's Secretary,
Room No. 22, Hotel Spencer, Madras.

మాన స్థాని సి సి మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలసులభము! (పోస్టుఖర్చులపై శ్రేయము) గుణమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైతృకాల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తిము. అతీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వేళ్లు, అనులు మొదలగువనియందు గలిగిడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాలినొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

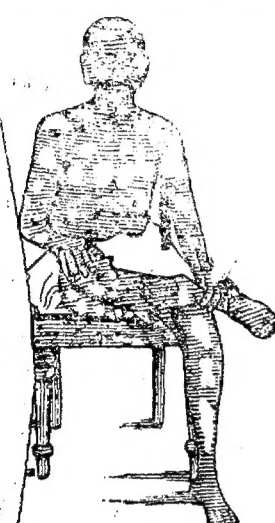
చేంబరేను
శూలనొప్పి, అతిసార నివారిణి
ఇది చాల ముఖ్యము ఆరోగ్యము జీర్ణము కాకపోవుటవలనను, దురు నీరును త్రాగుటచేతను లేక గాలి, కీళ్లొడ్లు, సి తి తటాలు మని మారుటవలనను నై వ్యాధులవచ్చును. ప్రతియింటను, ప్రతిప్రయాణికుని సంచినందును, నెలపులకు బయటి పూరికపోవువారి ప్రతిపేటై యందును తప్పక చేంబరేను శూలనొప్పి, అతిసార నివారిణి యుండవలెను. గృహమునందు ప్రయాణములందు అకస్మాత్తుగా గలుగు వ్యాధులకు వాడతగి దివ్యవధము. ప్రతిచోటను విక్రయమునకు దొరకును.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము
డిని సేవించినచో ప్రముఖ కలసిపోయితి మును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రత్నాల అతి శిశురేత్యలన మపుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, కీర్త్యుధి, కాంతి, బలము, రతిదార్శన్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుమందు తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0.
సి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

NAPIER PAINTS. FACTORS IN LONDON AND CALCUTTA.

రంగులు:—ఈ కాలమునకు ముఖ్యవత్సకమైనవి. 2251
‘నేపియర్స్’ ప్రజలు రంగులను ప్రసాదనలో నేపియర్స్ రంగులు వాడుకలో నున్నవి:—
ఏలనన? (1) రంగులలో శ్రేష్ఠమైన గుణము కలది. (2) ధర సరసము.
నేపియర్స్:—తెల్లరంగు:—ఇది రంగులు వాడునట్టివారికి బాగా తెలిసిన విషయము.
నేపియర్స్, ఆకుపచ్చరంగు:—ఆద్యతీయమైనది. నేపియర్స్, ఎర్రరంగు:—మిగత రంగులకంటె అణగక్రొక్కను.
తక్షణము దీనిని పరీక్షించి తృప్తిపడకపోయిన యితర రంగులకు ప్రయత్నము మానుడు.
వివరములకు:—ధరల పట్టికను మాదిరిగలదు ఈ క్రిందివారికి వ్రాయుడు.
నేపియర్స్: పాక్తిలు లండను } అప్పారావు అండ్ కో., సోల్ ఏజెంట్లు
లోను, కలకత్తాలోను గలవు. } (హెడ్ ఆఫీసు) మునిసికల్ కౌన్సిలు వీధి, కాకినాడ.

కుష్ఠమునకు చికిత్స యినాముగా చేయబడును
(ప్రత్యేకమైన పద్ధతి ముందవలెను)
తెల్లకుష్ఠము తప్పక కుదురునని ప్రజలకు రూపించుటకును, దాని ఆత్మరూపే గుణములు రుజువుచేయుటకును ఈ ఆమోఘమైన ఔషధము ఇనాముగా నమానా పాట్లములు పంపబడును. ఒక అంగళం ప్లయనందు అచ్చు తమైన గుణము ఒకపాట్లముచే గలుగును. తక్షణమే వ్రాయుడు మీరు వి. పి. ఖర్చుల నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలసి యుండును.
PANDIT KRIPARAM
Specialist in Leprosy
8, Nandibagan Lane,
Salkhia, Howrah
ఔషధము వాడుక మునుపు (ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను.) ఔషధమువాడిన పిమ్మట

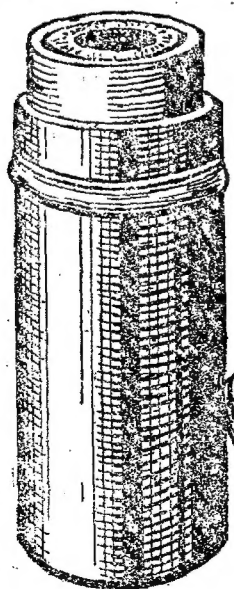
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి గారి

జీవామ్మతమ్మ

(రిజిస్టరు చేయబడినది)
ఆరోగ్యమును ధైర్యమును గలుగజేయు పరియ బలమును, ఉత్సాహమును నృద్ధిపరచును. బలహీనమును పోగొట్టి వ్యాధులను రాకుండజేయును మరియు మెదడునకును, నరములకును ఎక్కువబలము గలుగజేయును. రక్తమును నృద్ధిపరచి చనుబాలను నృద్ధిజేయును.
సీసావెల 1-కి రూ. 3 4 0

భృగువటి:—రక్తతేగ, పచ్చతేగ, తెల్లతేగ మొదలంట రూపు మాపును. అనేకచేబుట్టు విక్రయాలు. వరియు సరసులు ఓగడియులు, మాత్రము నచ్చి నట్లు అనుమానము గలుగకుండు యిటువంటి లక్షణములుగల తెగతోగ సామాన్యములను నివర్తింపజేయును.
(తెగతోగములకు సంజీవిని) వెల సీసా 1-కి రూ. 1 12 0

విలాసము:—
ఆయుర్వేదాశ్రమము, పోస్టుబాక్సు 287, మదరాసు.
151, గోవిందస్వామినివేది, బ్రాంచి 183, బ్రాడ్యే, మదరాసు. అన్నిచోట్లను ఏజెంట్లు కావలెను.

మీగడవలె నమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన నుభముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండసీచుదు. 1

“ఎరాన్ మిక్” వే వింగుస్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.
అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

సమకాలికాభిప్రాయములు

తెలుగుపత్రిక వైకేసు

ది 1 ఆగస్టు 1925 సం॥ తేదిగల యాపత్రికయందు, బ్రహ్మాస్త్ర వంచాగ్నుల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారివలన ఆంధ్రా నవాబుముఠా గావించబడిన విక్రయమునకై ప్రకటించబడిన “వాత్సావ్య యాన మాత్రములు” అను గ్రంథరాజమునుండి “నాథుర్విగ్రహ శ్రీరామ తిలక్షణములు” అను శీర్షికతో పబ్లిసి, చిత్రీక. శంభు, హస్తినీమొదలుగాగల నార్వీ స భావనర్తనలుగల చిత్రములు పూర్వలక్ష్యాస్త్రసరిజ్ఞానమును వెల్లడిజేయు నుద్దేశముతోడను, ఇట్టివిషయములు తెలిపంగలము, పాఠోపాతలు, జ్యోతిషములు, పెద్దలాదిగాగలవారలకు తెలుసుకొని వివాహములు గావించినచో నిష్పత్తివలె పరస్పరవైరుధ్యముగల భిన్న భాతులకు వివాహము జేయుటవలన గలిగిన ప్రతికూలదాంపత్యముచే పెండ్లియైన మాడనదినను నుండి యెడమొగములు పెడమొగములు పెట్టుకొనుటగాని, ఒకని భార్య నింకొకడు స్త్రీ తెలుగుని నింకొకతె తగుల్యాని బొయి సంసారములను నాశనముగావించి కులములు చెడగొట్టుటగాని, కోర్టులలో నూటికి తొంభయివంతున స్త్రీసంబంధములగు ఖాసీకేసులు, హత్యలు జరుగుట గాని సంభవింపక సంకరజాతిని, కుల భ్రష్టత్వమునకును, మూలకారణముగ న్యభిచారము మటుమాయమై అనుకూల దాంపత్యములు హెచ్చి సద్వంశములు వృద్ధియై నీతికాపాదబడునను తలంపుతోడను బ్రకటించబడినవి. వీటిని పోలీసు కమిషనరు గారు హుడీకరించి బండబూతులుగ పరిగణించి ఇవి జనుల నీతికి భంగకరమనియు వీనిని లోకము చురుపులు వలన న్యభిచారేచ్ఛగలుగు ననియు నెంచి ఇంజియను పీసబుకోర్టునందు 292 సెక్షనుకు నవీనానుబంధముగా జేర్చబడిన 292 A సెక్షనును బ్రయోగించి మూడై యభియోగమునుఁ జేగా తప్పిందొ సబ్ జిల్లా జనలు మేజిస్ట్రేటుగారగు ఊబా క్యా గారు కేసు విచారణ గావించి అన్నిటికన్నను చిత్రీకాతిస్త్రీవిషయమున వ్రాసిన యంశములు మిక్కిలి యవినితీకరములుగా నున్నవనియు, అందరి యంశములు జనులకు భారత్యమును గజపునీయు నేగురు 300 జరిమానా విధించిరి. జాల్మ్యాధనము చెల్లించుట పదిరోజులు గడుపు లభించెను. అప్పీలు చేయబడును.
(తెలుగుపత్రిక రంగూను.)

పంజాబు శాసనసభ

జేయిల్లు-అమెరికను దొంగల విషయములు

లాహోరు, నవంబరు 30:- ఉపాధ్యక్షుడు సర్దార్ మహేంద్రసింగ్ గారి అధ్యక్షతక్రింద నేడు పంజాబు శాసనసభ సమావేశమైనప్పుడు కీ॥ శ్రీ॥ అల్లాక్షాత్రా రాణిగారిని గూర్చి విచారించి సానుభూతి తీర్మాన మొకటి గావించబడినది.

ప్రశ్నల సమయమున అధికారము లేని శిక్షలను జేయిల్లలో నొసంగరాదనియు అట్లు శిక్షలొసంగునందుకు చూచియు నూరకున్నట్లయిన ప్రభుత్వమువారికి తెలిసిన వెంటనే జేయిలు అధికారులపై చర్య తీసికొనబడుననియు జేయిలు నూపర్వెంటు లందరికిని మందలింపులు వెల్లెనని సర్ జాన్ మేనార్డుగారు సభవారికి తెలియజేసిరి. తనిఖీకి పోవునప్పుడు ఇట్టివిషయము లెక్కడ వైనను జరిగినట్లు లోచనయెడల వెంటనే ఆ సంగతి ప్రభుత్వమువారికి తెలియ జేయవలసినదని కమిషనరులగు డిప్యూటీ కమిషనరులకును తెలియజేయబడినది.

పారిపోయిన అమెరికను దొంగలను హిందూ దేశమునకు పట్టి తెచ్చుటకు ఏమి ప్రయత్నములు చేసారని మరియు ప్రశ్న నడుగగా ఎట్లా ఉన్నవారి నట్లు పట్టి తెచ్చుటకు తగినంత నేరము వారు చేయలేదనియు అందువల్లనే యాజిప్తు ప్రభుత్వము వారిచే దొంగలను పట్టించలేకపోతిమనియు సర్ జాన్ మేనార్డు గారు చెప్పిరి. సాధ్యమైనయెడల రాజ్యతంత్రము నుపయోగింపవలసినదని ఇండియాదొరతనమువారి నడిగిరి.

డిసెంబరు 31 తేదీనకు సభ నిఁజి జేయబడినది. అప్పుడు అధ్యక్షుని యెన్నికలు జరుగును. (అ. ప్రె.)

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము.

“కామశాస్త్రమునకు” గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వరూపు, డి. డి. మొదలగు పాటినగురించి సుఖో యిప్పు గ్రంథము. 150 పుటలు గలది. మిన్నట్ల లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనును. ఇది ఉచితముగా తపాల్ ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసినవారు ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆతంకన్సిగహ ఔషధశాల,
31, బ్రాడ్యే, మదరాసు.

చెన్నపూరి బజారుధరలు

1925-26 వ సం॥ 2-వ తేది బుధవారము

భాగ్యములు

సం॥ 1-3 ర 30 0 0 మొత్తము 42 0 0 వరకు

విద్యుత్తులు	మొత్తము	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 43 గలవి	14 0 0	15 3 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 6 0	16 0 0
డిట్టి ,, డిటా	16 0 0	17 0 0
రంగుల రా. 164 బస్తా 1-3	8 12 0	9 0 0
మత్తులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. భాగ్యము పన్నులు

కందులు బస్తా 1-3 ర 205	18 8 0	18 8 0
సెనగలు ,, డిటా	18 0 0	14 0 0
సెనలు ,, డిటా	18 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
ఉలపలు ,, ర 164	8 0 0	9 0 0

3. నూనెపన్నులు

సున్నలనూనె బా 1-3	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-3	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంకేరు సెనగపన్నుబా 1-3	58 0 0	59 0 0
చిత్రక బెళిము ,,	54 0 0	56 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా 1-3 ర 113 మినునూనె	111 0 0	
అముదము బా 1-3	105 0 0	107 0 0

4. చిల్లరపన్నులు.

చాచుకసుపు బా 1-3	90 0 0	
కూరకసుపు ,,	40 0 0	45 0 0
మిరపచాచులు(గుంటూరు)బా 1-3	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుచాచుకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-3	45,50	
కాళచాచుకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-3	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-3	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

కట్టాకం బా 1-3	84 0 0	86 0 0
చడరం ,,	88 0 0	42 0 0
గవ్వండు ,,	84 0 0	56 0 0

6. లోహములు

జుండి 100 కులంకు	72 0 0	78 12 0
జుంగారము, కులము 1-3	21 4 0	21 8 0
చవరము 1-3		18 5 8
ఇత్తడి బా 1-3	257 0 0	260 0 0
రాగి డిటా	280 0 0	281 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పో గలవి	80 1 8	81 21 0

7. దూది

బోండానెట్టుబారవ 1-3	రు 300 0 0	
కల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-3	5 8 0	
పుష్కారు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-3	7 4 0	
టూకయెనుగ నెం 20	5 0 0	
నయ్యాక నెం 24 1/2	9 12 0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి	7 4 0	
నెం 20 బెన్ని పింహా యాకె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 0	
నెం 12 1/2 బెన్ని పక్కడు	8 0 0	
నెం 14 1/2 ,,	8 4 0	
నెం 12 1/2 అలెన్సు	7 2 0	
నెం 20 1/2 రంగులాప	9 8 0	
నెం 14 1/2 రాధాకట్టు	7 4 0	

మలయచందనము

సెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూలు లో తప్పక నూనూ కనబడును. ఒకడబ్బాలో న్యాధినిర్మూల మగును. రాజపూలుబులు నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. నెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము జెన్న 8-0-0 రెండును ప్యాకింగునై రా ఖర్చులతో 6-0-0.

గంధార్వ ఫాల్గుణి రామచంద్రపురం గోదావరితీర్థం.

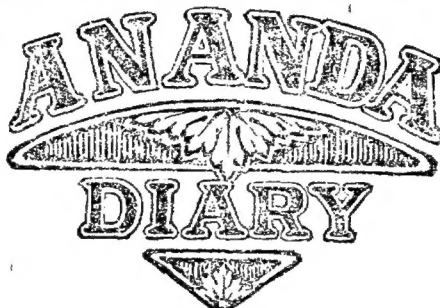

వెరిగెడి బిడ్డలకు ఆమోఘమైనది!

మాంసము లేక వరియన్నము భుజించుటచే గలుగు దానికంటెను మాంసకాదరములు, ఎముకలు, పుష్టి అధికముగా వృద్ధిచును. తొమ్మిదింతులు వయస్సును భుజించుటచే కలుగుపుష్టి ఒకింత క్వాకర్ ఓట్ల భుజించుటచే గలుగును. ఈరువికరమైనట్టియు, ఆరోగ్యమైనట్టియు ఆహారమును విడువక వివిధవిధములైన చాల పుష్టిగా పెరుగుదురు. వారి చిన్నదవడలు ఆరోగ్యముగానే వృద్ధిచును. వారు మిక్కిలి చురుకులగువారగునా, పుష్టిగల వారగునా వుండును. తక్షణమే క్వాకర్ ఓట్లను వారికిమ్మిటకు ప్రయత్నింపును. తయారుచేయుట సుభము, జీర్ణముగుట ముఖ్యము, ఉష్ణముచేయుదు.

Quaker Oats

క్వాకర్ ఓట్లు చేతితో తాకబడుటలేదు.

తయారుగావున్నది!

ఆనందా డైరీలు

1926

ఆనందా "పాపుల్" డైరీలు 6 1/2" X 4 1/2" నైజా చక్కనిపైండు, మూడత్రోసు పెంసలుతోను వున్నది. ఆనందా "జెం" డైరీలు 2 1/2" X 3 1/2" నైజా చక్కనిపైండు, మూడ త్రోసు పెంసలుతోను వున్నది. ఆనందా "జెం" డైరీలు డిటా డిటా సాదా పైండుతోను వున్నది.

వెంకటేశ్వరు అండు కంపెని, లోన్ స్క్వేర్ మద్రాస్.

వైరెక్సు

మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

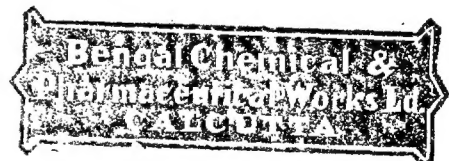
ఒకటి-టియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతావృత్తిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సుకి లెక్కపెట్టుట ఏలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండోమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి ర్వు 0-13-0 మాత్రమే

వి. వి. ఖర్చులతో సహా ర్వు 1-4-0.

1591

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహానాగా 25 సం॥ల నుండి వేసే లోకమేవ చేయుమందుసంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారమునాకే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందలండు వారగుడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా జ్వరదులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమేవహర కస్తూరిమాత్రలు)చెప్పితిలలు, బాతెంబిలు, పడుమ వాని, ముసలివాని, వారు పీరిననీల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజాతులు, సకలజ్వరములు, మాంసము, శీతవాతము, ప్రకృలయ్యాదు, ఆకలి లేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ (క్వాసకాసము, పల్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకల్లాయెంజా, ప్లేటి, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాపృత్తికలో నన్ను ప్రకారము చాచిన తప్పక గుఱువలెను. నలు దిమ్మలనుండి నన్నునుపించి పంపిన యోగ్యతావృత్తిలు వేరువేరు గలవు. ఒకడభా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

500 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుపుష్ప వేరు. 6 బుడ్డ నెల పొట్టుపుష్పతో ర్వు. 1-3-0. 12 మాత్రలు. 2-13-0. 25 బుడ్డ ర్వు. 5-8-0. కానలినవారు ఈ విజ్ఞాపనకువారు వ్రాయును.

అయ్య శ్రీవల్లభ పాశ్యపు వెంకటాచల పంతులు, ప్రెసిడెంట్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; దబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం దిబ్బీ, 6, 7 తంబుకెట్టి దిబ్బీ, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

(1298)

సమస్త ఆయుర్వేదావధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

“హోన్ మాస్టర్స్ వాయిస్” గ్రామోఫోనులు

ధర రు 75 అంతకు హెచ్చుధరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సన్స్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను రికార్డులు ఎవ్వడును మానద సిద్ధముగా నున్నవి.
వ్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co,
175, Broadway, Madras.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులే కాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శరీరములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలగు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదిరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడుచు, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును కుభ్రముగా నుంచి మెదడును చల్లవనమును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచి యిటులు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రప్రసాదము. దాని మొక్క అధికమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిల్లూహ్ అఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్లు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా.
పై కామినియా నూనె ప్రతివర్తనవద్దను, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. తమస్ను సోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 బామ్బేవోల్, బొంబాయి అని వ్రాసిన

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిట్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిట్ బహారు అత్తరు, లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్నియొక్కవారు మీ చేతి బహులుమీద చర్మమును కుమినియొక్క

సువాసన ఆన్నిశాలను క్యాపించెను. ఇది దీనియొక్క అధికములకు

కలకల ప్రవృత్తులలో బహుమతికమును బడసెను.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 ట్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0

2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | 2. 2. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

విక్రయదర్శకులు

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు
గిండి 1925-26

మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు

మొదటిదినము
5-12-25 తేది శనివారము

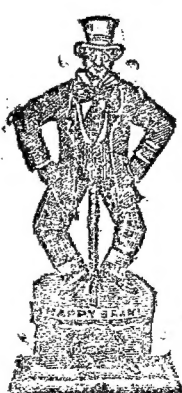
మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

జేహమునందు ఎల్లచోట్ల
యందును అనావశ్యకములైన
రోమములను శీఘ్రము లో
యెత్తివేయును. ధర బుడ్డి 1 కి 0-8-0. 3 బుడ్లు వొకటేసారి
కొనేవారికి తపాలుఖర్చులు యినాను.

అద్భుతములలో అద్భుతము

వీధిపై నెల తామర యె
నను తక్షణమే, అద్భుత
ముగా 24 గంటలలో గుణ
మగును. అది గుడ్డలను పాడు
చేయదు. జె.ఎ.ధము వాడుటకుడ చాలగులభము. ఒకసారి
వాడిచూచినవారు మరల ఎన్నటికిని దీనిని వదిలరు. బుడ్డి 1 కి
ధర 0-8-0. అ మ రా వ తి వ జ సీ,
పొక్కుటవును, మద్రాసు.

ఇప్పుడే జర్మనీనుండి రప్పించబడినది.

హాపి మ్యూజికల్ బాక్. ఈ అద్భుత
మైన హాపిబాక్ ఒక సంగీతసెట్టు. దాని
పైన ఒక బొమ్మ నాట్యమాడుచుండును.
అంతయు లోహముతో చేయబడిది.
అందమైన రంగుగలది. మోత్త 8 అంగు
ళములు ప్రపంచముందు అంతెను ఇది
క్రొవ్వుమొదలని అంగీకరించబడినది.
ప్రపంచముందు అంతెను లక్షలకొలది
విక్రయించబడుచున్నది. ధర 1 కి
రు 2-8-0 మాత్రమే తక్షణమే ఒక
బానిని తెప్పించుకొని, మీ స్నేహితులకు
అందమును గలిగింపును. (2486)

The American Novelty Stores,
Bombay, Madras.